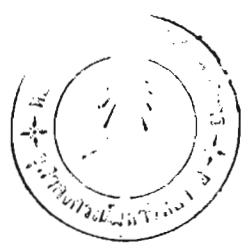

บรรณานุกรม

หนังสือ

กำธร สนิทรกุล. "การเป็นมาของการพิมพ์และงานแสดงการพิมพ์ในเมืองไทย." ใน อนุสรณ์งานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒, หน้า ๔๗. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเทคนิค, ๒๕๐๕.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๔๕๕-๒๕๐๕. พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐.

..... ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐-๒๕๑๕. พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐.

ชุติมา สัจจานันท์. การเลือกและการจัดหาวัสดุห้องสมุด. พระนคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี, ๒๕๒๒.

เซเตียง, ยอช. ตำนานอักษรไทย. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ, ๒๕๖๘.

ธีรศักดิ์ ยศรवार. จุดหมายการศึกษาไทย. พระนคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๓๐.

เบ็ญจวรรณ สุนทรกุล. วิวัฒนาการของแบบเรียนไทย. พระนคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๘.

ป๋วย อึ้งภากรณ์. "คำแถลงของโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์." ใน ชุดชีวิตและงานครูเทพ, หน้าคำนำ. ชลธิรา กลัคคอยู่, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๑๘.

ราชบัณฑิตยสภา. รายงานหนังสือพิมพ์ข่าวซึ่งออกในระยะในประเทศไทย. พระนคร: ราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๗๔.

วิจิตรวาทการ, หลวง. ประเพณีสงคราจารย์ความสำคัญ. พระนคร: สำนักพิมพ์เพลินจิตต์, ๒๕๕๕.

เสน่ห์ จามริก และคนอื่น ๆ. "แขนงวิชา แนวหลักสูตร และวิธีการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย."

ใน รายงานสัมมนา เรื่องบทบาทและปัญหามหาวิทยาลัยในประเทศไทย ณ คณะ

รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๑-๕ มิถุนายน ๒๕๐๗, หน้า ๖๗.

กมล สมริเชียร และคนอื่น ๆ, ผู้รวบรวม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๐๗.

อ่ำไพ จันทร์จิระ. วิวัฒนาการการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์

วรรณศิลป์, ๒๕๑๗.

บทความ

"กระทบไหล่ปัญญาชน ข้าวจากมูลนิธิโครงการตำราฯ และคุยกับเสน่ห์ จามริก."

โลกหนังสือ ๑ (กรกฎาคม ๒๕๑๐): ๘.

กฤษทรัพย์ เกษแม่นกิจ. "หนังสือวชิรญาณ." วารสารห้องสมุด ๗ (กันยายน-ตุลาคม

๒๕๐๖): ๕๙๖.

"ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การก่อตั้งมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์." ราชกิจจานุเบกษา ๔๕ (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑): ฉบับพิเศษ

หน้า ๑๖-๑๗.

เอกสารอื่น ๆ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มูลนิธิ. "ตราสารมูลนิธิโครงการตำรา

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์." กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราฯ, ๒๕๒๐.

(อัดสำเนา)

_____. "ระเบียบวิธีการเสนอหนังสือ การดำเนินงาน และการสมนาคุณ." กรุงเทพฯ:

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๒๑. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๑๑๓ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๓."

กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราฯ, ๒๕๒๓. (อัดสำเนา)

ฉวีลักษณ์ ศาตมัย. "การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

นางลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ. "ปัญหาการควบคุมและบริการทางบรรณานุกรมในประเทศไทย."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓.

สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. "โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕.

สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

"รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๕ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๘."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๘. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๑๓ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๐. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๑๕ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๐."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๐. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๒๑ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๑."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๑. (อัดสำเนา)

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๓๓ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๒."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๒. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๓๕ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๒. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๕๑ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๑๔."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๕๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๔."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๖๘ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๑๖."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๖. (อัดสำเนา)

_____. "รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๗๒ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๖."

กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๖. (อัดสำเนา)

อำไพ จันทรจิระ. "ประวัติและวิวัฒนาการการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๕.

สัมภาษณ์

กรศักดิ์ ชูสวัสดิ์. เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
สัมภาษณ์, ๒๕ กันยายน ๒๕๒๒.

เสน่ห์ จามริก. ประธานมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. สัมภาษณ์,
๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๒.

Books

Bailey, Herbert S. The Art and Science of Book Publishing.
New York: Haper & Row, 1970.

Barmette, Stanley A., et al. Development Book Activities and Needs
in Thailand. New York: Wolf Management Services, 1967.

Dahl, Savend. History of the Book. Metuc'ien, N. J.: Scarecrow
Press, 1968.

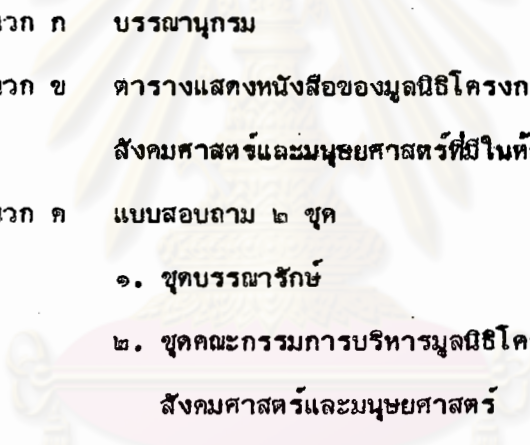
Guralnik, David B., ed. in Chief. Webster's New World Dictionary.
Cleveland: The Word Publishing, 1966.

Kamthon Sathirakul. "Evaluation of Book Development Activities:
Thailand." In Reports Expert Meeting on Book Development in
Asia 3-13 July, 1972, Tokyo, p. 91-96. Tokyo: Book
Development Centre, 1972.

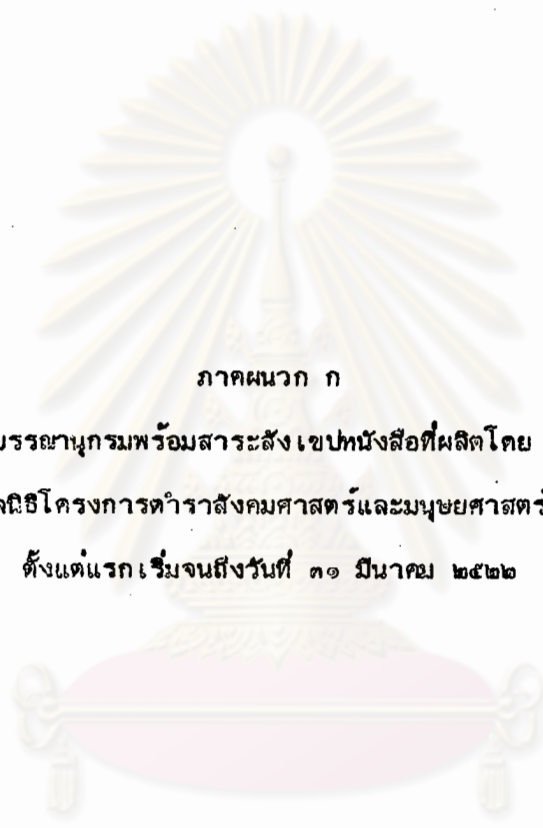
- Loveridge, A. J., et al. Preparing Textbook Manuscripts: A Guide for Authors in Developing Countries. Paris: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 1970.
- Maenmas Chavalit. Survey Report on Reading Materials. Bangkok: Ministry of Education, 1966.
- Palmer, Alice H. Textbook Needs in Thailand. Bangkok: Education Division USOM, 1965.
- Smith, Datus C., Jr. A Guide to Book-Publishing. New York: R. R. Bowker, 1966.
- Tebbel, John. A History of Book Publishing in the United States. New York: R. R. Bowker, 1972.
- United Nations Educational Scientific and Cultural Organization. Report the Sixth Training Course on Book Production in Asia 8 September-30 October 1973. Tokyo: Asian Cultural Centre for Unesco, Tokyo Book Development Centre, 1974.
- _____. Statistical Yearbook 1976. Paris: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 1977.
- _____. Statistical Yearbook 1977. Paris: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 1978.

Articles

- Langenbach, Michael. "Textbooks." Encyclopedia Americana 26 (1975): 563.
- Odell, William R. "Textbook." The New Book of Knowledge 18 (1974): 138-140.
- Rothenberg, Stanley. "Copyright." Encyclopedia Americana 7 (1975): 772.

-
- ภาคผนวก ก บรรณานุกรม
- ภาคผนวก ข ตารางแสดงหนังสือของมูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่อยู่ในท้องสมุด
- ภาคผนวก ค แบบสอบถาม ๒ ชุด
๑. ชุดบรรณารักษ์
๒. ชุดคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำรา
 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- ภาคผนวก ง เอกสารการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

บรรณานุกรมพร้อมสาระสังเขปหนังสือที่ผลิตโดย
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกที, จอห์น เอฟ. ไทย พม่า ลาว และกัมพูชา. แปลโดย ภรณี กาญจนันฐิติ และ
 ชันจิตต์ อ่ำไพพรรณ. พระนคร: โครงการตำราฯ, ๒๕๒๐. ๓๔๔ หน้า.

ว่าด้วยประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของประเทศ
 ในเอเชียอาคเนย์ ๔ ประเทศ คือ พม่า ไทย กัมพูชา และลาว ทั้งนี้เพราะ
 ประเทศดังกล่าวมีถือพุทธศาสนาเถรวาทแบบเดียวกัน และรับวัฒนธรรมบาง
 อย่างมาจากอินเดียร่วมกัน แม้ว่าพม่า ลาว และกัมพูชา จะเป็นอาณานิคมของ
 ชาติตะวันตกในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในด้านประวัติ-
 ศาสตร์และวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานที่มีมาอย่างมั่นคงยาวนาน จะเห็นได้ว่า ความเป็น
 อยู่ ความเชื่อ ประเพณีทางสังคมและศาสนา คล้ายคลึงกันมาก เนื้อเรื่องแสดง
 ให้เห็นสภาพเป็นจริงในปัจจุบัน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ได้แก่ การนับถือปฏิบัติ
 การนับถือญาติข้างมารดาเป็นใหญ่ แบบการปกครองตนเองในหมู่บ้านโดยถือความ
 มุกพันฉันทน์เครือญาติ การปกครองโดยสืบเชื้อสาย เป็นต้น นอกจากนี้กล่าวถึง
 ประวัติศาสตร์และการเมืองการปกครองของประเทศเหล่านี้ตั้งแต่อดีต รวมทั้งผล
 กระทบที่ได้รับจากการปกครองแบบอาณานิคม และผลของสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง
 ซึ่งได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง และเศรษฐกิจในประเทศทั้งสี่ว่า
 มีอย่างไรบ้าง

แตรนสตัน, มอริส. ปรัชญาการเมือง. แปลโดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
 พระนคร: โครงการตำราฯ, ๒๕๑๕. ๒๑๗ หน้า.

เป็นหนังสือที่เขียนในลักษณะการสนทนาระหว่างนักปรัชญาที่สำคัญ ๆ ล้วนว่า
 ด้วยปัญหาทางทฤษฎีการเมืองในเรื่อง เสรีภาพ ความเจริญ ความมีใจกว้าง รัฐ
 การปฏิวัติ ประชาธิปไตย จริยธรรม และคุณธรรมสำหรับพลเมือง เรื่องดังกล่าว
 นี้เป็นเรื่องหลักทางทฤษฎีที่เกี่ยวกับรัฐมาแต่สมัยเพลโต หรือก่อนหน้านั้น และเป็น
 ปัญหาที่น่าสนใจตลอดมาทุกยุคทุกสมัย เรียงลำดับบทสนทนาโดยถือกาลเวลาเป็น
 เกณฑ์ โดยเริ่มบทสนทนาทางการเมืองเรื่องรัฐ ระหว่างสาไวนาโรลา และ
 มาคิอาเวลลี บทสนทนาเรื่องความมีใจกว้าง โดย จอห์น ล็อก กับลอร์ด ซาฟส์เบอร์

เรื่องความเจริญ โดย คีเคโรต์ กับรุสโซ เรื่องจริยธรรม โดย วอลแต กับฮูม
 เรื่องการปฏิวัติระหว่าง เอ็ดมันด์ เบค ทอม เพน กับ แมรี โวลสโตน ครอฟต์
 เรื่องอนาธิปไตย ระหว่าง มากซ์ และมาถูนิน เรื่องเสรีภาพ ระหว่าง จอห์น
 สจ๊วต มิลล์ กับเจมส์ คิตซ์เจมส์ สตีเฟน สุตท้ายเป็นบทสนทนาทางการเมือง
 เรื่องประชาธิปไตย ระหว่าง แมทธีว ฮาร์โนลด์ กับจอห์น มอเลย์ นับได้ว่ารวม
 เรื่องทฤษฎีทางการเมืองตั้งแต่สมัยปลายคริสตศตวรรษที่ ๑๕ เรื่อยมาจนถึงปลาย
 คริสตศตวรรษที่ ๑๙

โจท, ซี. ฮี. เอ็ม. ปรัชญา. แปลโดย วิทย์ วิศทเวทย์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร:
 ๒๕๑๘. ๑๓๓ หน้า.

เป็นหนังสือปรัชญาเบื้องต้นสำหรับผู้เริ่มศึกษา การเรียบเรียงเริ่มบทที่หนึ่ง
 เรื่องการอ่านปรัชญา ว่าไม่ควรอ่านปรัชญาโดยไม่มีคนคอยแนะนำก่อน และผู้ที่จะ
 แนะนำได้ดีที่สุด คือ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะช่วยในการคัดเลือกว่าควร
 อ่านอะไรก่อน บทที่สอง เป็นเรื่องเนื้อหาและขอบเขตของปรัชญา ซึ่งแบ่งออก
 เป็น ๕ สาขา คือ (๑) เมตาฟิสิกส์ (๒) หลักแห่งความรู้ (๓) จริยศาสตร์
 (๔) ลูนทรียศาสตร์ และ (๕) ปรัชญาการเมือง บทที่สาม กล่าวถึงปรัชญาของ
 เปลาโต้ ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ปัญหาเรื่องตัวตน วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จิตของ
 มนุษย์ โลกของคุณธรรม เรื่องของรัฐและการปกครอง เป็นต้น บทที่สี่ เป็นบท
 วิเคราะห์เรื่องโลกที่ปรากฏแก่เรา โดยอ้างถึงทั้งด้านประจักษ์บาท (Empiricism)
 ว่าโลกนี้ไม่มีความเป็นจริงในตัวเอง และวิตรรกบาท (Rationalism) ซึ่ง
 เป็นข้อโต้แย้งที่ว่าโลกที่ปรากฏนี้มิได้เป็นจริงแท้โดยอิสระ บทที่ห้า เป็นเรื่อง
 จริยศาสตร์ ทั้งทฤษฎีปรนัยในจริยศาสตร์ และทฤษฎีอัตนัยในจริยศาสตร์ ให้ความ
 หมายของคำว่า "ควร" ในทางจริยศาสตร์ เป็นต้น บทที่หก เป็นเรื่องปรัชญา
 การเมือง โดยกล่าวถึง ข้อเสียของประชาคม ซึ่งถือว่าความมั่งคั่งนั้นมีค่า ซึ่งจะ
 ก่อให้เกิดการไม่เท่าเทียมกันในการกระจายความมั่งคั่ง เช่น ก่อนสงคราม สหราชอาณาจักร
 อากาศกรยังกฤษมั่งคั่งที่สุดในโลก แต่ความมั่งคั่งนั้นไม่กระจายไปทั่ว ๆ กัน มี
 ประชากร กว่า ๔ ล้านคน ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐ ชิลลิ่งต่อสัปดาห์

ชลธิรา กลัทธิอยู่, ผู้รวบรวม. ชุดชีวิตและงาน "ครูเทพ". พระนคร: ๒๕๑๘. ๓๐๔ หน้า.

ครูเทพ หรือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นนักการศึกษาไทยคนสำคัญผู้หนึ่ง และเป็นบุคคลที่มีความคิดก้าวหน้าในสมัยของท่าน หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย ๗ บทความ เรื่องแรก เป็นบทสำรวจชีวิตและผลงานของท่านในด้านชีวิต ตั้งแต่เยาว์วัย การศึกษาทั้งในและนอกประเทศ หน้าที่การทำงาน สำหรับผลงานของท่านแบ่งออกเป็น งานเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งท่านเป็นบุคคลสำคัญในการแก้ไขวิธีสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมีธยมศึกษาให้เป็นไปตามแผนใหม่ ริเริ่มการอาชีวศึกษา แต่งเพลงกราวกีฬา ก่อตั้งด้านสหศึกษา และเป็นผู้วางแผนการศึกษาชาติให้ราษฎรได้มีโอกาสรับการศึกษาโดยเท่าเทียมกันโดยรัฐบาล เป็นผู้ดำเนินการ และยังมีผลงานทางด้านกรผลิตตำราและงานทางด้านการศึกษา ประพันธ์ บทความที่สอง เป็นวรรณกรรมคำสอนซึ่งโดยมากจะแต่งเป็นร้อยกรองมากกว่าร้อยแก้ว ขอบเขตการสอนมีทั้งระดับครอบครัว โรงเรียน จนถึงระดับชาติ บทความที่สาม เป็นบทวิจารณ์เรื่องคุณย่าเพ็ง อธิบายว่า ท่านต้องการ "ล้างสาร" อะไรแก่ผู้อ่านบ้างที่นอกเหนือจากคำอธิบายบทเรียนธรรมดา ๆ นั้น บทความที่สี่ กล่าวถึงบทละครของ "ครูเทพ" แสดงให้เห็นความสามารถของท่านในการแต่งและแปลบทละคร มีเรื่อง แม่ศรีครัว บ๋อยใหม่ หมันไว้ ตาเงาะ มีเรื่องย่อพร้อมบทวิจารณ์ในแต่ละเรื่องดังกล่าว บทความที่ห้า วิเคราะห์โคลงกลอนของท่านในแนวมืดเพื่อชีวิต เพื่อจะดูว่าความสัมผัสของรูปแบบและเนื้อหาของโคลงกลอนนั้นจะจัดเข้าแนวทางศิลปะเพื่อชีวิตได้หรือไม่ เพราะงานของท่านส่วนใหญ่เกี่ยวกับการศึกษาและ เศรษฐกิจการ เมืองมากกว่าประเภทอื่น บทความที่หก อ้างถึงโลกทัศน์ทางการเมืองในวรรณกรรมของครูเทพ โดยวิเคราะห์จากงานเขียน เห็นว่าท่านมีโลกทัศน์แบบสังคมนิยม แต่เป็นสังคมนิยมลักษณะเสรีประชาธิปไตยผุดจากสังคมนิยมแบบมาร์กซิสและเลนินนิสต์ บทความสุดท้าย กล่าวถึงความคิดเห็นทางเศรษฐกิจของครูเทพ ซึ่งเนื่องจากในขณะที่ท่านศึกษาที่อังกฤษ ที่นั่นความคิดจากกลุ่มสังคมนิยม เฟเบียนกำลังเป็นที่นิยม ความคิดด้านการเมืองและเศรษฐกิจของท่านจึงมีแนวแบบกลุ่มสังคมนิยมเฟเบียน ที่ว่า "รัฐควรเป็นผู้ดำเนินการริเริ่มทั้งปวง"

ชื่อย่อนี้คือ สมุทรวาณิช และชิตติยา วรรณสูตร, ผู้รวบรวม. เอกสารการเมืองการปกครอง
ของไทย พ.ศ. ๒๔๑๗-๒๔๗๗. พระนคร: โครงการตำราฯ, ๒๕๑๘. ๔๐๖ หน้า.

รวบรวมเอกสารสำคัญ ๆ ที่ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญในการปกครองของไทย
 ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๔๑๗-๒๔๗๗ คือ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ จนถึงรัชกาลที่ ๗
 รวมเวลา ๖๐ ปี เอกสารดังกล่าวแบ่งตามสมัย สำหรับเอกสารในสมัยรัชกาล
 ที่ ๕ อันได้แก่ "ประกาศและพระราชบัญญัติตั้งที่ปรึกษาราชการแผ่นดินและที่ปรึกษา
 ในพระองค์" "คำกราบบังคมทูลถวายความเห็นการจัดการเปลี่ยนแปลงราชการ
 แผ่นดิน ร.ศ. ๑๐๓ และพระราชดำรัสตอบ" รวมทั้งข้อเสนอของเทียนวรรณ
 เป็นต้น เอกสารดังกล่าวสะท้อนให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างส่วนบน
 ของสังคมไทย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลตะวันตกซึ่งปรากฏออกมาในรูปของ
 ลัทธิจักรวรรดินิยม ความคิดที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองให้
 "ทันสมัย" ยิ่งขึ้น มิได้มีเฉพาะในหมู่ผู้ปกครองประเทศเท่านั้น แต่ราษฎรสามัญก็มี
 แนวความคิดอย่างนี้ด้วย ดังจะเห็นได้จากข้อเขียน ๒ ชิ้น ของเทียนวรรณ แนว
 ความคิดทางการเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกระบบการปกครองชะงักลงในสมัย
 รัชกาลที่ ๖ ซึ่งเน้นในด้านชาตินิยมมากกว่าการพยายามสร้างสรรค์สถาบันทางการเมือง
 เองขึ้น แต่การปกครองแบบประชาธิปไตยก็มิได้เกิดขึ้นในรัชกาลนี้ ช่วงสุดท้าย
 ของเอกสาร คือ ในสมัยรัชกาลที่ ๗ ซึ่งเมื่อความขัดแย้งภายในได้ก้าวถึงจุดเปลี่ยน
 แปลงอีกระดับหนึ่ง คือ การปฏิวัติโดยคณะราษฎร เอกสารชิ้นสำคัญในระบอบนี้มีการ
 พิมพ์เผยแพร่มากพอควร ได้แก่ "เค้าโครงการเศรษฐกิจ ของนายปรีดี พนมยงค์"
 ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวความคิดอันสำคัญอันหนึ่งในประวัติศาสตร์เมืองไทย เอกสาร
 ชิ้นสุดท้ายคือ การสละราชสมบัติของรัชกาลที่ ๗ หลังจากได้มีการขัดแย้งกับคณะรัฐบาล

ชายนัน, เอ็ดการ์ เอช. จิตวิทยาองค์การ. แปลโดย สร้อยตระกูล ติวยานนท์. พระนคร:

โครงการตำราฯ, ๒๕๒๐. ๑๔๖ หน้า.

ว่าด้วยพัฒนาการของสาขาจิตวิทยาองค์การ เริ่มจากนักบริหารต้องการหาคำตอบในเรื่องดังนี้ (๑) จะจัดรูปการทำงานและบรรจุนักงานที่เหมาะสมนั้นได้อย่างไร (๒) จะสรรหา อบรม และจัดการเกี่ยวกับบุคคลที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างไร (๓) จะสร้างสภาพการทำงานและระบบการให้รางวัลและการลงโทษอย่างไร (๔) มีวิธีการอะไรจะช่วยปรับองค์การให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยี และ (๕) มีวิธีการอย่างไรในการแข่งขันกับองค์การอื่น ๆ ผู้เขียนได้แบ่งองค์การออกเป็น ๒ ประเภท คือ องค์การรูปนัย เป็นองค์การที่มีแบบแผน มีการจัดลำดับขั้นของการบังคับบัญชาขึ้นข้าง เพื่อทำให้มีการร่วมมือประสานงานที่ถูกต้องแน่นอน สำหรับองค์การอีกแบบคือ องค์การรูปนัย เป็นการร่วมมือประสานงานที่มีได้กำหนดไว้ในแผนการ ปัญหาจิตวิทยาในองค์การรูปนัย ก็คือ การสรรหา การคัดเลือก การฝึกอบรม และการบรรจุทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อวางตัวบุคคลในตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะที่จะก่อประสิทธิผลมากที่สุด นอกจากนี้กล่าวถึงการบริหารงานบุคคลในองค์การ ว่าจะต้องสร้างสิ่งจูงใจแก่ผู้ทำงาน โดยแบ่งออกได้ ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกจะจูงใจได้ด้วยเงิน และอีกกลุ่มจะจูงใจด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มที่มีคุณค่าควรแก่การไว้ใจกว่ากลุ่มแรก นอกจากนี้ กล่าวถึงกลุ่มต่าง ๆ ในองค์การ ในด้านความสัมพันธ์และปัญหาระหว่างกลุ่ม รวมทั้งการป้องกันการขัดแย้งระหว่างกลุ่มด้วย

ซีเบอร์ท, เฟรด เอช. และเชออดอร์ ซีเตอร์สัน วิลเบอร์แชรม. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน.

แปลโดย เกษม ศิริสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โครงการตำราฯ, ๒๕๑๓. ๑๒๑ หน้า.

เนื้อเรื่องของหนังสือนี้แยกทฤษฎีสื่อสารมวลชนไว้ ๔ ทฤษฎีด้วยกัน คือ ทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายอำนาจนิยม (The Authoritarian Theory of the Press) ทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายอิสสรภาพนิยม (The Libertarian Theory of the Press) ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม (The Social

Responsibility Theory of the Press) และทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายคอมมิวนิสต์โซเวียต (The Soviet Communist Theory of the Press) ใน ๒ ทฤษฎีแรก กล่าวถึงที่มาแห่งทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายอำนาจนิยมจับแนวความคิดของนักปรัชญาในอดีตมาสร้างเป็นทฤษฎี สรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้มีรากฐานจากประเทศอังกฤษนับแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ และ ๑๗ และปัจจุบัน ในอีกหลายประเทศยังคงดำเนินตามแนวทฤษฎีนี้อยู่ คือ ถืออำนาจของรัฐเป็นใหญ่ รัฐบาลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมอำนาจ รัฐบาลจึงต้องเข้าควบคุม ก่อให้เกิดการเรียกร้องสิทธิเสรีแห่งความคิดเห็น ทำให้เกิดทฤษฎีสื่อสารมวลชนเป็นตลาดเสรีแห่งความคิดเห็น เป็นเครื่องมือเพื่อแจ้งข่าวสาร ให้ความบันเทิงและเพื่อการค้า ไม่มีการจำกัดสิทธิการใช้สื่อสารมวลชน การควบคุมสื่อสารมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกินเลยจากความจริงได้ก็ด้วยตัวบทกฎหมายอย่างหนึ่ง และเสนอข้อเท็จจริงด้วยความรู้สึกรับผิดชอบในตนเองอีกอย่างหนึ่ง สำหรับทฤษฎีที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม เห็นว่าหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มี ๖ อย่าง คือ (๑) รับผิดชอบต่อระบบการเมืองด้วยการเสนอข่าวสาร วิพากษ์วิจารณ์ และโต้แย้งในเรื่องกิจกรรมส่วนรวม (๒) เพิ่มพูนสติปัญญาของปวงชนเพื่อให้มีความสามารถปกครองตนเอง (๓) ทำหน้าที่ควบคุมรัฐบาล เพื่อปกป้องสิทธิของแต่ละบุคคล (๔) อาศัยการโฆษณาเป็นสื่อกลางชักนำผู้ซื้อ ผู้ขาย และบริการต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นแรกของการระบบการเศรษฐกิจ (๕) ให้ความบันเทิง (๖) มีฐานะการเงินมั่นคงเพียงพอ เพื่อให้หลุดพ้นจากการบีบบังคับของกลุ่มผลประโยชน์ ทฤษฎีสุดท้าย นำความคิดตามทฤษฎีอำนาจนิยมมาผสมผสานกับแนวความคิดของมาร์กซ์ เลนิน และสตาลิน ตามทฤษฎีคอมมิวนิสต์ เห็นว่า สื่อสารมวลชนต้องทำหน้าที่เผยแพร่อุดมการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ใช้เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อและปลุกใจประชาชน

เซเคย์, ยอร์ช. ชนชาติต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน. แปลโดย ปัญญา บริสุทธิ์. พระนคร: มูลนิธิโครงการตำราฯ, ๒๕๒๑. ๑๘๗ หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องของคาบสมุทรอินโดจีน ไม่รวมแหลมมลายูและอินโด-จีนีเซียเลย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของรัฐต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน คือ พม่า ไทย ลาว เขมร เวียดนาม ซึ่งให้เห็นถึงสภาวะการกำเนิดและการตั้งหลักแหล่งของประชาชนในแหลมอินโดจีนในยุคก่อนประวัติศาสตร์ การขยายตัวและความเสื่อมของประเทศเหล่านั้น ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันการเมือง ศาสนา วรรณคดี และศิลปะของประชาชนในแหลมอินโดจีน เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น ๔ ภาค ดังนี้ ภาคแรก เรื่องการตั้งถิ่นฐานในอินโดจีน โดยกล่าวถึงขอบเขตทางภูมิศาสตร์ และการตั้งถิ่นฐานรวมทั้งอารยธรรมก่อนสมัยประวัติศาสตร์ ภาคที่สอง กล่าวถึงก่อตั้งรัฐต่าง ๆ ในอินโดจีน ทั้งนี้โดยเน้นการขยายตัวของอารยธรรมอินเดียในอินโดจีน ภาคที่สาม กล่าวถึงรัฐต่าง ๆ ในอินโดจีนตั้งแต่ศตวรรษที่ ๖ ถึง ๑๓ อันมีประเทศเวียดนาม กัมพูชา และพม่า ภาคที่สี่ เป็นเรื่องวิกฤตการณ์ในศตวรรษที่ ๑๓ และความเสื่อมของอารยธรรมอินเดีย และภาคที่ห้า กล่าวถึงรัฐต่าง ๆ ในอินโดจีนหลังศตวรรษที่ ๑๓ อันมีประเทศไทย ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม

ทอมป์สัน, เจ. เอ็ม. ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ. ๑๔๕๔-๑๗๘๕. แปลโดย นันทา โชติ-กะพุกกะณะ และนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: ๒๕๑๕. ๓๖๔ หน้า.

หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ยุโรปตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๔ ถึง ๑๘ ซึ่งใน ๓ ศตวรรษนั้นไม่ใช่เป็นแต่เพียงบ่อเกิดยุโรปสมัยใหม่เท่านั้น หากเป็นของโลกปัจจุบันด้วย พระมหากษัตริย์ต่าง ๆ ในยุโรปช่วงนั้นทรงเริ่มแสวงหาอาณานิคมทั่วโลก เพื่อที่จะขยายตลาดสินค้า และซื้อวัตถุดิบมาป้อนอุตสาหกรรมของแต่ละประเทศของพระองค์ ผลของสงครามขยายดินแดนและการล่าอาณานิคมภายในแต่ละประเทศนั้น คือ กำเนิดของสังคมสมัยใหม่ ซึ่งมีความดึงเครียดทางเศรษฐกิจและสังคม และ

มีชนชั้นกลางประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ทหาร พ่อค้า หรืออีกนัยหนึ่ง "ช่างกล" ของประเทศสมัยใหม่เป็นผู้เริ่มที่จะมีอิทธิพล นอกจากเกิดประเทศใหม่และสังคมใหม่แล้ว ประวัติศาสตร์ยุโรปในช่วง ๓ ศตวรรษนั้น ยังเป็นบ่อเกิดของความคิดใหม่อีกด้วย เริ่มแต่การฟื้นฟูศิลปวิทยา และการปฏิรูปศาสนา ในศตวรรษที่ ๑๕ และ ๑๖ ปัญญาชนชาวยุโรปตื่นตัวทางการเมือง เขียนข้อประท้วง อดุติธรรมในระบบการเมือง ซึ่งปกครองโดยใช้อำนาจผลการ เรียกร้องเสรีภาพทางการเมือง ให้กษัตริย์และรัฐบาลอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติลงไว้อย่างแน่นอนและให้โค่นเจ้านาย ผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งถืออภิสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินของไพร่ฟ้าประชาราษฎร์แต่คิดค่าบรรพ์ หนังสือเล่มนี้ยุติลงด้วยการปฏิวัติฝรั่งเศสใน ค.ศ. ๑๗๘๙ เหตุการณ์นี้เป็นจุดกำเนิดที่แท้จริงของโลกปัจจุบัน เพราะสาเหตุที่การปฏิวัติฝรั่งเศสเกิดขึ้น เนื่องมาจากความตึงเครียดภายในประเทศสมัยใหม่ ประเทศหนึ่งในยุโรปสมัยนั้น และการปฏิวัติดังกล่าวก็คือความพยายามของประเทศนั้นที่จะขบปัญหาใหม่ กล่าวคือความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของตน แต่วิวัฒนาการของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปมิได้สม่ำเสมอ เพราะระหว่างที่ฝรั่งเศสมีอาการว่าจะปฏิวัตินั้น กษัตริย์ของประเทศอื่น ๆ ในยุโรปสนพระทัยที่จะสร้างราชาธิปไตยแบบทรงภูมิธรรม ปฏิรูปรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะทวีกำลังมารณรงค์เพื่อขยายดินแดนและอิทธิพลของแต่ละพระองค์ต่อไป

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ: ๒๕๑๙. ๒๒๖ หน้า.

เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น ๑๗ บท คือ บทที่ ๑ หัวข้อความเข้าใจทั่วไปเรื่องวรรณคดี กล่าวถึงที่มาของวรรณคดี "ภารกิจ" และ "พันธกิจ" ต่อจากนั้นกล่าวถึงรูปแบบของวรรณคดี ซึ่งใช้ในภาษาไทย ๒ คำ คือ บันเทิงคดีและสารคดี ซึ่งบันเทิงคดี คือ งานเขียนร้อยแก้วที่มีตัวละครเป็นตัวละคร ไม่ใช่มนุษย์ตัวจริง ส่วนสารคดี คือ งานเขียนที่ไม่มีตัวละครสมมติ ในบทนี้ผู้เขียนได้ให้หลักสำหรับวรรณคดีวิจารณ์ไว้ ๔ ชั้น คือ วิเคราะห์ ได้แก่ การแยกแยะส่วนต่าง ๆ ออกให้ถึงขั้นที่สุดที่จะทำได้ วิจัยนัยสาร คือ การตีความ วิจักษ์ ได้แก่ การพิจารณา

กลวิธี และวิพากษ์ คือ การตัดสินว่าหนังสือนั้นดีหรือไม่ มีประโยชน์หรือคุณค่าหรือไม่ บทที่ ๒ ว่าด้วยระเบียบวิธีของวรรณคดีวิจารณ์ ซึ่งแสดงวิธีการวิจารณ์ทั้งของไทยและของตะวันตก รวม ๖ วิธี คือ การวิจารณ์เชิงประวัติศาสตร์และตำนาน การวิจารณ์เชิงปรัชญา การวิจารณ์เชิงจิตวิทยา การวิจารณ์เชิงสังคมวิทยา การวิจารณ์เฉพาะชิ้นงาน การวิจารณ์เชิงจริยธรรมและตามแนวการศึกษาสำหรับบทที่ ๓ ถึงบทที่ ๘ เป็นตัวอย่างการวิจารณ์หนังสือที่ยอมรับกันว่า เป็นวรรณคดีของไทยมาเนิ่นนาน คือ เรื่องขุนช้างขุนแผน ลิลิตตะเลงพ่าย ลิลิตพระลอ และราชาธิราช บทที่ ๙ และ ๑๐ กล่าวถึง การคลี่คลายหรือการเปลี่ยนแปลงของวรรณคดีไทย ซึ่งเริ่มตั้งแต่สมัย ร.๔ - ร.๖ คือ ความก้าวหน้าของวรรณกรรมร้อยแก้วและลักษณะใหม่ของกวีนิพนธ์ในสมัยปัจจุบัน บทบาทของร้อยแก้วมีมากขึ้น โดยเฉพาะนวนิยาย บทที่ ๑๑ เป็นตัวอย่างการวิจารณ์นวนิยายขนาดสั้น เรื่อง "ข้างหลังภาพ" ของศรีบูรพา บทที่ ๑๒ และ ๑๓ ศึกษาพัฒนาการของนักประพันธ์จากงานของ "ดอกไม้สด" มาวิจารณ์เพราะมีปริมาณงานเขียนมากพอที่จะพิจารณาได้ แสดงพัฒนาการการเขียนของดอกไม้สดไปพร้อม ๆ กับการวิจารณ์นวนิยาย บทที่ ๑๔ เป็นการนำนวนิยายหลายเรื่องมาเปรียบเทียบให้เห็นกลวิธีการเขียน เช่น เรื่อง "บักกึ่งนครแห่งความหลัง" ของ สด ฤกษ์โลคิด "สี่แผ่นดิน" ของ ม.ร.ว.ศีกฤทธิ์ ปราโมช "จากดวงใจ" ของ ดวงใจ และ "ผู้ใหญ่สี่กับนางมา" ของ กาญจนา นาคินทร์ มาเปรียบเทียบเน้นเฉพาะในส่วนที่เห็นเป็นสำคัญทั้งในส่วนดีและส่วนบกพร่อง บทที่ ๑๕ เป็นการวิจารณ์กวีนิพนธ์ยุคใหม่ และบทที่ ๑๖ เป็นบทสรุปหลักต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว บทสุดท้ายเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนวรรณคดีในหัวข้อที่ว่า การวิจารณ์วรรณคดีเชิงภาษา วรรณคดีกับการศึกษา การใช้วรรณคดีสอนจริยธรรม วรรณคดีในฐานะเอกลักษณ์แห่งชาติ และวรรณคดีเปรียบเทียบ

แบบสกิน, จอห์น สเตอริงส์ และแฮรี่ เจ. เบ็นคา. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ ลัทธิชาตินิยม ลัทธิอาณานิคม และการสลายตัวของลัทธิอาณานิคม. แปลโดย ชินจิตต์ อ่ำไพพรรณ และภรณี กาญจนรัชชิตี. พระนคร: ๒๕๒๑. ๓๕๐ หน้า.

เป็นหนังสือที่กล่าวถึงลัทธิชาตินิยม ลัทธิอาณานิคม และการสลายตัวของลัทธิอาณานิคมในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ คือ พม่า ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน เนื้อเรื่องได้เน้นประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการวิเคราะห์แบบรวม ๆ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ภาค ภาคแรก อธิบายกว้าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการลัทธิอาณานิคมตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเริ่มต้นเมื่อโปรตุเกสเข้ามาในตอนต้นของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ แล้วสิ้นสุดลงเมื่อมหาอำนาจตะวันตกถอนตัวออกไป และมีการตั้งตัวเป็นเอกราชในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ภาคที่สอง กล่าวถึง ปฏิกริยาตอบโต้ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในดินแดนนี้ ซึ่งชาติตะวันตกนำมา ทำให้เกิดปฏิกริยาโต้ตอบและความขัดแย้งกันขึ้น ซึ่งเกิดขึ้นทั่วไปในประเทศอาณานิคมเหล่านั้น ภาคที่สาม กล่าวถึง การสลายตัวของการปกครองแบบอาณานิคมและสภาพเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งผลปรากฏว่า แม้ว่าลัทธิอาณานิคมจะสลายไปแล้ว แต่ปัญหาที่ยังไม่ยุติ เพราะยังมีผลกระทบกระเทือนที่เกิดจากลัทธิอาณานิคมตะวันตกที่ได้ครอบงำภูมิภาคนี้มาเป็นเวลาอันยาวนาน แม้ว่าลัทธิอาณานิคมจะสลายไปแล้วแต่ได้หมายความว่า ลัทธิตะวันตกจะสลายไปพร้อมกันไม่ ฉะนั้นพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในดินแดนเหล่านี้ภายหลังสงครามเป็นเพียงแง่มุมหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคใหม่ในเอเชียเท่านั้น

พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม. บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๔๘). กรุงเทพฯ: ๒๕๒๐. ๑๗๔ หน้า.

กล่าวถึงวิวัฒนาการและบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยในระลอกการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทั้งนี้การหนังสือพิมพ์ได้เริ่มมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ โดยพวกมิชชันนารีอเมริกัน แคน พิช บรัดเลย์ แต่แพร่หลายเฉพาะเจ้านาย และข้าราชการชั้นสูงเท่านั้น ฉะนั้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ จึงมีหนังสือพิมพ์ที่ออกโดยบรรดาพระราชวงศ์ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ดำเนินงานโดยประชาชนธรรมดา ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนและรักษาผลประโยชน์ได้ดีกว่าหนังสือพิมพ์ที่ออกโดยฝ่ายปกครองฝ่ายเดียวมีในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา ในสมัยรัชกาลที่ ๖ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองการปกครองประเทศมีมากขึ้น จึงนับได้ว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทสำคัญในการปูพื้นฐานทางความคิดประชาธิปไตยในรัชกาลที่ ๗ ต่อมา เช่นการชี้ข้อบกพร่องของรัฐบาลในการปกครองแบบเก่า จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้ได้พัฒนาความคิดความอ่านทางการเมืองของประชาชนอยู่มากทีเดียว นอกจากนี้ กล่าวถึงเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีผลต่อหนังสือพิมพ์ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๔๘ และในช่วงดังกล่าว หนังสือพิมพ์มีบทบาททางการเมืองของไทย คือ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชน และจากประชาชนสู่รัฐบาล เพราะช่วงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศ ซึ่งไม่เคยได้รับมาก่อน นอกจากหนังสือพิมพ์ใช้เป็นสื่อกลางดังกล่าวแล้ว ยังให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน รวมทั้งการต่อสู้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนด้วย

แพร่แบงก์, จอห์น เค., เอ็ดวิน โอ. ไฮเซาเวอร์ และแอลเบิร์ต เอ็ม. เครก. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกยุคใหม่. แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร และคนอื่น ๆ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: ๒๕๒๑. ๔ เล่ม.

หนังสือนี้ใช้เป็นตำราเรียนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเทศตะวันออกไกลในมหาวิทยาลัยหลายแห่งทั่วโลก ให้ความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับประเทศตะวันออกไกล ญี่ปุ่น และญี่ปุ่น เป็นต้น เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๔ เล่ม คือ เล่มที่ ๑ มีบทที่หนึ่ง

ถึงบทที่สาม เป็นเรื่องชาวยุโรปเข้ามายังทวีปเอเชีย ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลงประเทศในเอเชียตะวันออกให้ทันสมัย ความสัมพันธ์ของจีน ญี่ปุ่น กับชาวยุโรป ต่อไปเป็นเรื่องการบุกรุกและการจลาจลในประเทศจีน โดยกล่าวถึงประเทศจีนสมัยก่อนมีการเปลี่ยนแปลง ความเสื่อมของราชวงศ์ซิง และสงครามฝิ่น เป็นต้น บทสุดท้าย เป็นเรื่องของญี่ปุ่นในการตอบโต้อิทธิพลตะวันตก เล่มที่ ๒ มีบทที่สี่ ถึงบทที่หก เป็นเรื่องความเจริญของประเทศญี่ปุ่นในสมัยเมจิ ในด้านต่าง ๆ เช่น การอุตสาหกรรมระยะแรก การพัฒนาสังคมธุรกิจ ความเจริญทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ฯลฯ กล่าวถึงปฏิกริยาของชาวจีนที่มีต่ออิทธิพลตะวันตก และมีเรื่องเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคจักรวรรดินิยม

เล่มที่ ๓ ประกอบด้วยบท ๒ บท คือ บทที่เจ็ด เรื่องจักรวรรดิญี่ปุ่น โดยเริ่มตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงประเทศให้ทันสมัยในช่วงที่ ๒ จนถึงสภาพของญี่ปุ่นในยามสงคราม คือ จากชัยชนะ ไปสู่หายนะ และบทที่แปด เป็นเรื่องกำเนิดของสาธารณรัฐจีน สำหรับเล่มที่ ๔ สุดท้าย มีบทที่ ๔ กล่าวถึง ลัทธิอาณานิคม และลัทธิชาตินิยมในอาณานิคม บริเวณรอบนอกเอเชียตะวันออก ซึ่งหมายถึงชายแดนประเทศรัสเซียที่เป็นมณฑลชายฝั่งทะเลและไซบีเรีย มองโกเลีย เอเชียกลาง ทิเบต พม่า เวียดนาม และประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด และบทที่สิบ กล่าวถึงเอเชียตะวันออกในโลกนานาชาติ เช่น สงครามปาซิฟิก การยึดครองเกาหลี การแบ่งเกาหลี จีนคอมมิวนิสต์ ฯลฯ และสุดท้าย กล่าวถึง จีนบนเวทีโลก นั่นคือการขยายอิทธิพลของจีน เช่น การเข้าแทรกแซงในเกาหลี และทิเบต แม้กระทั่งการสนับสนุนพวกเวียดมินห์ในอินโดจีนต่อต้านฝรั่งเศส เป็นต้น

ภักวาทิ, เจติช. เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยประเทศด้อยพัฒนา. แปลโดย วราวุฒิ หิรัญรักษ์.

กรุงเทพฯ: ๒๕๒๑. ๑๘๑ หน้า.

เป็นหนังสือเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น แจกแจงปัญหาต่าง ๆ ของประเทศด้อยพัฒนา โดยการพรรณนาและการใช้ข้อมูลและวิธีการทางสถิติมาประกอบคำอธิบาย เสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจต่าง ๆ กล่าวถึงบทบาทของความช่วยเหลือและการค้าระหว่างประเทศที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างละเอียด แสดงวิธีการของการทำบัญชีรายได้ประชาชาติและการใช้ตารางปัจจัยผลิต-ผลผลิต (input-output table) พร้อมด้วยตัวอย่างรวมทั้งคำอธิบายที่ดี เข้ามาใช้ในการเสนอแนะการพัฒนา อธิบายการจัดลำดับขั้นตอนของโครงการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ กำหนดแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื้อหา มี ๔ ตอน คือ ตอนแรก แสดงถึงความยากจนและการกระจายรายได้ มาตรฐานการครองชีพ รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งมีแต่ความมั่งคั่ง แต่ประเทศด้อยพัฒนาต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ รวมทั้งอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็วของประเทศด้อยพัฒนา ตอนที่สองเป็นเรื่องโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม จากการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ความไม่มีเสถียรภาพจากรายได้ของสินค้าออก รวมทั้งทัศนคติทางด้านศาสนา นับเป็นปัจจัยที่กีดกันการพัฒนาระบายไปอย่างไม่เท่าเทียมกันในระหว่างประเทศที่ยากจนกันเอง ตอนที่สาม เป็นเรื่องกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ประเทศด้อยพัฒนาต้องการจะให้ความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ก็ต้องวางเป้าหมายในการยกระดับในด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร การลงทุน การปฏิวัติการเกษตรกรรม พัฒนาอุตสาหกรรม การศึกษาและการวางแผนกำลังคน การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งจะต้องลดอัตราการเกิดให้ต่ำลง ตอนสุดท้าย เป็นการพิจารณาต่างประเทศ ประเทศด้อยพัฒนาจะเปลี่ยนแปลงกระบวนการต่าง ๆ ได้เร็วขึ้นถ้าปรับปรุงโครงสร้างต่างประเทศของระบบเศรษฐกิจ

มอร์, ทอมัส. ยูโทเปีย. แปลโดย สมบัติ จันทรวงศ์ พระนคร ๒๕๑๗. ๒๕๑๗.

หน้า

กล่าวถึงรัฐในอุดมคติ คือ รัฐยูโทเปีย มีลักษณะเป็นเกาะที่ตั้งอยู่ในที่ซึ่งปลอดภัยจากการเบียดเบียนจากคนแปลกถิ่น ขนาดปานกลาง ชายฝั่งเป็นท่าเรือ ทางเข้าอ่าวมีโขดหินอันตราย บนโขดหินมีหอคอยซึ่งกองทหารประจำอยู่ ถ้าคนแปลกหน้าเข้ามา ก็จะได้รับอันตรายจากโขดหินใต้น้ำ ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เรื่องนี้มีตัวละครที่สำคัญคือ ราฟาเอล ฮิลโลเลย์ นับว่าเป็นตัวแทนของคนข้างฝันถึงสังคม อุดมคติ เล่าเรื่องให้ทอมัส มอร์ และเพื่อน คือ ปีเตอร์ กิลลิส ฟัง มอร์นับว่า เป็นตัวแทนของความเป็นจริง มอร์ถามว่า ยูโทเปียอยู่ที่ไหน ราฟาเอลก็ตอบแต่คำตอบกุกกักด้วยโอจามของคนอื่น ๆ ฉะนั้นจึงไม่ทราบว่ายูโทเปียอยู่ที่ไหน ซึ่งความหมายของคำว่า "ยูโทเปีย" ก็แปลว่า "ไม่มีสถานที่ใด" อยู่แล้ว ความเป็นอุดมคติของสังคมยูโทเปียตั้งอยู่บนรากฐานของการจัดระบบรัฐ คนจะมีความสุขสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดในยูโทเปียเป็นของสังคมร่วมกัน การศึกษาทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐ ทุกคนมีงานทำ ประชาชนจะไม่สะสมทรัพย์สินเป็นของตนเอง ไม่มีบ้านเป็นของตนเองทุกคนเน้นความสำคัญแก่สวนดอกไม้ผลไม้ และสมุนไพร ซึ่งทุกสิ่งจะเป็นของกลาง ไม่เน้นคุณค่าของเงินทอง พ่อแม่ไม่ต้องเลี้ยงบุตร แต่จะให้ญาติเฒ่าเป็นผู้ดูแลแทน ทุกคนจะทำงานวันละ ๖ ชั่วโมง สับเปลี่ยนกันออกนอกเขต ชาวยูโทเปีย จะเลี้ยงไก่และม้า ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ไม่เล่นการพนัน การแต่งกาย เหมือนกัน มีภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายอย่างเดียวกันทุกคน การเก็บผลิตผลต้องเก็บมาไว้ร่วมกัน และรับไปกินไปใช้โดยไม่ต้องซื้อ ไม่มีโรงสุรา ไม่มีโสเภณี ไม่อนุญาตให้ ย่ำร้าง ยกเว้นกรณีขี้ส้วมหรือความผิดปกติจนทนไม่ได้ ในด้านการปกครอง รัฐยูโทเปียแบ่งออกเป็น ๕๔ นคร นครแบ่งออกเป็น ๔ เขตเท่า ๆ กัน มีผังเมืองอย่างเดียวกัน ใจกลางแต่ละเขตมีตลาดสำหรับสินค้าทุกชนิด นครมีโรงพยาบาล ๔ แห่ง สร้างไว้นอกกำแพงเมือง มีทาสไว้สำหรับทำงานหนักและสกปรก ระบบการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตย หรืออาจจะเรียกว่า สังคมนิยมประชาธิปไตย ที่น่าสนใจ คือ "ไม่มีการประชุม" ในด้านเศรษฐกิจ ไม่มีการผลิตอย่างล้นเหลือ เกินความ

ต้องการ ไม่มีการว่างงาน ไม่ต้องกังวลต่อภัยสงคราม สำหรับกฎหมายก็มีน้อย
ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ชาวยูโทเปียนั้นเกลียดการสงคราม เพราะเห็นว่าเป็น
การแสดงความโหดร้าย แต่ก็ฝึกฝนการรบอยู่เสมอ วิธีการทำสงครามจะเอาชนะ
ศัตรูด้วยกลอุบาย การรบจะใช้ทหารรับจ้าง เงินที่จะใช้จ้างก็จะเอามาจากการ
ค้าขายกับต่างประเทศ ถ้ารู้สึกเสี่ยงไม่ได้ชาวยูโทเปียก็จะรบเอง สำหรับในด้าน
ศาสนา ไม่บังคับ ใครจะนับถืออะไรก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ชาวยูโทเปียก็เชื่อเรื่อง
กรรมดี กรรมชั่วเหมือนกัน นับว่ายูโทเปียมีส่วนเสริมสร้างพื้นฐานอุดมคติทางการ
เมืองแบบลัทธิสังคมนิยมและลัทธิคอมมิวนิสต์

มิลเลอร์, เจ. ดี. ซี. ลักษณะการเมือง. แปลโดย สุเทพ ชัดถาวร. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
พระนคร: ๒๕๑๘. ๒๘๓ หน้า.

เป็นหนังสือที่อธิบายลักษณะการเมืองอย่างกว้าง ๆ แบ่งเนื้อหาออกเป็น
๖ เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องรากฐานทางการเมือง เรื่องผลประโยชน์และปัจเจก-
บุคคล เรื่องหน้าที่ของสถาบัน เรื่องความคิดในทางการเมือง เรื่องตัวบุคคล
และระบบการเมือง และเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาการเมือง ในแต่ละเรื่อง
เหล่านี้ก็แยกออกเป็นบทย่อย ๆ รวม ๑๔ บท ซึ่งอธิบายถึงเรื่องการเมือง ซึ่ง
สรุปได้ว่า การเมืองเป็นกิจกรรมของมนุษย์ชั้นมูลฐานอันหนึ่ง ซึ่งปรากฏตัวมาทุก
หนทุกแห่งที่มีคนและกฎเกณฑ์ การเมืองอาจจะเห็นได้ในกลุ่มเล็ก ๆ เช่น ใน
สโมสรเทนนิส หรือสมาคมละคร และในขอบเขตที่กว้างที่สุดในเชิงหลักการของ
สงครามเย็น การเมืองมีลักษณะซับซ้อนที่สุดในความหมายกว้างที่สุด ในแง่ที่ว่าไม่มี
สังคมใดสามารถหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม ประชาชนส่วนบุคคลอาจจะสนใจ
การเมืองได้ในสังคมทั้งหลาย ถ้าเขาเลือกเขาอาจจะละเลยการเมือง และ
มอบความไว้วางใจให้ผู้อื่นเป็นผู้แทนความกังวลสนใจ ซึ่งชีวิตของคนเกี่ยวข้องกับ
ด้วยในทางอ้อม แต่อย่างไรก็ตาม เขาก็ไม่อาจป้องกันหรือหลีกเลี่ยงมิให้การระเบิด
ทางการเมืองกระทบกระเทือนตนเองได้

แมคดูกอล, ดันแคน เอ็ม. และทอมมีส เอฟ. เคอเรนเบอร์ค. เศรษฐศาสตร์มหภาค.

แปลโดย สุพันธุ์ ไตสุนทร. พระนคร: ๒๕๑๔. ๒ เล่ม.

ว่าด้วยหลักของเศรษฐศาสตร์มหภาคอย่างกว้าง ๆ ทั่วไปว่าแตกต่างไปจากเศรษฐศาสตร์จุลภาคอย่างไร เน้นถึงการเปรียบเทียบแบบจำลองทฤษฎีของพวกเขา คลาสสิก พวกเขาเคนส์ไปด้วยพร้อม ๆ กัน อธิบายหลักของทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อทั้ง ๒ พวกนี้ โดยให้เข้าใจถึงโครงสร้างของรายได้ประชาชาติ การจ้างงาน ภาวะเศรษฐกิจ การลงทุน การจ้างงาน นโยบายการคลัง และวิธีการทำงานงบประมาณ ตลอดจนการหาเงินมาใช้จ่ายของรัฐบาลอีกด้วย

แม็คโคแนลล์, แอล. ซี. ทฤษฎีการเมืองตะวันตก. แปลโดย สมบัติ จันทร์วงศ์.

กรุงเทพฯ: ๒๕๒๐. เล่ม ๑.

เป็นเรื่องทฤษฎีการเมืองตะวันตกของสมัยโบราณและยุคกลาง เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๘ บท บทแรก เป็นบทนำให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเมือง ว่ามีมาอย่างไร และมีประโยชน์อะไรบ้าง บทที่ ๒ กล่าวถึง ชีวิตของเพลโต และความคิดทางการเมืองของเพลโต จากเรื่อง Republic ซึ่งให้เห็นข้อคิดของเขาในเรื่องต่าง ๆ คือ เรื่องรัฐ รัฐบุรุษศาสตร์ของกษัตริย์ กฎหมายและการเกษตร กฎหมาย รวมทั้งลักษณะของเมืองหรือนครว่าควรจะมีลักษณะอย่างไร บทที่ ๓ เป็นเรื่องชีวิตและความคิดทางการเมืองของอริสโตเติล ซึ่งได้แสดงไว้ในเรื่อง Ethics และ Politics บทที่ ๔ กล่าวถึง คติสโตอิกในฐานะสโตอิกเป็นสำนักคิดที่มีอายุยาวนาน กว้างขวางและมีแนวแตกต่างออกไป ยืนยันอยู่ตั้งแต่เฮโนผู้ที่เกิดในศตวรรษที่ ๔ ก่อนคริสตกาล และต่อเนื่องมาจนถึงมาร์คัส ออเรลิอุส ผู้ซึ่งตายในคริสต์ศตวรรษที่ ๒ ความคิดของพวกเขาสโตอิก นับว่ามีอิทธิพลต่อความคิดทางการเมืองของพวกเขาโรมัน บทที่ ๕ เป็นเรื่องชีวิตและความคิดทางการเมืองของออเรลิอุส ออกลัดินัส ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. ๓๕๔-๔๓๐ ซึ่งแนวความคิดทางการเมืองของเขาเป็นไปในลักษณะศาสนศาสตร์ บทที่ ๖ เป็นชีวิตและความคิดทางการเมืองของโทมาส อะไควนัส ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. ๑๒๒๕ - ค.ศ. ๑๒๗๓

บทสุดท้าย เป็นเรื่องมรดกจากสมัยกลาง ซึ่งเมื่ออาณาจักรโรมันเสื่อมลง ทำให้เกิดจุดจบของการมีรัฐบาลที่รวมอำนาจไว้ในศูนย์กลาง ขณะที่เกิดช่องว่างแห่งอำนาจทางการเมืองที่มั่นคงนี้เอง เป็นเหตุให้คริสตจักรมีอำนาจเข้ามาแทนที่ เกิดระบบพิวคัลลิสต์ มีการเปลี่ยนแปลงในด้านกฎหมายและระบบกษัตริย์

เรียงชัย มະระกานนท์. การเงินและการธนาคารในประเทศไทย. พระนคร: ๒๕๒๑. ๕๐๐ หน้า.

หนังสือเล่มนี้เน้นสาระที่เกี่ยวกับระบบและการทำงานของการเงินและการธนาคารในประเทศไทย ทั้งนี้ระบบและการทำงานของการเงินและการธนาคารในประเทศต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย การศึกษาวิชาการการเงินและการธนาคารช่วยให้เข้าใจหลักทฤษฎีและประสบการณ์เกี่ยวกับระบบและการทำงานของการเงินและการธนาคารในประเทศที่พัฒนาแล้ว อีกทั้งต้องทำความเข้าใจในระบบการเงิน โครงสร้างสถาบันการเงิน วิธีบริหารสถาบันการเงิน และศิลปะของการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศไทยเองด้วย เนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น ๒ ภาค ภาคแรก กล่าวถึง การเงินและการธนาคารในประเทศไทย โดยแสดงให้เห็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ปฏิบัติในประเทศไทยและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบการปฏิบัติกับทฤษฎีและหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศอีกด้วย ภาคที่สอง เป็นการบรรยายเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการเงิน ตั้งแต่สมัยคลาสสิกมาจนถึงปัจจุบัน

เลวิน, ริชาร์ด ไอ. และซี. เอ. เคิร์กพาทริก. วิธีปริมาตรสำหรับฝ่ายจัดการ. แปลโดย เอกชัย ชัยประเสริฐสิทธิ. พระนคร: ๒๕๑๖. ๓๖๐ หน้า.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับเทคนิคทางเชิงประมาณเบื้องต้น อธิบายเทคนิคและวิธีการบางอย่างทางด้านการวิจัยการปฏิบัติการ (Operation Research) โดยใช้แนวทางเขียนง่าย ๆ หลักเสี่ยงการใช้สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายต่าง ๆ ใน

การพิสูจน์สูตร แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๒ บท บทที่ ๑ กล่าวถึง ระเบียบวิธีในการวิจัยหรือวิเคราะห์ปัญหาในบทนี้ หากแต่กล่าวว่าจะแก้ไขได้ด้วยวิธีการในบทต่อ ๆ ไป บทที่ ๒ เป็นบทที่ว่าด้วยการวิเคราะห์การคุ้มทุน แสดงพฤติกรรมของผู้ผลิตหรือผู้ขายว่าเป็นอย่างไร บทที่ ๓ เป็นเรื่องของทฤษฎีความน่าจะเป็นซึ่งจะนำไปใช้ในบทที่ ๔ ที่ว่าด้วยการตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน บทที่ ๕ เป็นเรื่องของรูปแบบคงคลัง (Inventory Models) ซึ่งกล่าวถึงของคงคลังทั้งในแง่ของผลผลิตและในแง่ของวัสดุเก็บ อันจะนำไปสู่วิธีปฏิบัติที่จะทำให้เสียต้นทุนต่ำที่สุด ซึ่งจะนำไปใช้ในด้านการบริหารธุรกิจหรือพาณิชยศาสตร์ บทที่ ๖ ว่าด้วยเรื่องของเวกเตอร์ และดีเทอร์มิแนนท์ (Vectors and Determinants) และบทที่ ๗ ว่าด้วยเรื่องเมทริกซ์ (Matrice) ทั้ง ๒ บทนี้เป็นเรื่องของคณิตศาสตร์ล้วน ๆ แต่มิได้กล่าวถึงเรื่องราวเหล่านั้นอย่างลึกซึ้งเท่าใดนัก กล่าวแต่เพียงบางส่วนของเรื่องเท่านั้น ซึ่งเพียงพอสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาคำนวณธุรกิจ บทที่ ๘ และ ๙ เป็นบทที่ว่าด้วยโปรแกรมแบบเส้นตรง (Linear Programming) กล่าวถึง การแก้ปัญหาแบบโปรแกรมเส้นตรงด้วยวิธีเพลกซ์ (Simplex Method) บทที่ ๑๐ แสดงให้เห็นถึงทฤษฎีของเกมส์และกลยุทธ์ (Games and Strategies) อย่างง่าย ๆ บทที่ ๑๑ เป็นการเสนอการวิเคราะห์ของมาร์คอฟ (Markov Analysis) ซึ่งเป็นเรื่องของการแบ่งตลาดหรือแบ่งลูกค้าของผู้ผลิต หรือผู้ขาย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) ในวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค บทที่ ๑๒ กล่าวถึง เรื่องของแถวรอยหรือคิวในขบวนการผลิตของอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของต้นทุน โดยกล่าวถึงวิธีที่จะทำให้คิวสั้นที่สุด คือ ทำให้การเกิดเพิ่มต้นทุนเพราะเหตุนี้้น้อยที่สุด

เวลส์, คอวริช. การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ. แปลโดย กาญจณี

สมเกียรติกุล และยุพา ชุมจันทร์. พระนคร: ๒๕๑๕. ๔๐๔ หน้า.

เป็นหนังสือที่แสดงถึงวิวัฒนาการ และการดำเนินงานของระบอบการปกครอง และการบริหารของไทยแต่โบราณ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จะเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อย มาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับโครงสร้างทาง สังคมของไทย โดยกล่าวถึง สถาบันต่าง ๆ ของสังคมไทย ซึ่งมีมาแต่อดีต แต่ก็ยังมี อิทธิพลต่อความก้าวหน้าของชาติ ความคิดหลาย ๆ อย่างและธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสถาบันเหล่านี้ ทำให้ทราบถึงวิวัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ในยุคเก่าก่อน สถาบันที่กล่าวถึง อาทิ ราชาธิปไตย ซึ่งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๑๓๘๐ ซึ่งเริ่มตั้ง อาณาจักรสุโขทัย และจัดตั้งระบอบราชาธิปไตยแบบพ่อปกครองลูก ซึ่งสถาบันนี้ก็สืบ ทอดมาจนปัจจุบัน กล่าวถึงลักษณะความสัมพันธ์ในชนชั้นต่าง ๆ และต่อสถาบันพระ มหากษัตริย์ รวมทั้งความเกี่ยวพันกับระบอบการบริหารประเทศ ชนชั้นที่กล่าวถึง แบ่งออกเป็น ๗ พวก คือ พระบรมวงศานุวงศ์ ชุนนาง ไพร่ พระสงฆ์ พราหมณ์ ทาส และชาวต่างชาติ สำหรับการปกครองส่วนกลางของไทยในสมัย สุโขทัย ปกครองแบบพ่อปกครองลูก วิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีการปกครองแบบ อัครมหาเสนาบดีในสมัยอยุธยา สูดท้ายแบ่งการปกครองเป็นกรมต่าง ๆ ในสมัย รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ กล่าวถึง สังคมไทยในด้านอื่น ๆ คือ การปกครองหัวเมือง กองทัพ กฎหมาย การบริหารด้านยุติธรรม รายได้ รายจ่าย และด้านศาสนา

สตอร์รี, ริชาร์ด. ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่. แปลโดย พรรณี สรวงบุญมี และประกาย-

ทอง สิริสุข. พระนคร: ๒๕๒๐. ๒๗๑ หน้า.

กล่าวถึง เหตุการณ์โดยสังเขปของประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่คริสตศตวรรษแรกเป็น ต้นมา นับได้ว่า ญี่ปุ่นสามารถสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณไว้ได้มาก อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นเป็นชาติที่ได้รับวัฒนธรรมตะวันตกไว้มากเช่นกัน จนดูเหมือน ว่าญี่ปุ่นมีสิ่งแวดล้อมทั้งตะวันตก นอกจากนี้ กล่าวถึง ความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับชาติ

ตะวันตก ซึ่งญี่ปุ่นได้รับวัฒนธรรมบางอย่าง และวิทยาการที่นับได้ว่าเป็นส่วนช่วยให้ญี่ปุ่นเจริญทางด้านเศรษฐกิจมาจนทุกวันนี้ เช่น ได้การทำอาวุธปืนจากพวกปอร์ตุเกส เป็นต้น ชาติตะวันตกที่มาเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น มีปอร์ตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย ชาติตะวันตกเหล่านี้มีส่วนอิทธิพลในด้านต่าง ๆ กับญี่ปุ่น ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการศาสนา ซึ่งคนญี่ปุ่นนับถือศาสนาอยู่เป็นจำนวนมากจนปัจจุบัน นอกจากนี้ ความขัดแย้งระหว่างญี่ปุ่นกับชาติตะวันตกก็มีหลายครั้ง เช่น รัสเซียและอังกฤษบังคับให้โซญูเปิดประเทศเพื่อทำการค้ากับตน และแม้สงครามภาคพื้นปักษิติกก็เช่นกัน สุดท้าย กล่าวถึง การปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ ๑๙ และรวมทั้งการเข้าร่วมสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง จนในที่สุดกล่าวถึง ญี่ปุ่นใหม่ คือ ญี่ปุ่นนับจากหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ที่ก่อให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศหลายด้าน อาทิ ระเบียบทางสังคม ระบบเศรษฐกิจแผนใหม่ การเมืองการปกครอง เป็นต้น

สเดช, คับลิว. ที. ปรัชญากรีก. กรุงเทพฯ: ๒๕๑๔. ๒๑๔ หน้า.

วิชาปรัชญาที่เป็นปรัชญาบริสุทธิ์นั้น เริ่มต้นขึ้นในประเทศกรีก ราว ๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล และได้ต้นเค้าลักษณะปรัชญาแบบตะวันตก ซึ่งต้องการค้นหาความสมบูรณ์ (Perfection) ของสรรพสิ่ง ปรัชญากรีกนั้น เริ่มต้นตั้งแต่ชั้นหยาบที่สุด คือ ความเชื่อโดยอาศัยอายุตนเองภายนอกแท้ ๆ ไปจนถึงขั้นที่ใช้เหตุผลล้วน ๆ นับได้ว่าปรัชญากรีกมีวิวัฒนาการที่สมบูรณ์ในตัวเอง เริ่มตั้งแต่การที่มนุษย์ค้นหาความจริงของสิ่งรอบตัว แล้วค่อย ๆ มองย้อนกลับเข้าหาตัวเอง พิจารณาฐานะของตนในจักรวาล ค้นหามาตรฐานสำหรับตัวเองในฐานะส่วนหนึ่งของจักรวาล พยายามเข้าใจธรรมชาติและตนเองอย่างมีเหตุผล ขจัดความหลงเชื่ออย่างมงายด้วยปัญญา การศึกษาปรัชญากรีกเท่ากับเป็นการศึกษาวิวัฒนาการแห่งปรัชญาตั้งแต่เริ่มต้นเจริญสุดขีดและเสื่อมสลายไปในที่สุด หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติปรัชญากรีกอย่างละเอียด พร้อมทั้งมีข้อวิจารณ์ทุกเรื่องอย่างลึกซึ้ง อธิบายถึงประวัติและ

ข้อคิดของนักปรัชญากรีกเรียงตามลำดับสมัยอาทิ พวกไอโอนิก เฮเลส ไพธากอรัส
สำนักอีเลียม เฮราคลิตุส เอ็มพีโดคลีส อะตอมิสต์ อนักซโกรัส สอเฟสตี
โสกราตีส เปลโต้ และอริสโตเติล เป็นต้น นอกจากอธิบายถึงประวัติความคิด
ดังกล่าวแล้ว ยังแสดงเหตุผลด้วยว่าทำไมนักปรัชญาจึงคิดอย่างนั้น

สนิท สวัสดิ์การ. วิธีการศึกษาสังคมมนุษย์กับตัวแบบสำหรับศึกษาสังคมไทย. พระนคร:

๒๕๑๘. ๘๒ หน้า.

กล่าวถึงวิธีการศึกษาสังคมมนุษย์ตามที่นักสังคมศาสตร์ทั้งหลายนิยมใช้กันมาก
โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ บท คือ บทแรก ให้ความหมายของคำว่า "สังคมมนุษย์"
ซึ่งก็คือ สังคมที่ประกอบไปด้วยมนุษย์จำนวนหนึ่งและมีวัฒนธรรมของเขาเอง นอก
จากนี้ได้อธิบายถึงลักษณะและหน้าที่ทั่ว ๆ ไปของสังคมด้วย บทที่สอง กล่าวถึงวิธี
การศึกษาสังคมมนุษย์ โดยรวบรวมเอาวิธีการ (Methods) ต่าง ๆ ที่ใช้กันแพร่-
หลายในด้านสังคมศาสตร์เท่านั้น คือ วิธีการศึกษาแบบประวัติศาสตร์ วิธีการศึกษา
ตามแนวความคิดเรื่องวิวัฒนาการ วิธีการศึกษาแบบโครงสร้าง-หน้าที่ วิธีการ
ศึกษาที่มุ่งเน้นทางด้านจิตวิทยา และวิธีการศึกษาแบบรวบยอดหรือรวมหลายวิธี
เข้าด้วยกัน บทที่สาม เสนอการใช้วิธีการศึกษาสังคมแบบการวิเคราะห์ระบบ
(System analysis) โดยกำหนดว่าสังคมมนุษย์เป็นระบบกระทำการแบบหนึ่ง
วิธีนี้จะช่วยให้เข้าใจการทำหน้าที่ของสังคมมนุษย์ได้ดีที่สุดวิธีหนึ่ง บทที่สี่ เสนอผล
การวิจัยศึกษาเรื่องสังคมไทยของนักศึกษาชาวตะวันตกโดยใช้ตัวแบบต่าง ๆ พร้อม
ทั้งวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นของผู้แต่งเองด้วย นักศึกษาดังกล่าวได้ศึกษาสังคม
ไทยในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาประเทศ
การปกครอง เป็นต้น บทสุดท้าย เป็นข้อคิดเห็นของผู้แต่งในเรื่องการศึกษาต้นควา
ของนักศึกษาชาวตะวันตก กล่าวคือ การใช้ตัวแบบในการศึกษาสังคมไทยยังไม่
สมบูรณ์พอ แสดงให้เห็นถึงลักษณะบางส่วนของสังคมไทยเท่านั้น หากใช้ภาพอันแท้จริง
ของสังคมไทยไม่ พร้อมทั้งเสนอว่า ควรสร้างตัวแบบตามวิธีการศึกษาสังคมแบบ
โครงสร้าง-หน้าที่ (Structural-functional study) โดยนำเอาแนวคิดและ
วิธีการวิเคราะห์ระบบสมัยใหม่มาใช้อย่างเต็มที่

สวัสดิ์ สุคนธ์รังษี. การวัดในการจัดงานบุคคล. พระนคร: ๒๔๑๗. ๓๐๔ หน้า.

การวัดผลบุคคลเป็นสาขาวิชาการที่อาศัยผลการศึกษาริวิจัยของวิชาการในสาขาต่าง ๆ หลายสาขา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์และจิตวิทยา ซึ่งในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงในเรื่องการวัดและการประเมินบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานบุคคล เพื่อประโยชน์ในการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน นอกจากนี้มีเรื่องการวิเคราะห์งานและการประเมินผลงาน เช่น ทฤษฎีการวัดเชาน์ ทฤษฎีการวัดบุคลิกภาพ เทคนิคการวัดทัศนคติ ฯลฯ ทั้งนี้ในการวัดผลและประเมินผลบุคคลนั้น มิใช่จะใช้หลักทฤษฎีในการปฏิบัติดังกล่าวเท่านั้น ยังต้องอาศัยความสามารถในการบริหารด้วยการวัดผลบุคคลที่ดีจะต้องมีคุณภาพ ๒ ประการ คือ ประการแรก มีลักษณะเป็นเอกนัย (Uniformity) ซึ่งใช้แบบการวัดเหมือนกัน และประการที่สอง คือ จะต้องมีประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพในการบริหารวัดผล จะเห็นได้จากความไม่ล่าช้า หรือเป็นแนวอ้างอิงได้ และประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน นอกจากนี้กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานวัดผลบุคคลด้วย

สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. พระนคร: ๒๔๑๒. ๒๒๔ หน้า.

หนังสือเล่มนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ ตอนสำคัญ ๆ คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นเรื่องของภูมิศาสตร์กายภาพ และประชากรของไทย ซึ่งพิจารณาถึงสภาพทางกายภาพของประเทศไทย อาทิ ภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติชนิดต่าง ๆ ประชากรของประเทศไทย เป็นต้น มีการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดในแต่ละหัวข้อ เช่น เรื่องน้ำ ก็ได้กล่าวถึงการชลประทานในประเทศไทย และประวัติความเป็นมาความสำคัญ ตลอดจนกล่าวถึง โครงการสำคัญที่เกี่ยวกับการชลประทานอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงพลังงานที่ใช้ภายในประเทศอื่น ๆ โดยแบ่งพิจารณาเป็นรายภาค ซึ่งได้กล่าวถึงโครงการที่ได้จัดทำขึ้นแล้วทั้งสิ้น ไม่ได้ขยายขอบเขตไปในโครงการอนาคต ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับภูมิศาสตร์เศรษฐกิจประเทศไทย กล่าวถึงการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของประชากรตามสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ โดยอาศัยข้อมูลสถิติและเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนิน

งานนี้โดยตรง นอกจากนี้ในภาคนี้ก็มีเรื่อง การใช้ดิน การถลุงกรรม ป่าไม้ การประมง การเลี้ยงสัตว์ ทรัพยากรแร่และอุตสาหกรรมทำเหมืองแร่ อุตสาหกรรมอื่น ๆ การค้าและการคมนาคมขนส่งในประเทศไทย สุกท้ายมีภาคภูมิศาสตร์และทางการปกครองของประเทศไทย โดยกล่าวถึงการปกครองในแต่ละภาค ทั้งนี้อธิบายแต่ละเรื่องดังกล่าวได้อย่างละเอียดโดยใช้ แผนที่ กราฟ และตารางสถิติประกอบการอธิบายในเรื่องนั้น ๆ ไว้อย่างชัดเจน

สุพรรณิ วราทร. ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย. พระนคร: ๒๔๑๔. ๓๐๐ หน้า.

กล่าวถึงการประพันธ์นวนิยายไทยว่า เริ่มจากมีการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านสู่กันฟังในโอกาสต่าง ๆ ทำให้มีการถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา เช่น เรื่องปลาบู่ทอง สังข์ทอง มณีพิชัย เป็นต้น ต่อมาเมื่อเจริญขึ้นมีภาษาเขียนจึงมีการบันทึกนิทานพื้นบ้านลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร บทประพันธ์ของไทยระยะเริ่มแรกเป็นร้อยกรองแทบทั้งสิ้น สำหรับวรรณกรรมร้อยแก้วเพิ่งเริ่มมีความสำคัญในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้เอง ซึ่งก็มักเป็นเรื่องแปล มิใช่ประพันธ์โดยคนไทย อาทิ เรื่องสามก๊ก เรื่องราชาธิราช ฯลฯ เพิ่งเริ่มมีนวนิยายที่ประพันธ์โดยคนไทยในสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นในลักษณะบันเทิงคดีและตีพิมพ์ลงในวารสารและหนังสือพิมพ์ การประพันธ์นวนิยายไทยเริ่มรุ่งเรืองขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๗ เป็นต้นมา ทั้งนี้สาเหตุที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวรรณกรรมและการประพันธ์ของไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เนื่องจากความเจริญทางด้านการศึกษา และการที่นักศึกษาไทยได้ไปเรียนต่างประเทศ ก็ได้นำความคิดในด้านหนังสือพิมพ์ เรื่องสั้น นวนิยาย และละครเรื่องมาเผยแพร่ นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับความเจริญด้านการพิมพ์และกิจการหนังสือพิมพ์ของไทยด้วย อีกทั้งพระเจ้าแผ่นดิน เช่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีความสามารถในการประพันธ์ และมีบทบาทในการส่งเสริมการประพันธ์ จึงทำให้การประพันธ์นวนิยายเจริญรุ่งเรืองตราบเท่าทุกวันนี้ นอกจากนี้ได้กล่าวถึงลักษณะการประพันธ์นวนิยายไทย โดยแบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ ระยะแรก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๓ ถึง

พ.ศ. ๒๔๕๓ ระยะเวลาที่สอง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๒ ระยะเวลาที่สาม
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๙ และระยะเวลาที่ ๔ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๐ ถึง
พ.ศ. ๒๔๗๕

สุวรรณ เกரியงไกรเพชร, ผู้รวบรวม. น.ม.ส. (ชุดชีวิตและงาน) พระนคร: ๒๕๑๙. ๑
๓๑๘ หน้า.

น.ม.ส. เป็นพระนามปากกาของพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
(พระองค์เจ้ารัชดิแจ่มจรัส) พระองค์เป็นบุคคลที่เปี่ยมพรายปัญญาในหลายด้าน
ฝึกเขียนฝึกเศรษฐศาสตร์ ฝึกสหกรณ์ ฝึกหนังสือพิมพ์ ฝึกปาฐกถา ตลอดถึงเป็น
นักกีฬาด้วย และนับได้ว่า เป็นกวีเอกแห่งยุครัตนโกสินทร์ หนังสือเล่มประกอบ
ด้วยบทความหลายบทความจากนักเขียนหลายท่าน มีบทความ ได้แก่พระประวัติ
และงานนิพนธ์ของ น.ม.ส. กล่าวถึงพระองค์ในด้านต่าง ๆ รวบรวมบทวิจารณ์
งานนิพนธ์ของ น.ม.ส. ใน ๓ ประการ ใหญ่ ๆ ประการแรก เน้น ภูมิหลังทาง
วรรณคดีสันสกฤต ของ น.ม.ส. พระองค์เป็นผู้นำนิทานและวรรณคดีสันสกฤตมา
ให้นักอ่านชาวไทยได้รู้จัก ประการที่สอง กล่าวถึง กลวิธีการประพันธ์และท่วง
ทำนองกวีโวหารอันเป็นการศึกษาในแนวสุนทรียศาสตร์ และประการสาม แสดง
แนวคิดและศิลปะในสามเรื่อง งานชิ้นเอกของ น.ม.ส. ศึกษาในแนวของสุนทรีย-
ศาสตร์ และแนวคิดหลักอย่างละเอียดละออทุกบทตอน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หม่อง ทิน อ๋อง. ประวัติศาสตร์พม่า. แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร. พระนคร: ๒๔๑๔.

๒๒๑ หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นประวัติศาสตร์ของพม่าตั้งแต่แรกจนถึงได้เป็นเอกราช ใน ค.ศ. ๑๘๔๘ แบ่งออกเป็น ๑๒ บท บทแรก กล่าวถึงสภาวะของพม่าทั่วไป ที่ตั้ง ทางภูมิศาสตร์ อาชีพ มนุษย์ที่อาศัยอยู่แถบนี้ตั้งแต่สมัยโบราณ วัฒนธรรม ความ สำคัญของพม่าในทางการเมือง และเศรษฐกิจ ก่อนที่ชาวตะวันตกจะเข้ามาบีบบทบาท ในแถบนี้ บทที่สอง กล่าวถึงอาณาจักรปยู ซึ่งนับว่าเป็นอาณาจักรแรกของพม่า มี ศูนย์กลางตั้งอยู่ที่เมืองแปร ตรงปากลุ่มแม่น้ำอิระวดี ความเป็นอยู่ของประชาชนมี ฐานะมั่นคง อาชีพเกษตรกรรม อาณาจักรนี้เคยเป็นเส้นทางไปมาค้าขายระหว่าง อินเดียกับจีน ปยูเป็นชาวเอเชียอาคเนย์พวกแรกที่รู้จักใช้เหรียญเงินและทอง เป็น เงินตราแลกเปลี่ยน ส่วนพวกมอญก็ตั้งเมืองพะโค (หงสาวดี) ขึ้นในทางภาคใต้ ของพม่า บทที่สาม กล่าวถึงการสร้างอาณาจักรพุกามและจักรวรรดิพม่าครั้งแรก หลังจากกองทัพพม่าเข้ายึดตอนที่พอกจากอาณาจักรปยู จักรวรรดิพม่าเริ่มขึ้นอย่าง แท้จริงในรัชสมัยพระเจ้าอโนรุธ เมื่อสามารถรวมอาณาจักรมอญและอาณาจักรไทย-ใหญ่ได้ บทที่ ๔ เขียนถึงความเสื่อมของอาณาจักรพุกามและการรุกรานของชนชาติ มองโกล อาณาจักรนี้ถูกผนวกเป็นมณฑลหนึ่งของจีน ใน ค.ศ. ๑๒๘๗ เรียกว่า มณฑลเชียงเมียน ต่อมา ค.ศ. ๑๓๐๓ พวกคาตประกาศยุบมณฑลนี้และถอนกำลัง ไปจากพม่าภาคเหนือทั้งหมด บทที่ ๕ กล่าวถึงสงครามแย่งชิงอำนาจระหว่างพระ-เจ้ามังฆ้อง แห่งกรุงอังวะกับพระเจ้าราชาธิราช แห่งกรุงพะโค พระนางเซงสอ-ราชธิดาพระเจ้าราชาธิราชเป็นกษัตริย์ครองกรุงพะโค ทำเนียบนโยบายแบบสันติ และทำนุบำรุงให้กรุงพะโคเป็นศูนย์กลางการค้าและพุทธศาสนา อาณาจักรอังวะ ของพม่าและกรุงพะโคของมอญมีความสัมพันธ์อันดีโดยการแต่งงานกันระหว่างราชวงศ์

แต่อาณาจักรทั้งสองเสื่อมลงเพราะพระมหากษัตริย์และประชาชนมีแต่สนใจศาสนา
มิได้คำนึงถึงการปกครองและเศรษฐกิจนัก บทที่ ๖ บรรยายถึงการได้เด้าการมี
อำนาจของเมืองตองอู พระเจ้าตะเบงชเวตี้ เริ่มสถาปนาจักรวรรดิพม่าครั้งที่ ๒
โดยมีบุญเรงนองเป็นผู้ช่วยยกกองทัพไปยึดเมืองพะโค แปร เมาะตะมะ และยกกอง-
ทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา บทที่ ๗ กล่าวถึงความเสื่อมของอาณาจักรบุญเรงนอง เริ่ม
ด้วยการประกาศเอกราชของพระนเรศวรมหาราช หนัทญูเรงยกกองทัพมาตีไทย
๕ ครั้ง แต่ไม่สำเร็จ ยังผลให้มอญ เมืองแปร ตองอู และเชียงใหม่ประกาศตัว
เป็นอิสระ บทที่ ๘ กล่าวถึงพระเจ้าอลองพญา กษัตริย์พม่าครั้งที่ ๓ พระองค์
ทรงกระตุนลัทธิชาตินิยมขึ้นในหมู่ประชาชน เพื่อต่อต้านฝรั่งเศสตะวันตก บทที่ ๙
กล่าวถึงสภาพทั่วไปของพม่าก่อนทำสงครามกับอังกฤษ การที่พม่ามีพรมแดนติดกับ
ดินแดนในครอบครองของอังกฤษ ทำให้เกิดความขัดแย้งกันในเรื่องผู้สืบทอดเมือง
และกบฏหนีเข้าไปอยู่ในเขตของอังกฤษ และมารบกวนพม่าเสมอ พม่าสงสัยว่า
อังกฤษจะหนุนหลัง ยังผลให้ความสัมพันธ์ทางการทูตของทั้ง ๒ ประเทศเสื่อมลง
บทที่ ๑๐ เป็นเรื่องสงครามระหว่างพม่ากับอังกฤษ ปี ๑๘๒๔-๑๘๒๖ การสงคราม
ยังผลให้พม่าเสียมณฑลพม่าทะเลให้อังกฤษ และสงครามครั้งที่ ๒ ค.ศ. ๑๘๕๒
พม่าก็ยังเสียมณฑลพะโคให้อังกฤษอีก บทที่ ๑๑ พม่าตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ
ปี ๑๘๘๕ เหตุความพ่ายแพ้เกิดจากความวุ่นวายในราชวงศ์กษัตริย์และข้าราชการ
พม่า บทที่ ๑๒ กล่าวถึงการกู้เอกราช ค.ศ. ๑๘๘๖-๑๙๔๘ หลังจากพม่าเป็น
มณฑลหนึ่งของอินเดีย ก็เกิดกบฏขึ้นเนือง ๆ ทั่วประเทศ อังกฤษใช้ระบบการ
ปราบปรามอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตาม อังกฤษก็ช่วยพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจ-
กิจของพม่าให้ดีขึ้น แต่การค้าผลกำไรตกอยู่กับบริษัทอังกฤษและพ่อค้าคนกลาง
อินเดีย จึงเกิดการกบฏและจลาจลทั่วไป ในที่สุดหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
อังกฤษก็คืนอิสรภาพให้พม่าใน ปี ค.ศ. ๑๙๔๘

อดิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๔๑๖. แปลโดย
 ปรายทอง สิริสุข และพรณี สรุงบุญมี. พระนคร : ๒๕๑๘. ๕๐๒ หน้า.

ว่าด้วยเรื่องการจัดระเบียบของสังคมไทย เน้นในด้านการจัดแบ่งชนชั้นและ
 การเขียนฐานะทางสังคม ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๔๑๖ คือเริ่มตั้งแต่รัชกาล
 ที่ ๑ ขึ้นครองราชสมบัติ จนถึง รัชกาลที่ ๕ ทรงมีพระชนมายุครบ ๑๒ พรรษา ใน
 ช่วงดังกล่าว ได้มีการพัฒนาในด้านการจัดแบ่งชนชั้นทางสังคมให้เป็นไปตามครรลอง
 แบบไทย ๆ ก่อนที่จะได้รับอิทธิพลเรื่องการจัดชั้นสังคมและฐานันดรตามแบบแผน
 ของชาวตะวันตกในระยะต่อมา เป็นที่ทราบแล้วว่า ในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปกครองประเทศ (พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) ได้มีการ
 เปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ อาทิ การเลิกทาส การจ้างบุคคลแทนการเกณฑ์แรงงาน ฐานันดร
 ไพร่ก็หมดสิ้นไป จากการวิเคราะห์สังคมไทยก่อนมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะช่วยให้
 เข้าใจเรื่องราวในสมัยต้น ๆ ได้ดีขึ้น หนังสือเล่มนี้แบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน ส่วนที่หนึ่ง
 ว่าด้วยวิวัฒนาการของสังคมและการเมืองไทย หลักฐานส่วนใหญ่เป็นกฎหมายไทยสมัยต่าง ๆ
 และบันทึกเหตุการณ์ในพงศาวดาร จากเอกสารเหล่านี้ช่วยให้ทราบประวัติการจัดระเบียบ
 สังคมและการเมืองไทยในด้าน สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม ตามลำดับเวลา และช่วยให้
 เข้าใจยิ่งขึ้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยาอีกด้วย ส่วนที่สอง ว่าด้วยการ วิเคราะห์
 สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์โดยเฉพาะ ว่ามีการแบ่งกลุ่มในสังคมไทยอย่างไร
 กลุ่มต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันแค่ไหน รวมทั้งบุคคลที่มีฐานันดรต่างกัน ภายในกลุ่มเดียวกัน
 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ส่วนที่สาม ว่าด้วยการวิเคราะห์กระบวนการเปลี่ยนแปลง
 ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์
 เป็นผลสืบเนื่องมาจากกรุงศรีอยุธยา ในพ.ศ. ๒๓๑๐ รวมทั้ง จากการเปลี่ยนแปลงทาง
 เศรษฐกิจอันเกิดจากการค้าระหว่างประเทศ และการอพยพเข้ามาของชาวจีนยังประเทศ
 สยาม การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการความเปลี่ยนแปลงนี้เน้นไปยังความเปลี่ยนแปลง
 ที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างของสังคมไทยเท่านั้น

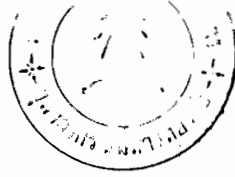
ฮอลดิเตย์, จอน และเกาเวน แม็คคอริแมค. จักรวรรดินิยมญี่ปุ่นปัจจุบันระบบวงไพลย์
มหาเอเซียบูรพา. แปลโดย เสน่ห์ จามริก. พระนคร: ๒๕๑๘. ๑๙๓ หน้า.

ให้ความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจและการเมืองของญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในด้านที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพของญี่ปุ่นกับดินแดนเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ และมหาอำนาจอื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และออสเตรเลีย ได้อธิบายลักษณะต่าง ๆ ของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น ๔ ลักษณะ คือ การรุกรานทางเศรษฐกิจต่อเอเซียอาคเนย์ ความพยายามในการฟื้นฟูลัทธิทหาร ลักษณะแอนตี้สาธารณรัฐประชาชนจีนของกลุ่มไต้หวัน และการสถาปนาระบบแกนร่วมโตเกียว-ไทเป-เซอูล เนื้อหาของหนังสือนี้แบ่งออกเป็น ๗ บท คือ บทที่หนึ่ง กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา บทที่สอง เป็นเรื่องของสัมพันธภาพระหว่างญี่ปุ่นกับเอเซียอาคเนย์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความต้องการสินค้าเข้าของญี่ปุ่น ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นต่อประเทศเหล่านี้ และในด้านการค้า เป็นต้น บทที่สาม กล่าวถึงด้านการทหาร ซึ่งหลังจากญี่ปุ่นยอมแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทางทหารได้ยุบกองกำลังทหารจนหมดสิ้น บทที่สี่ เป็นเรื่องสัมพันธภาพระหว่างญี่ปุ่นกับจีน บทที่ห้า เป็นเรื่องแกนร่วม โตเกียว-ไทเป-เซอูล ค.ศ. ๑๙๖๕-๑๙๗๒ บทที่หก กล่าวถึงจักรวรรดินิยมภายในประเทศในด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม เกษตรกรรม แรงงาน การศึกษา และสภาพแวดล้อม สำหรับบทสุดท้าย กล่าวสรุปถึงเรื่องความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับสหรัฐและอนาคตของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น นอกจากนี้มีบทผนวกเกี่ยวกับเรื่องญี่ปุ่นกับสหภาพโซเวียต ญี่ปุ่นกับออสเตรเลีย และแถลงการณ์ร่วมชาวโต-นิกัน ปี ๑๙๖๗ จะเห็นได้ว่าจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นปัจจุบันแตกต่างจากสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ฝ่ายทหารเป็นตัวนำ และฝ่ายตุลาการเป็นตัวตาม แต่ในขณะที่ปัจจุบันฝ่ายธุรกิจกลายเป็นแนวหน้า

Bennett, Nicholas. Barriers and bridges for rural development.

Bangkok: 1978.

หนังสือแบ่งออกเป็น ๑๑ บท กล่าวถึงปัญหาสังคมและการแก้ไขโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ได้แก่ (๑) ปัญหาเกี่ยวกับความยากจน (๒) ยุทธศาสตร์ในการปรับปรุงคุณภาพของชีวิต (๓) ปัญหาของความไม่ลงรอยกันในทางวัฒนธรรม (๔) วิกฤตการณ์ในการศึกษาแบบทางการและความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลง (๕) การศึกษาสำหรับพัฒนาชนบท (๖) ทางเลือกที่เป็น "ยูโทเปีย" (๗) มาตรฐานสำหรับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาเพื่อชนบท (๘) แผนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในชนบทโดยใช้ชุมชนศูนย์กลางศึกษา (๙) การศึกษาชั้น ประถมและมีธยม ความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ให้มากกว่านี้โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำ (๑๐) กรณีพิเศษของการศึกษาคู และ (๑๑) ปัญหาและยุทธศาสตร์ในทางการศึกษาความยากจนในชนบทออกได้ ๖ ประการ คือ (๑) การผลิตข้าวของและบริการได้ไม่เพียงพอความต้องการ (๒) การแบ่งสารปันส่วนอย่างไรเป็นธรรม ชาวนากับช่างเทคนิค หรือผู้ประกอบการมีรายได้ต่างกันมาก ทำให้ชาวบ้านในชนบทอพยพเข้าอยู่ในเมืองมากเกินไป (๓) ปัญหาขาดอาหารและปัญหาสุขภาพของชาวชนบท (๔) ปัญหาความไม่รู้และไม่รับวัสดุอุปกรณ์ ไม่ยอมปรับปรุงสภาพชีวิต (๕) ปัญหาการเพิ่มพูนของประชากรอย่างรวดเร็ว และสุดท้าย คือ ปัญหาจากความลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากคนที่คุ้นเคยกับชีวิตแบบเก่าต้องมาอยู่ในสภาพการณ์ใหม่ที่แวดล้อมไปด้วยเทคนิคใหม่ที่เขาไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งเป็นผลมาจาก การที่ประเทศต้องพัฒนาเสียนแบบ หรือหยิบยื่นสัญลักษณ์ของประเทศพัฒนาแล้วมาคือ เช่น การสวมเสื้อนอก และการซื้อเครื่องโทรศัพท์ ฯลฯ ผู้เขียน เน้นว่า ควรมีการพัฒนาชนบทและให้เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป ถ้าหากยังปล่อยให้เมืองใหญ่ ๆ เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างเติบโตอย่างไม่มีการยับยั้งเช่นนี้ การพัฒนาชนบทก็จะเป็นไปได้อย่างยาก

Direk Jayanama. Siam and world war II. Edited by Jane Godfrey

Keyes. Bangkok: 1978. 358 pp.

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น ๓ ภาคด้วยกัน ภาคแรก เป็นเรื่องตั้งแต่สงคราม
ด้านยุโรปจนถึงสงครามด้านเอเชีย ภาคสอง เป็นเรื่องระหว่างสงครามด้าน
เอเชียจนเสร็จสงคราม และภาคสาม เป็นเรื่องภายหลังสงคราม ทั้งนี้เนื่อง-
จากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยก็ถูกเหตุการณ์ต่าง ๆ บังคับให้เข้าไปพัวพัน
ด้วยเช่นกัน สงครามเริ่มขึ้นวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๔๘๒) โดย
การที่เยอรมันบุกโปแลนด์ และหลังจากนั้น ๒ วัน อังกฤษและฝรั่งเศสก็ประกาศ
สงครามกับเยอรมัน ดังนั้นสงครามในยุโรปก็เกิดขึ้น สำหรับด้านเอเชียนั้น
สงครามเพิ่งเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ญี่ปุ่นประกาศสงคราม คือ วันที่ ๘ ธันวาคม ค.ศ.
๑๙๔๑ (พ.ศ. ๒๔๘๔) ญี่ปุ่นได้ส่งทหารเข้าประเทศไทยและมลายู เป็นเหตุให้
อังกฤษและอเมริกาประกาศสงครามต่อญี่ปุ่นด้วย ญี่ปุ่นเข้าเมืองไทยนั้นเพื่อใช้
ประเทศไทยเป็นแหล่งทำสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา หนังสือเล่มนี้ให้
ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินนโยบายของไทยในระหว่างสงคราม รวมทั้งแสดง
ปัญหาต่าง ๆ ที่ไทยต้องประสบ ไทยจำเป็นต้องประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกา
และบริเตนใหญ่ (อังกฤษ) วันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๒ (พ.ศ. ๒๔๘๕)
หลังจากญี่ปุ่นยอมจำนนต่อสัมพันธมิตรในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ (พ.ศ.
๒๔๘๘) การประกาศสงครามของไทยต่อสหรัฐอเมริกาและอังกฤษก็ถือเป็นโมฆะ
ไป เพราะเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญและความประสงค์ของประชาชนชาวไทย
และประเทศไทยก็มีเจตจำนงแน่วแน่ที่จะกลับสถาปนาสัมพันธมิตร และได้สมัคร
เข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๔๖ (พ.ศ. ๒๔๘๙) ด้วย นอก
จากนี้ไทยก็พร้อมที่จะคืนอาณาเขตบางส่วนที่ญี่ปุ่นได้มอบหมายให้แก่ไทยคืนแก่อังกฤษ
และฝรั่งเศส พร้อมทั้งรับว่าจะพิจารณายกเลิกกฎหมายที่มีผลเสื่อมต่อผลประโยชน์
ของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ และให้คำมั่นที่จะให้คำทดแทนที่เป็นธรรม
และความยุติธรรมสำหรับค่าบุบสลายอันเนื่องมาจากกฎหมายนี้

หนังสือชุด

กมล สมวิเชียร และคนอื่น ๆ. วรรณไทยยาก (ชุมนุมบทความทางวิชาการ). 1

พระนคร : ๒๕๑๔. ๒ เล่ม

เป็นหนังสือแสดงถึงข้อคิดและทฤษฎีในสาขาวิชาแต่ละสาขา มีบทความถึง ๒๕ บทความ ข้อเขียนเหล่านี้ได้กระจายอยู่ภายใต้หมวดวิชา ๑๐ หมวด ซึ่งถือว่าเป็นสาขาในขอบข่ายความสนพระทัยทางวิชาการของพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราชพงศประพันธ์ มีหมวดวิชาดังนี้ หมวดพุทธธรรม ปรัชญา การศึกษา ภาษา-ศาสตร์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และการต่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ และวารสารศาสตร์ เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๒ เล่ม คือ

เล่มที่หนึ่ง มีหมวดพุทธธรรม โดย พระศรีวิสุทธิโมลี ได้อธิบายถึง พุทธธรรมในความหมายต่าง ๆ กัน แยกออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ สัจธรรม โดยกำหนดให้ สัจธรรมเป็นส่วนแสดงสภาวะหรือรูปลักษณะตัวจริง และจริยธรรมเป็นฝ่ายข้อประพฤติปฏิบัติทั้งหมด หมวดปรัชญา ให้ทราบที่คนจะเกี่ยวกับปรัชญา-มนุษย์-โลก รวมทั้งอธิบายความหมายของคำว่า "จริยศาสตร์" สุดท้ายก็ถกปัญหาเกี่ยวกับ "ตัวตน" ในที่สนะของเพลโต หมวดการศึกษา ได้กล่าวถึงการศึกษาในด้านความหมายและลักษณะภารกิจ สัญลักษณ์ ศีวรักษ์ ก็แสดงข้อคิดเห็นในเรื่องอุดมคติทางการศึกษาของไทยว่าเป็นอย่างไรบ้าง แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายการศึกษาอย่างฝรั่ง เช่น โรมัน กรีก คีสและอังกฤษได้ประยุกต์เป้าหมายดั้งเดิมมาใช้อย่างไรบ้าง หมวดภาษาศาสตร์ พระมหาเสฐียรพงษ์ ปุณณวมโณ แถลงว่า "อะไรคือภาษา" โดยอธิบายความเป็นมาของคำว่า ภาษ้อย่างละเอียด กล่าวถึงอิทธิพลของภาษาที่ต่อภาษาไทย สุดท้ายมีบทความเรื่อง หัวเลี้ยวของวรรณคดีไทย โดยกล่าวถึงวิวัฒนาการของรูปแบบและเนื้อหาของวรรณคดีไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

เล่มที่สอง มีหมวดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ว่าด้วยการเจรจาทางการทูตระหว่างไทยกับอังกฤษ ค.ศ. ๑๘๐๐-๑๘๐๔ ซึ่งอยู่ในสมัยรัชกาลที่ ๔ นอกจากนี้ยังมีบทความกล่าวถึงขบถอื่น ๆ อีกหลายขบถ เช่น ขบถผู้มีบุญภาคีสวน ขบถเงี้ยว

เมืองแพร่ ฯลฯ สุดท้ายในหมวดนี้ มีเรื่องการใช้แบบความคิดเรื่องวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศ หมวดรัฐศาสตร์ ศึกษาและตั้งสมมติฐานในด้านบทบาทนิสิตนักศึกษาต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งนิสิตนักศึกษามีบทบาทไม่น้อยในการตั้งกล่าว นอกจากนี้มีบทความอื่น ๆ ที่น่าสนใจล้วนเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศทั้งสิ้น หมวดนิติศาสตร์และการต่างประเทศ มีเรื่องการลดอาชญากรรมโดยการออกกฎหมาย กำหนดแนวทางให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษ การลดโทษแก่ผู้กระทำผิดไม่เกินครึ่งหนึ่งในการจำเลยรับสารภาพ ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นถึงความไม่เหมาะสมและขาดความยุติธรรมในทางปฏิบัติ หมวดเศรษฐศาสตร์ มีบทความ "ระบบภาษีอากรเพื่อการพัฒนา" ชี้ให้เห็นปัญหาการคลังที่ประเทศกำลังพัฒนาประสบ รายได้จากภาษียึดจำกัด เพื่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลก็ต้องขึ้นภาษีอากรสูงขึ้น และได้วิเคราะห์ระบบภาษีอากรของไทยว่ามีข้อบกพร่อง ควรแก่การแก้ไขอย่างไร บทความต่อไปกล่าวถึง ทฤษฎีในทางเศรษฐศาสตร์ คือ ทฤษฎีอัตราป้องกันที่แท้จริง (Theory of Effective Protective Rate) ในด้านนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมของไทยว่าควรจะมีรูปแบบใด หมวดสุดท้าย คือ หมวดวารสารศาสตร์ ว่าด้วยจริยธรรมของนักสื่อมวลชน คือ การรักษาความลับ ไม่ยอมเปิดเผยแหล่งที่มาของข่าว หรือผู้ให้ข่าว ไม่ว่าจะจากการเรียกร้องของบุคคลใด ๆ หรืออำนาจบังคับใด และสุดท้าย แจกแจงในเรื่องที่ว่า โอกาสและลักษณะการอย่างไรที่นับว่าเหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแล้ว เพราะสังคมชนบทต่างจากเมืองลิบลิบ ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ต่ำ บางคนอ่านหนังสือไม่ออก ส่วนใหญ่ไม่รู้คุณค่าของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ฉะนั้นการจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะต้องมีลักษณะช่วยยกระดับชาชนบทในด้านต่าง ๆ และให้ทั่วถึงกันด้วย

สมบัติ จันทรวงศ์, วังสรรค์ ณะพรพันธ์ และณรงค์ชัย อัครเศรณี, บรรณาธิการ.

รักเมืองไทย. พระนคร: ๒๕๑๙. ๒ เล่ม

เล่มที่หนึ่ง เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๔ ภาค คือ

๑. ภาคประวัติศาสตร์และการเมือง

มีเรื่องสำคัญ ๔ เรื่อง คือ เรื่องแรก เกี่ยวกับตำแหน่ง "วังหน้า" ซึ่งมีในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. ๑๙๔๑-๒๐๓๑) โดยปกติตำแหน่งดังกล่าวน่าจะเป็นของโอรสองค์โตของพระเจ้าแผ่นดิน แต่มีบ่อยครั้งที่กลายเป็นตำแหน่งของพระญาติพระวงศ์ที่มีอิทธิพล ดังนั้นจึงก่อให้เกิดวิวิฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นหลายครั้งจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ มีวังหน้าเป็นองค์สุดท้ายคือ กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ เรื่องที่สอง เป็นความคิดทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และระบบการเมืองแบบพหุชนูปถัมภ์ กล่าวถึงการปกครองประเทศของจอมพลท่านนี้ว่า เป็นแบบผูกขาดอำนาจทางการเมือง สร้างอุดมการณ์ทางการเมืองขึ้น เรียกว่า "ประชาธิปไตยแบบไทย" ขึ้นเป็นส่วนประกอบในการสร้างหลักธรรมแห่งอำนาจทางการเมืองให้กับรัฐบาล นับเป็นการปกครองแบบเผด็จการ และที่เรียกว่า "ระบบการเมืองแบบพหุชนูปถัมภ์" คือ ถือว่ารัฐบาลเป็นผู้นำที่ดีแบบพหุปกครองลูก โดยฝ่ายปกครองมีจิตสำนึกเองว่าราษฎรต้องการอะไร โดยประชาชนไม่มีช่องทางที่จะแสดงประชามติได้ เรื่องที่สาม กล่าวถึง "อำนาจทางการเมืองของผู้นำทหารไทย ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจอมพล ป. พิบูลสงคราม กับจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์" จะเห็นได้ว่าประวัติศาสตร์การเมืองของไทยครอบงำโดยทหารมาโดยตลอด เรื่องสุดท้าย คือ กล่าวถึง "ลักษณะทั่วไปของข้าราชการชั้นผู้นำของไทย" โดยเก็บรายละเอียดต่าง ๆ จากประวัติข้าราชการชั้นพิเศษทุกคนจาก ก.พ.๗ ได้ทราบเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว ภูมิลำเนา ศาสนาที่นับถือ การศึกษา การเลื่อนชั้นในระบบราชการ ผลจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นคุณลักษณะทางสังคมวิทยา ได้เข้าใจโครงสร้างระบบราชการไทยได้ดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายเพื่อปรับปรุงหรือปฏิรูประบบราชการไทย

๒. ภาคปรัชญาและการเมืองในวรรณคดี

มี ๒ เรื่องในภาค ได้แก่ เรื่องแรก "ลิลิตพระลอ" ย่อของวรรณคดีประเภทลิลิต ซึ่งศึกษาวิจารณ์ตามแนวพุทธปรัชญา นอกเหนือจากความไพเราะและศิลปะการประพันธ์ที่ได้รับแล้ว สิ่งที่ได้คือ ความเข้าใจในปรัชญาชีวิตอย่างลึกของกวีผู้ประพันธ์ แสดงปรัชญาชีวิตได้อย่างลึกซึ้ง ได้หยิบยกเอาบทวิจารณ์ของนักวิจารณ์ที่มีชื่อ เช่น ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ เจตนา นาควิริยะ เป็นต้น เรื่องที่ ๒ เป็นบทวิเคราะห์การศึกษาทางการเมืองในงานเขียนประเภทนิทานของสุนทรภู่ สุนทรภู่เป็นกวีที่มีอิทธิพลข้ามศตวรรษ มีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๒๔-๒๓๘๘ ความนึกคิดและภาษาที่ใช้ในการประพันธ์ของท่านผู้นี้ช่วยให้เราเข้าใจสังคมไทยในยุคสมัยนั้นได้ดี สะท้อนภาพพจน์และความศึคความอ่านของสังคมสามัญชนและส่วนใหญ่กับประพันธ์ของท่านสอดแทรกความเชื่อในเรื่องกรรมทั้งสิ้น

๓. ภาคครอบครัว การศึกษา และอุดมคติ

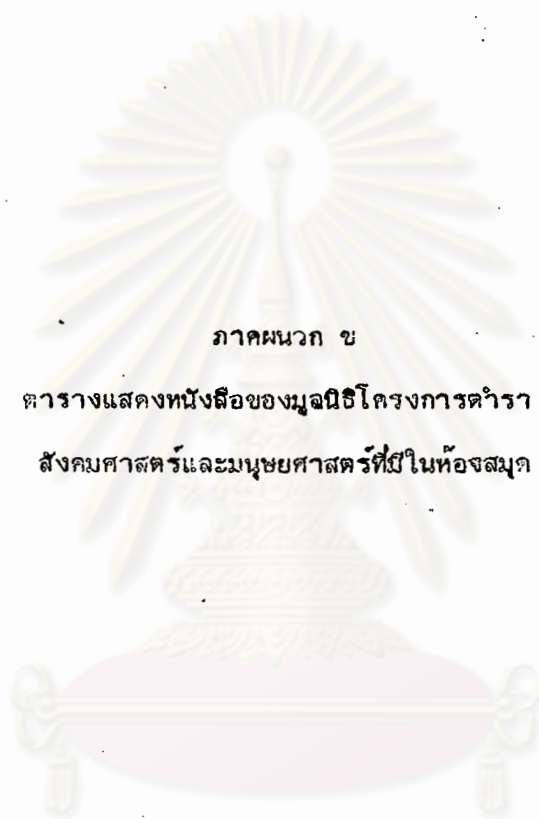
เนื้อหา มี ๓ เรื่อง เรื่องแรก กล่าวถึง บทบาทของครอบครัวที่มีต่อบุคลิกภาพของคนไทย กล่าวถึงหน้าที่ต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกผู้เยาว์ การแสวงหาอาหารและเครื่องอุปโภค เป็นต้น นอกจากนี้เน้นความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรและอิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็กต่อบุคลิกลักษณะต่อไปในอนาคต คือการเป็นผู้ใหญ่ สรุปได้ว่า ประสบการณ์ในวัยเด็กมีความสำคัญถึงต่อบุคลิกภาพของผู้ใหญ่ เรื่องที่ ๒ กล่าวถึงการศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทย การพัฒนาชนบทจะเป็นไปได้ ก็จักต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการพัฒนา เพื่อมิให้เกิดช่องว่างทางด้านปริมาณและคุณภาพระหว่างเมืองกับชนบทให้มีความสำคัญของชนบทในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เรื่องสุดท้าย กล่าวถึงอุดมคติของการดำรงชีวิตตามแนวความคิดของวัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมญี่ปุ่น มาจากวัฒนธรรม ๓ สาย คือ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และพระพุทธศาสนาเถรวาท และยังมีลัทธิเต๋า ซึ่งเน้นความจำเป็นที่มนุษย์ควรประสานสอดคล้องกับวิถีทางของธรรมชาติรวมอยู่ด้วยเช่นกัน

๔. ภาคการสาธารณสุขเพื่อมวลชน

กล่าวถึง โรคชนิดต่าง ๆ ที่เป็นกันมากในประเทศไทย และปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะในชนบท ในหมู่บ้านและตำบลที่ไม่มีแพทย์ ต้องเดินทางไปรักษาใช้ที่อำเภอบ้าง จังหวัดบ้าง หรือบางครั้งต้องเข้ากรุงเทพฯ ทำให้สถานพยาบาลในเมืองแออัดไปด้วยผู้ป่วย จึงต้องรักษาแบบลวก ๆ ไม่ได้รับคำอธิบายและคำแนะนำจากแพทย์ตามสมควร ทำให้เกิดผลร้ายต่าง ๆ และได้กล่าวถึง สาเหตุที่เกิดโรคภัยไข้เจ็บ การบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอ และไม่อาจแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะสาเหตุของความยากจนของประชากร และการเพิ่มอัตราการเกิดอย่างรวดเร็ว ไม่เน้นประชาชนในเรื่องการป้องกันโรค และขาดการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งขาดการวางแผนสาธารณสุขแห่งชาติและขาดการประสานงานที่ดี นอกจากนี้ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการแก้ปัญหา แต่ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่เพียงพอ ทั้งในด้าน จำนวน การกระจาย และคุณภาพ เป็นต้น

สำหรับ "รักเมืองไทย" เล่ม ๒ รวบรวมบทความทางเศรษฐศาสตร์ ถึง ๘ บทความด้วยกัน รวมไว้ภายใต้หัวข้อใหญ่ ๕ หัวข้อ คือ (๑) เป็นเศรษฐศาสตร์การเกษตรและการพัฒนาชนบท มีบทความ "เกษตรกรกับคนกลาง" อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับคนกลาง ทั้งนี้คนกลางมีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคาสินค้า มีอำนาจผูกขาดเหนือเกษตรกร พร้อมทั้งได้เสนอวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวด้วย อีกบทความหนึ่ง คือ วิเคราะห์หนี้สินของเกษตรกรและหนทางแก้ไข ทั้งมีการที่ชาวนามีหนี้สินล้นพ้นตัว นับเป็นปัญหาในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อัตราดอกเบี้ยที่ชาวนาู้ก็สูงมาก จะเห็นว่าปัญหาของเกษตรกรในชนบทที่เห็นชัดเจน คือ ประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ และปัญหาเรื่องเงิน (๒) เรื่องเศรษฐกิจการเงินและการธนาคาร ประกอบด้วย ๒ บทความ คือ "โครงสร้างต้นทุนและรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย" ได้วิเคราะห์โครงสร้างของรายได้และรายจ่ายของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อีกบทความ คือ "พฤติกรรมการณ์

ภูมิจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย" ได้บรรยายการภูมิ
 เงินของธนาคารดังกล่าว ในช่วง พ.ศ. ๒๕๐๕ - พ.ศ. ๒๕๑๔ และวิเคราะห์
 จากตัวเลข (empirical results) โดยใช้หุ่นจำลองที่สร้างขึ้นกับตัวเลขการ
 ภูมิในช่วงปีดังกล่าว (๓) เรื่องเศรษฐศาสตร์การคลัง มีบทความ "ภาวะของ
 ภาษีอากรและรายได้ของรัฐบาลต่อการกระจายรายได้ของครอบครัวไทย ปี ๒๕๑๒"
 ว่าด้วยลักษณะและวิธีการหาการกระจายรายได้ของครอบครัวไทย เพื่อใช้เป็นฐาน
 ในการหาอัตราการเสียภาษี วิเคราะห์ประเภทของภาษีและรายได้ของรัฐบาล
 พร้อมทั้งพิจารณาว่าภาวะขั้นสุดท้ายของภาษีและรายได้ดังกล่าวควรจะตกอยู่กับใคร
 (๔) "เศรษฐศาสตร์การศึกษา" มีบทความ "อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงใน
 การลงทุนในการศึกษา" ว่าด้วยการวิเคราะห์แบบต้นทุน-ผลตอบแทน (cost-
 benefit analysis) ซึ่งตั้งอยู่บนความคิดของทุนในรูปของมนุษย์ (human
 capital) และถือว่าการใช้จ่ายในการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งเช่นกัน
 และบทความ "การประยุกต์ใช้ราคาเงาเข้ากับหุ่นจำลองผสม เพื่อการวางแผนการ
 ศึกษาของไทย" เสนอแนวความคิดในทางทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ในสำหรับการวางแผน
 การศึกษาและแผนกำลังคนในประเทศไทย ใช้หุ่นจำลองเพื่อการศึกษาในการ
 วางแผนดังกล่าว เรียกว่า "หุ่นจำลองแบบผสม" (Integrated Model)
 (๕) เรื่องเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
 ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย ซึ่งมีอยู่ไม่น้อยและมีความ
 สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันมาก

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงหนังสือของมูลนิธิโครงการตำรา

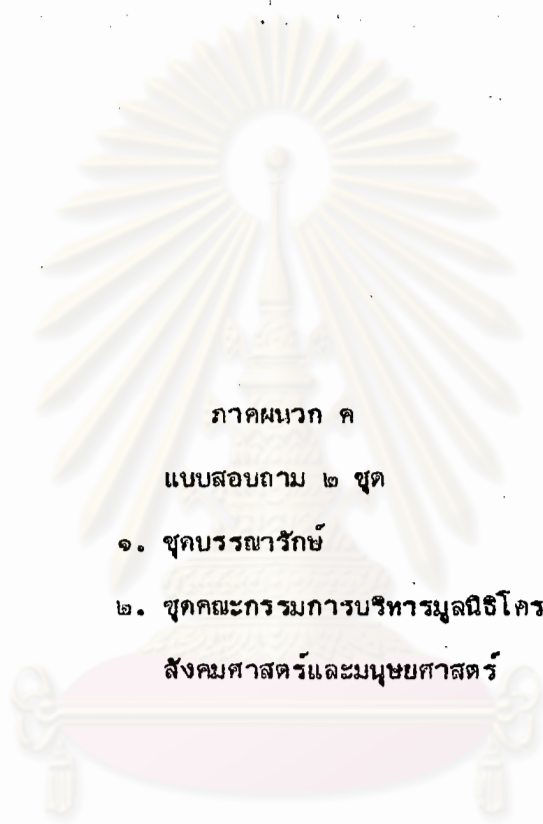
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่อยู่ในห้องสมุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ ที่มีในห้องสมุดวิทยาลัยครู

รายการหนังสือที่มี ห้องสมุด วิทยาลัยครู	๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓																								๓๔ วรรณ กร ๑ ๒		๓๕ รัก กร ๑ ๒											
	ไวทยา กร	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	เมือง ไทย	ก	ข	ค	ง																							
เพชรบุรี	x	x	x	x	x			x	x	x	x							x		x	x	x										x	x					
ภูเก็ต		x	x	x				x	x	x	x	x					x	x			x											x	x					
มหาสารคาม	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x				x		x	x	x													x					
ยะลา	x	x	x				x									x		x	x																			
ราชบุรี	x		x	x	x			x	x	x						x	x	x	x	x											x	x	x					
เลย					x			x	x							x		x														x		x				
สกลนคร	x	x	x	x			x	x	x						x		x	x																				
สงขลา	x	x	x	x	x		x		x	x					x	x		x	x													x	x	x	x			
สวนดุสิต		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x		x	x	x																			
สุราษฎร์ธานี	x	x	x	x	x				x						x	x	x	x	x	x														x	x			
สุรินทร์	x	x	x	x				x	x	x					x	x		x																	x	x		
อุทัย	x		x	x	x			x	x	x					x	x	x	x	x	x															x	x		
อุบลราชธานี			x					x	x	x						x		x	x	x																x	x	
อุดรธานี	x	x	x					x	x	x	x					x		x																			x	x

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม ๒ ชุด

๑. ชุดบรรณารักษ์

๒. ชุดคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำรา

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์บรรณารักษศาสตร์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการผลิตหนังสือตำรา
ชั้นอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์" ดังนั้น
จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อนำข้อมูลมาวิจัย อันจะเป็น
ประโยชน์ต่อการจัดหาและการบริการหนังสือของห้องสมุด รวมทั้ง เป็นแนวทางในการปรับ
ปรุงการผลิตหนังสือตำราของมูลนิธินี้ และเพื่อความก้าวหน้าในการพัฒนาหนังสือตำราชั้น
อุดมศึกษาต่อไป

ข้าพเจ้าหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณในความร่วมมือ
ของท่านมาในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศุภลักษณ์วิทยธรพยากร
(นางสาวนงเยาว์ เต็มวัฒนา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์

โปรดใส่เครื่องหมาย ล้อมรอบหมายเลขหน้าข้อความ หรือเติมข้อความใน
ช่องว่างดังต่อไปนี้

๑. ชื่อห้องสมุด.....

สังกัด.....

๒. ประเภทของห้องสมุด

ก. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ข. ห้องสมุดคณะหรือแผนกวิชาของมหาวิทยาลัย

ค. ห้องสมุดวิทยาลัยครู

ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๓. เป็นห้องสมุดทางด้าน

ก. สังคมศาสตร์

ข. มนุษยศาสตร์

ค. สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔. โปรดใส่เครื่องหมาย ล้อมรอบเลขหน้ารายชื่อหนังสือตำราของมูลนิธิ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่มีในห้องสมุดของท่านต่อไปนี้

๑. เคตตี, จอห์น เอฟ. ไทย พม่า ลาว และกัมพูชา. แปลโดย

ภรณ์ กาญจนันท์ และชินจิตต์ อ่ำไพพรรณ.

๒. แกรนสตัน, มอริส. ปรัชญาการเมือง. แปลโดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์.

๓. โจค, ซี. อี. เอ็ม. ปรัชญา. แปลโดย วิทย์ วิศทเวทย์.

๔. ชลธีรา กัสตอญ์, บรรณาธิการ. ชุดชีวิตและงานครูเทพ.

๕. ชัยอนันต์ สมุทวนิช และชัชติยา กรรณสูตร, ผู้รวบรวม. เอกสารการ

เมือง - การปกครองไทย พ.ศ. ๒๔๑๗-๒๔๗๗.

๖. ซายน์, เอ็ดการ์ เอช. จิตวิทยาองค์การ. แปลโดย สร้อยตระกูล อรรถมานะ.
๗. ซีเบอร์ท, เฟรด เอส. และเฮอคคอร์ ฟิเตอร์สัน วิลเบอร์แชม. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน. แปลโดย เกษม ศิริสัมพันธ์.
๘. เซเคซ์, ยอร์ช. ชนชาติต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน. แปลโดย ปัญญา บริสุทธิ์.
๙. ทอมป์สัน, เจ. เอ็ม. ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ. ๑๔๙๔-๑๗๘๔. แปลโดย นันทา โชติกะทุกกะณะ.
๑๐. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย.
๑๑. แบลติน, จอห์น สเตอริงส์. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่. แปลโดย ชื่นจิตต์ อ่ำไพพรรณ และภรณี กาญจนรัชชิตี.
๑๒. พกริรมย์ เขียมธรรม. บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๔๘๘).
๑๓. แฟร์แบงค์, จอห์น เค, เอ็ววิน โอ. ไฮเซาเออร์ และแอลเบิร์ต เอ็ม. เกรก. เอเชียตะวันออกเฉียงยุคใหม่. แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร และคนอื่น ๆ.
๑๔. ภัควาดี, เจดิช. เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยประเทศด้อยพัฒนา. แปลโดย วราวุธ ศิริบุรุษ.
๑๕. มอร์, ทอนัส. ยูโทเปีย. แปลโดย สมบัติ จันทร์วงศ์.
๑๖. มิลเลอร์, เจ. ซี. บี. ลักษณะการเมือง. แปลโดย สุเทพ ชัดถาวร.
๑๗. แมคดูกอลล์, ดันแคน เอ็ม. และทอมมัส เอฟ. เทรนเบอร์ค. เศรษฐศาสตร์มหภาค. แปลโดย สุพันธ์ โตสุนทร.
๑๘. แมคโคแนลล์, แอล. ซี. ทฤษฎีการเมืองตะวันตก. แปลโดย สมบัติ จันทร์วงศ์

๑๙. เริงชัย มะระกามนท์. การเงินและการธนาคารในประเทศไทย.
๒๐. เวลล์, ควอริช. การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ.
๒๑. เลวิน, ริชาร์ด. ไอ และซี.เอ. เคิร์กพาดริค. วิธีเชิงปริมาณสำหรับฝ่ายจัดการ. แปลโดย เอกชัย ชัยประเสริฐสุทธิ.
๒๒. สตอร์รี่, ริชาร์ด. ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่. แปลโดย พรรณี สรวงบุญมี และประกายทอง สิริสุข.
๒๓. สเตซ, ดับบลิว ที. ปรัชญากรีก. แปลโดย ปรีชา ช้างขวัญยืน.
๒๔. สนิท ฌัฏการ. วิธีการศึกษาสังคมมนุษย์กับตัวแบบสำหรับศึกษาสังคมไทย.
๒๕. สวัสดิ์ สุคนธรังษี. การวัดในการจัดงานบุคคล.
๒๖. สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย.
๒๗. สุพรรณิ วราทร. ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย.
๒๘. สุวรรณภา เกียงไกรเพ็ชร, บรรณาธิการ. น.ม.ส. (ชุดชีวิตและงาน)
๒๙. หม่อง ทิน อ่อง. ประวัติศาสตร์พม่า.
๓๐. อคิน รัตพัฒน, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๔-๒๔๑๖.
๓๑. ฮอลลิเดย์, จอห์น และเกแวน แม็คคอร์ดแมค. จักรวรรดินิยมญี่ปุ่น ปัจจุบัน. แปลโดย เสน่ห์ จามริก.
๓๒. Bennett, Nicholas. Barriers and Bridges for rural development.
- Direk Jayanama. Siam and world war II. English ed. prepared and ed. by Jane Godfrey Keyes.

๓๔. หนังสือชุดวรรณไวทยากร

๓๔.๑ วรรณไวทยากร (รวมเล่ม) เล่ม ๑

๓๔.๒ วรรณไวทยากร (รวมเล่ม) เล่ม ๒

๓๔.๓ วรรณไวทยากร (แยกเล่ม)

- การศึกษา
- นิติศาสตร์และการต่างประเทศ
- ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- ปรัชญา
- พุทธธรรม
- ภาษาศาสตร์
- รัฐศาสตร์
- วรรณคดี
- วารสารศาสตร์
- เศรษฐศาสตร์

๓๕. หนังสือชุดรักเมืองไทย

๓๕.๑ รักเมืองไทย (รวมเล่ม) เล่ม ๑

๓๕.๒ รักเมืองไทย (รวมบทความทางเศรษฐศาสตร์) เล่ม ๒

๓๕.๓ รักเมืองไทย (เล่ม ๑ แยกเล่ม)

- ภาคการสาธารณสุขเพื่อมวลชน
- ภาคครอบครัว การศึกษาและอุดมคติ
- ภาคประวัติศาสตร์และการเมือง
- ภาคปรัชญาและการเมืองในวรรณคดี

๔. ผู้ทำการคัดเลือกหนังสือทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คือ.....

(อาจตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ก. บรรณารักษ์

- ข. คณะกรรมการห้องสมุด
- ค. อาจารย์เสนอรายชื่อ
- ง. นิสิตนักศึกษาเสนอรายชื่อ
- จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๖. ท่านทำการเลือกซื้อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ โดย.....
(อาจตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ก. มีผู้เสนอแนะ
- ข. เลือกจากบทวิจารณ์ในวารสาร
- ค. เลือกจากโฆษณาในวารสารต่าง ๆ
- ง. จากตัวอย่างที่สำนักพิมพ์ส่งมาให้
- จ. จากใบแจ้งรายชื่อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ
- ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๗. หนังสือดังกล่าวที่มีในห้องสมุด ได้รับโดยการ.....
(อาจตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ก. สั่งซื้อโดยตรงจากสำนักพิมพ์
- ข. สั่งซื้อโดยผ่านตัวแทน
- ค. สั่งซื้อโดยตรงจากมูลนิธิโครงการตำราฯ
- ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๘. ท่านเห็นว่า ราคา ของหนังสือดังกล่าว (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)
- ก. ราคาแพงเกินไป
- ข. ราคาถูกเกินไป
- ค. ราคาเหมาะสมแล้ว
- ง. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๙. ปัญหาที่ท่านมักจะประสบ (เกี่ยวกับหนังสือของมูลนิธิโครงการและท่านอาจตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๑. รูปเล่มเล็กและบางเกินไป

๒. การเย็บเล่มไม่ดี ขำรุงง่าย

๓. ใช้กระดาษเนื้อเลว ฉีกขาดง่าย

๔. ตัวอักษรอ่านได้ยาก

๕. ลงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือไม่สมบูรณ์ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ราคา เป็นต้น

๖. เนื้อหาจัดเข้าหมวดหมู่ยาก

๗. ให้อายุเรื่องยาก

๘. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑๐. ความเห็นของบรรณารักษ์ต่อการผลิตหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคม-ศาสตร์และมนุษยศาสตร์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกริษาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการผลิตหนังสือตำรา
ชั้นอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์" ดังนั้น
จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อนำข้อมูลมาวิจัย อันจะเป็น
ประโยชน์ต่อการจัดหาและการบริการหนังสือของห้องสมุดทางคานสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
ในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งทราบผลงานและปัญหาการผลิตหนังสือของมูลนิธินี้ และ
เพื่อความก้าวหน้าในการพัฒนาหนังสือตำราชั้นอุดมศึกษาต่อไป

ข้าพเจ้าหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณในความร่วมมือ
ของท่านมาในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(นางสาวนงเยาว์ เต็มวิไลมา)

แบบสอบถามสำหรับ

คณะกรรมการมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โปรดใส่เครื่องหมาย ล้อมรอบหมายเลขหน้าข้อความที่ท่านต้องการตอบ หรือ
เติมข้อความในช่องว่างดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ..... วิชา.....
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....
๒. ท่านดำรงตำแหน่งใดบ้างของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
 ๑. ประธานกรรมการ
 ๒. รองประธานกรรมการ
 ๓. กรรมการ
 ๔. กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
 ๕. กรรมการและเหรัญญิก
 ๖. กรรมการและเลขานุการ
 ๗. ประธานอนุกรรมการสาขา- สาขา.....
 ๘. รองประธานอนุกรรมการสาขา- สาขา.....
 ๙. อนุกรรมการสาขา- สาขา.....
 ๑๐. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๓. ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารฯ มา
 - ก. นับเป็นครั้งแรก
 - ข. นับเป็นครั้งที่สอง
 - ค. นับเป็นครั้งที่สาม
 - ง. คิดต่อกันมาตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบัน
 - จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔. รวมเวลาการทำงานในหน้าที่ดังกล่าว.....เดือน

หรือ.....ปี

๕. นอกจากงานประจำและงานในมูลนิธิโครงการตำราฯ แล้ว ท่านมีงานอย่างอื่นอีกหรือไม่

ก. มี ข. ไม่มี

ถ้ามีโปรดระบุ

๑.

๒.

๖. ขณะนี้คณะกรรมการบริหารฯ มีจำนวน ๑๕ ท่าน จำนวนนี้เหมาะสมหรือไม่

ก. เหมาะสม ข. ไม่เหมาะสม

ถ้าไม่เหมาะสม ควรเพิ่มอีก.....คน ควรลดออก.....คน

เพราะ.....

๗. ท่านเคยแต่ง แปล แปล-รวบรวม ฯลฯ หนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ

หรือไม่

ก. เคย ข. ไม่เคย

ถ้าเคย

แปล จำนวน.....เล่ม

แต่ง จำนวน.....เล่ม

แปล-รวบรวม จำนวน.....เล่ม

อื่น ๆ จำนวน.....เล่ม

๘. ท่านมีความถนัดในการเขียนสาขาวิชาใดบ้าง (โปรดจัดลำดับความถนัด)

๑.

๒.

๓.

๙. ท่านเห็นว่ามูลนิธิฯ จัดพิมพ์หนังสือใน ๘ สาขานั้น เพียงพอหรือไม่

ก. เพียงพอแล้ว

ข. ยังไม่เพียงพอ

ถ้าไม่เพียงพอควรเพิ่มสาขาวิชาใดอีก

๑.

๒.

๓.

๑๐. ท่านเห็นว่าควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาการจัดพิมพ์ ทุก ๆ

ก. ๑/๒ เดือน

ข. ๑ เดือน

ค. $\frac{๑}{๒}$ เดือน

ง. ๒ เดือน

จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑๑. ท่านเห็นว่าอัตราค่าสมนาคุณที่ให้แก่นักแปลต่าง ๆ เช่น ผู้แต่ง ผู้แปล บรรณาธิการ เป็นต้น เหมาะสมหรือไม่

ก. เหมาะสม

ข. ไม่เหมาะสม เพราะ.....

.....

.....

.....

๑๒. ท่านเห็นว่า ควรใช้อะไรเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสือมาตีพิมพ์จำหน่าย (โปรดลงหมายเลขตามลำดับความสำคัญ)

..... ก. พิจารณาด้านผู้แต่ง ผู้แปล ฯลฯ ในด้านคุณวุฒิ ชื่อเสียง และ
ประสบการณ์ เป็นต้น

..... ข. ดูความต้องการของตลาด

..... ค. ส่วนวนภาษาในการเขียน

..... ง. เนื้อหาสาระของเรื่อง

..... จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑๓. ท่านคิดว่า มูลนิธิโครงการตำราฯ ประสบปัญหาอะไรบ้างในการดำเนินงาน

(อาจมีปัญหามากกว่า ๑ ข้อ) ถ้าเห็นว่าไม่มีปัญหาเลยโปรดเลือกข้อ ก.

- ก. ขาดแคลนเงินทุนในการผลิตหนังสือ
- ข. ขาดแคลนเงินทุนในการจ้างคนมาทำงาน
- ค. ขาดแคลนบุคคลที่มีมือที่จะมาช่วยทำงาน
- ง. ขาดแคลนหนังสือที่มีเนื้อหาสาระดี
- จ. คณะกรรมการบริหารมีงานอื่นมากจนไม่สามารถทำงานให้มูลนิธิฯ ได้เต็มที่
- ฉ. หานักวิชาการช่วยเขียนหนังสือที่มีคุณค่าบ่อยครั้งยาก
- ช. การผลิตมีขั้นตอนมากจนทำให้หนังสือออกล่าช้า
- ซ. ยอดการจำหน่ายต่ำ
- ฌ. ปัญหาในการจำหน่ายโดยเฉพาะปัญหาการเก็บเงิน
- ญ. ต้นทุนในการจัดทำสูง ทำให้ต้องตั้งราคาสูง
- ฎ. ปัญหาอื่น ๆ คือ
- ฏ. ไม่มีปัญหาเลย

๑๔. จากข้อ ๑๓. โปรดเรียงลำดับจากปัญหามากไปน้อย (ใส่เฉพาะอักษรหน้าปัญหาที่ท่านเลือกเท่านั้น)

๑. ข้อ.....	๖. ข้อ.....
๒. ข้อ.....	๗. ข้อ.....
๓. ข้อ.....	๘. ข้อ.....
๔. ข้อ.....	๙. ข้อ.....
๕. ข้อ.....	๑๐. ข้อ.....

๑๕. ในการจัดพิมพ์และการจำหน่าย ท่านเห็นว่าวิธีใดดีที่สุด

- ก. มูลนิธิจัดพิมพ์เองและจำหน่ายเอง
- ข. มูลนิธินี้จัดพิมพ์เอง แต่ให้ร้านค้าหรือสำนักพิมพ์จำหน่ายให้
- ค. ให้สำนักพิมพ์จัดพิมพ์และจำหน่ายให้

ทั้งนี้เพราะ

๑๖. ในการผลิตหนังสือ ตั้งแต่ผู้เขียนเสนอเรื่อง จนถึง การจัดจำหน่าย ท่านเห็นว่าขั้นตอนใดที่ทำให้หนังสือออกล่าช้าที่สุด
- การพิจารณาของคณะกรรมการฯ
 - การผ่านบรรณาธิการ
 - การผ่านผู้ตรวจต้นฉบับ
 - ผู้เขียนส่งต้นฉบับช้า
 - การจัดพิมพ์ล่าช้า
 - การจัดจำหน่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๑๗. การที่จะออกหนังสือได้เร็วขึ้นนั้น ท่านเห็นว่า (เลือก ก หรือ ข)
- ตัดบางขั้นตอนออก คือ.....
 - มีวิธี คือ.....
๑๘. ท่านเห็นว่าการประชาสัมพันธ์หนังสือของมูลนิธิโครงการฯ ที่เป็นอย่างนี้ เป็นอย่างไร
- ดีแล้ว
 - ควรปรับปรุง
๑๙. ในการประชาสัมพันธ์หนังสือของมูลนิธิโครงการฯ ท่านพอใจวิธีการใด (อาจเลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ให้มูลนิธิส่งรายชื่อหนังสือแก่ห้องสมุดทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทุกแห่ง
 - ให้มูลนิธิส่งรายชื่อหนังสือไปยังแผนก หรือ ภาควิชาทางสังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
 - ให้สำนักพิมพ์โฆษณาให้

ง. โฆษณาโดยผ่านวารสารต่าง ๆ

จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านเห็นว่าวิธีตามข้อ..... จะได้ผลดีที่สุด

๒๐. ข้อคิดเห็นในเรื่องการผลิตหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ

.....

.....

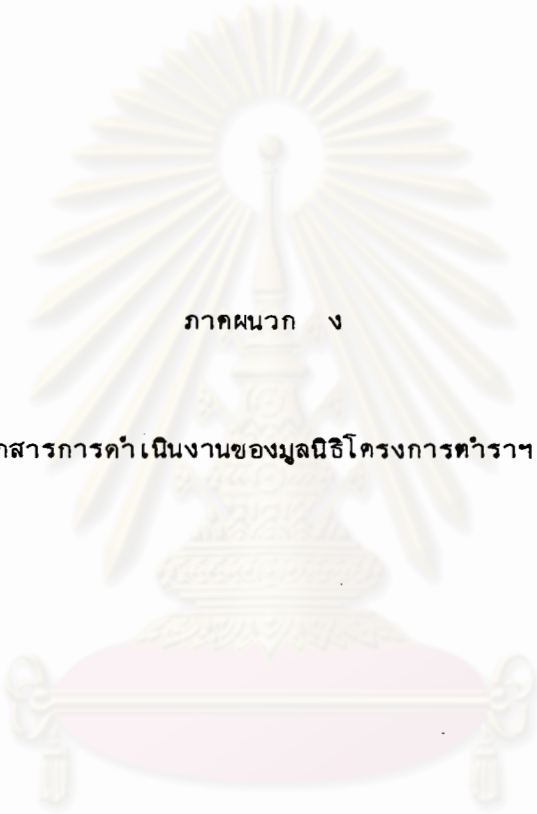
.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

เอกสารการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอเกี่ยวกับ

แผนงานของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระหว่างปี ๒๕๒๒-๒๕๒๔

นโยบาย

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทย โดยที่ในขณะนั้น หน่วยงานทั้งของเอกชนและรัฐบาลมิได้ใส่ใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้เท่าที่ควร แม้ว่าในปัจจุบัน ปัญหาการขาดแคลนตำราระดับอุดมศึกษาจะยังคงมีอยู่ แต่สภาพการณ์ในปัจจุบัน ก็แตกต่างจากเมื่อทศวรรษที่แล้วมาเป็นอันมาก เพราะไม่เพียงแต่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะมีนโยบายและโครงการส่งเสริมการสร้างตำรา ด้วยการจัดสรรสิ่งจูงใจทางการเงิน และผลตอบแทนในเรื่องตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น หากว่าสำนักพิมพ์เอกชนต่าง ๆ ยังได้ให้ความสนใจในการจัดพิมพ์ตำราระดับอุดมศึกษามากขึ้นอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้มูลนิธิโครงการตำรา ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และเหมาะสมแก่สภาพของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป ในการนี้ เห็นสมควรที่จะระบุนโยบายของมูลนิธิโครงการตำรา ไว้โดยเด่นชัด ดังต่อไปนี้

๑. โดยที่ตำราระดับอุดมศึกษาที่พึงประสงค์บรรณพิภพในรอบทศวรรษที่ผ่านมา มีส่วนใหญ่มุ่งอธิบายทฤษฎีและแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา ตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทย ยังมีไม่มากนัก มูลนิธิโครงการตำรา จึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการแต่งและแปลตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยโดยเฉพาะ และเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยทั่วไป ทั้งนี้ถือว่า ตำราประเภทดังกล่าวนี้มีความสำคัญลำดับสูงสุด

๒. จากประสบการณ์ในการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำรา เท่าที่ผ่านมาปรากฏว่าตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎีและแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา หากเป็นหนังสือแปล มักจะมีปัญหาในด้านการตลาดและในด้านคุณภาพของการแปล หนังสือแปลโดยทั่วไปมักจะอ่านยาก และมีเพียงไม่กี่เล่มเท่านั้นที่สามารถแปลได้อย่างสละสลวย ปัญหาในด้านคุณภาพของงานแปลจึงมีส่วนสร้างปัญหาในด้านการตลาด นอกจากนี้ตำราที่แปลจากภาษาต่างประเทศมักจะมีราคาแพงเกินไป เพราะกว่าจะดำเนินการแปลและจัดพิมพ์ให้แล้วเสร็จต้องใช้เวลานับปี ซึ่งมัก

ปรากฏอยู่เนื่อง ๆ ว่า เมื่อการจัดพิมพ์ตำราภาษาไทยแล้วเสร็จ ก็เป็นเวลาที่ดินฉบับภาษาต่างประเทศได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งแล้ว ดังนั้น มูลนิธิโครงการตำราฯ จึงถือเป็นนโยบายว่า สำหรับตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎี และแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา จักส่งเสริมให้มีการแต่งหรือเรียบเรียงมากกว่าการแปล หนังสือแปลในกรณีนี้จักให้ความสำคัญเฉพาะแต่หนังสือที่ถือเป็นผลงานอมตะในแต่ละสาขาวิชา เท่านั้น

๓. การส่งเสริมการแต่งและแปลตำราระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใดก็ตามจักให้ความสำคัญแก่สาขาวิชาและลักษณะวิชาที่มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทยมากเป็นพิเศษ

๔. มูลนิธิโครงการตำราฯ ถือเป็นนโยบายที่จักส่งเสริมเกื้อกูลให้นักวิชาการหนุ่มสาวได้มีบทบาทในการผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การสืบทอดพันธะหน้าที่ในทางวิชาการเป็นไปโดยไม่ขาดสาย

เป้าหมาย

ในระหว่างปี ๒๕๒๒-๒๕๒๔ มูลนิธิโครงการตำราฯ จักพยายามส่งเสริมให้มีการแต่งแปล และจัดพิมพ์ตำราระดับอุดมศึกษาโดยตัวเฉลี่ยปีละ ๑๐ เล่ม และหากเป็นไปได้ จักพยายามส่งเสริมให้มีการกระจายการผลิตตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

แผนการดำเนินงาน

๑. การส่งเสริมการแต่งและแปลตำราระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ จักกระทำในลักษณะที่แตกต่างกัน ๒ ลักษณะ ลักษณะแรก มูลนิธิโครงการตำราฯ พิจารณาส่งเสริมการแต่งและแปลตำราจากคำร้องที่มีผู้เสนอต่อมูลนิธิฯ ดังที่ปฏิบัติมาเป็นปกติวิธี ลักษณะที่สอง มูลนิธิโครงการตำราฯ จัดทำรายชื่อหนังสือและวิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศที่ควรแปล ตลอดจนจัดลำดับลักษณะวิชาหรือหัวข้อ (Topics) ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทย แล้วประกาศให้ทราบทั่วไป หรือติดต่อเป็นการส่วนบุคคล

เพื่อหาผู้แปลหรือผู้แต่ง การดำเนินงานในลักษณะแรกนั้น ประสบการณ์ในอดีตสอนให้รู้ว่า เป็นเหตุให้กิจกรรมในการผลิตตำราของมูลนิธิฯไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้น ในช่วงปี ๒๕๒๒-๒๕๒๔ มูลนิธิโครงการตำราฯ จึงหันมาเน้นการดำเนินงานในลักษณะที่สองมากขึ้น

๒. เพื่อให้การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานตามลักษณะที่สองดังกล่าวไว้ในข้อ ๑ ข้างต้น เห็นสมควรที่จะส่งเสริมการผลิตตำราในระดับอุดมศึกษาใน ๔ แนวทางใหญ่ ๆ คือ

(ก) การแปลหนังสือและวิทยานิพนธ์ว่าด้วยเมืองไทยและเอเชียอาคเนย์จากภาษาต่างประเทศ ในการนี้ มูลนิธิโครงการตำราฯ ได้จัดทำรายชื่อหนังสือและวิทยานิพนธ์ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมให้มีการแปลโดยเฉพาะ ดังปรากฏในภาคผนวก (ก)

(ข) การพิจารณาตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ภาษาไทย ในปัจจุบัน วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทในบางสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาประวัติศาสตร์และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณภาพดีขึ้นเป็นอันมาก สมควรที่จะได้มีการพิจารณาออกตีพิมพ์เผยแพร่ เพื่อเป็นหนังสือประกอบการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ คณะกรรมการประจำสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ จะดำเนินการสำรวจวิทยานิพนธ์เหล่านี้ เพื่อพิจารณาจัดพิมพ์ต่อไป

(ค) การจัดทำหนังสือชุด "คนกับงาน" มูลนิธิโครงการตำราฯ ได้เคยจัดทำหนังสือชุดนี้มาแล้วรวม ๒ เรื่อง คือ ครูเทพ และ น.ม.ส. จุดมุ่งหมายของหนังสือในชุดนี้มุ่งที่จะวิเคราะห์แนวความคิดและผลงานของนักคิด นักวิชาการ หรือบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ เป็นรายบุคคลท่านเองเกี่ยวกับหนังสือชุด Modern Masters ของสำนักพิมพ์ฟอนตานา (Fontana) หรือ หนังสือชุด Twentieth Century Alitical Leaders ของสำนักพิมพ์เพลิกัน (Pelican) โดยในขั้นแรกนี้จะให้ความสำคัญแก่นักคิด นักวิชาการ และบุคคลสำคัญชาวไทยเป็นพิเศษ อาทิเช่น พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุญนาค) เสฐียรโกเศศ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ราชานุภาพ หลวงประดิษฐมนูธรรม ศรีบูรพา ดอกไม้สด ฯลฯ

(ง) การจัดทำหนังสือรวมบทความสำหรับอ่านประกอบการศึกษาสัปดาห์วิชาต่าง ๆ (Readings) โดยที่มูลนิธิโครงการตำราฯ มีนโยบายที่จะส่งเสริมการผลิตตำราประเภทหนังสือแต่งที่สืบเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยมากขึ้น การจัดทำหนังสือรวมบทความดังกล่าวนี้เป็นมาตรการส่วนหนึ่งที่จะผลักดันให้มีหนังสือประเภทนี้มากขึ้น บทความที่รวบรวมขึ้นอาจเป็นบทความที่เคยตีพิมพ์แล้วหรือเป็นบทความที่เขียนขึ้นใหม่ก็ได้ และอาจเป็นบทความที่เขียนโดยนักวิชาการชาวไทยหรือชาวต่างประเทศก็ได้เช่นกัน ในแง่ที่ มูลนิธิโครงการตำราฯ ต้องรื้อฟื้น จลสารโครงการตำราฯ ขึ้นใหม่ เพียงแต่ลักษณะการจัดทำจะแปรเปลี่ยนไปเน้นการรวบรวมบทความที่สามารถจำแนกอยู่ในหัวข้อและลักษณะวิชาเดียวกัน เข้าด้วยกัน ตัวอย่างของหนังสือประเภทนี้ได้แก่ประวัติศาสตร์อยุธยา ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย ทหารกับการเมืองไทยภาคการเมืองในประเทศไทย ปฏิวัติ ๒๔๗๕ ฯลฯ

๓. เพื่อให้การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการไม่เกิน ๗ คน

๔. เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่ระบุไว้ในข้อ ๒ สามารถแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาอันควร เห็นควรที่จะว่าจ้างพนักงานแปลหนังสือจำนวน ๑-๒ คน โดยให้ได้รับเงินเดือน ๒,๕๐๐-๓,๕๐๐ บาท

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์

พฤษภาคม ๒๕๒๒

แผนงานและงบประมาณการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๓
ของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

๑. นโยบาย

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทย โดยที่ในขณะนั้น หน่วยงานทั้งของเอกชนและรัฐบาลมิได้ใส่ใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้เท่าที่ควร แม้ว่าในปัจจุบัน ปัญหาการขาดแคลนตำราระดับอุดมศึกษาจะยังคงมีอยู่ แต่สภาพการณ์ในปัจจุบัน ก็แตกต่างจากเมื่อทศวรรษที่แล้วมาเป็นอันมาก เพราะไม่เพียงแต่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะขึ้นนโยบายและโครงการส่งเสริมการสร้างตำรา ด้วยการจัดสรรสิ่งจูงใจทางการเงิน และผลตอบแทนในเรื่องตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น หากว่าสำนักพิมพ์เอกชนต่าง ๆ ยังได้ให้ความสนใจในการจัดพิมพ์ตำราระดับอุดมศึกษามากขึ้นอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้มูลนิธิโครงการตำรา ฯ ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และเหมาะสมแก่สภาพของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป ในการนี้เห็นสมควรที่จะระบุนโยบายของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ ไว้โดยเด่นชัด ดังต่อไปนี้

๑. โดยที่ตำราระดับอุดมศึกษาที่พึงประสงค์บรรณพิภพในรอบทศวรรษที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎีและแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา ตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยโดยเฉพาะ และเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยทั่วไป ทั้งนี้ ถือว่า ตำราประเภทดังกล่าวนี้มีความสำคัญลำดับสูงสุด

๒. จากประสบการณ์ในการดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ เท่าที่ผ่านมา ปรากฏว่าตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎีและแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา หากเป็นหนังสือแปลมักจะมีปัญหาในด้านการตลาด และในด้านคุณภาพของการแปล หนังสือแปลโดยทั่วไปมักจะอ่านยาก และมีเพียงไม่กี่เล่มเท่านั้นที่สามารถแปลได้อย่างสละสลวย ปัญหาในด้านคุณภาพของงานแปลจึงมีส่วนสร้างปัญหาในด้านการตลาด นอกจากนี้ ตำราที่แปลจากภาษาต่างประเทศมักจะล้าสมัยได้ง่าย เพราะกว่าจะดำเนินการแปล และจัดพิมพ์ให้แล้วเสร็จ

ต้องใช้เวลานานปี ซึ่งมักปรากฏอยู่เนื่อง ๆ ว่า เมื่อการจัดพิมพ์ตำราภาษาไทยแล้วเสร็จ ก็เป็นเวลาที่ดินฉบับภาษาต่างประเทศได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งแล้ว ดังนั้น มูลนิธิโครงการตำราฯ จึงถือเป็นนโยบายว่า สำหรับตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎี และแนวความคิดในแต่ละสาขาวิชา จัดส่งเสริมให้มีการแต่งหรือเรียบเรียงมากกว่าการแปล หนังสือแปลในกรณีนี้จึงให้ความสำคัญเฉพาะแก่หนังสือที่ถือ เป็นผลงานอมตะในแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น

๓. การส่งเสริมการแต่งและแปลตำราระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใดก็ตาม จักให้ความสำคัญแก่สาขาวิชาและลักษณะวิชาที่มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทยมากเป็นพิเศษ

๔. มูลนิธิโครงการตำราฯ ถือเป็นนโยบายที่จักส่งเสริมเกื้อกูลให้นักศึกษารุ่นหนุ่มสาวได้มีบทบาทในการผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การสืบทอดพันธะหน้าที่ในทางวิชาการเป็นไปโดยไม่ขาดสาย

๒. เป้าหมาย

ในระหว่างปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราฯ จักพยายามส่งเสริมให้มีการแต่งแปล และจัดพิมพ์ตำราระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ เล่ม และหากเป็นไปได้ จักพยายามส่งเสริมให้มีการกระจายการผลิตตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๓. แผนการดำเนินงาน

๑. การส่งเสริมการแต่ง และแปลตำราระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ จักกระทำในลักษณะที่แตกต่างกัน ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรก มูลนิธิโครงการตำราฯ พิจารณาส่งเสริมการแต่งและแปลตำราจากคำร้องที่มีผู้เสนอต่อมูลนิธิฯ ซึ่งที่ปฏิบัติมาเป็นปกติวิสัย ลักษณะที่สอง มูลนิธิโครงการตำราฯ จัดทำรายชื่อหนังสือและวิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศ ที่ควรแปล ตลอดจนจัดลำดับลักษณะวิชาหรือหัวข้อ (Topics) ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทย แล้วประกาศให้ทราบทั่วกัน หรือติดต่อเป็นการส่วนบุคคล

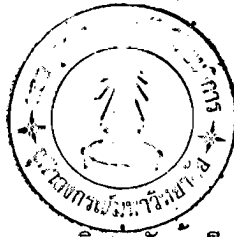
เพื่อหาผู้แปลหรือผู้แต่ง การดำเนินงานในลักษณะแรกนั้น ประสบการณ์ในอดีตสอนให้รู้ว่าเป็นเหตุให้กิจกรรมในการผลิตตำราของมูลนิธิ ฯ มีไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้น ในช่วงปี ๒๕๒๓ มูลนิธิ ฯ จึงหันมาเน้นการดำเนินงานในลักษณะที่สองมากขึ้น

๒. เพื่อให้การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานตามลักษณะที่สองดังที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ ข้างต้น เห็นสมควรที่จะส่งเสริมการผลิตตำราระดับอุดมศึกษาใน ๔ แนวทางใหญ่ ๆ คือ

(ก) การแปลหนังสือและวิทยานิพนธ์ว่าด้วยเมืองไทยและอาเซียนจากภาษาต่างประเทศ ในการนี้ มูลนิธิโครงการตำรา ฯ ได้จัดทำรายชื่อหนังสือและวิทยานิพนธ์ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมให้มีการแปลโดยเฉพาะ ดังปรากฏในภาคผนวก (ก)

(ข) การจัดทำหนังสืออ่านประกอบการศึกษาลักษณะวิชาต่าง ๆ (Readings) โดยที่มูลนิธิโครงการตำรา ฯ มีนโยบายที่จะส่งเสริมการผลิตตำราประเภทหนังสือแต่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยมากขึ้น การจัดทำหนังสืออ่านประกอบการศึกษาดังกล่าวนี้ เป็นมาตรการส่วนหนึ่งที่จะผลักดันให้มีหนังสือประเภทนี้มากขึ้น

(ค) การพิจารณาตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทย ในปัจจุบัน วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาในบางสาขาวิชา มีคุณภาพดีขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาประวัติศาสตร์และสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ สมควรที่จะได้มีการพิจารณาออกตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นหนังสือประกอบการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ในการนี้ มูลนิธิโครงการตำรา ฯ ได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพื่อขอความเห็น เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพดีพอแก่การจัดพิมพ์จากการประเมินผลเบื้องต้น ปรากฏว่ามีวิทยานิพนธ์บางเรื่องสมควรแก่การตีพิมพ์ ซึ่งจะได้นำเสนอให้คณะกรรมการมูลนิธิ ฯ พิจารณาเป็นลำดับไป เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเฉพาะเจาะจง ซึ่งไม่เหมาะที่จะจัดพิมพ์เป็นหนังสือตำรา ในการนี้ เห็นสมควรที่จะจัดทำเป็นหนังสืออ่านประกอบการศึกษา ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๒ (ข) โดยมอบให้

ผู้ที่มีมูลนิธิ ฯ เห็นสมควรทำหน้าที่บรรณาธิการ ติดต่อกับผู้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ยื่นย่อวิทยานิพนธ์และนำเสนอในรูปแบบของบทความ ซึ่งมีความยาว ๒๐ - ๒๕ หน้า ทั้งนี้ โดยรวบรวมงานในหัวข้อหรือสาขาวิชาเดียวกัน เข้าด้วยกัน

(ง) การจัดทำหนังสือชุด "คนกับงาน" มูลนิธิโครงการตำรา ฯ ได้เคยจัดทำหนังสือชุดนี้มาแล้วรวม ๒ เรื่อง คือ ครูเทพ และ น.ม.ส. จุดมุ่งหมายของหนังสือในชุดนี้มุ่งที่จะวิเคราะห์แนวความคิดและผลงานของนักคิด นักวิชาการ หรือบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ เป็นรายบุคคล ทำนองเดียวกับหนังสือชุด Modern Masters ของสำนักพิมพ์ฟอนตানা (Fontana) หรือ หนังสือชุด Twentieth Century Alitical Leaders ของสำนักพิมพ์เพลิกัน (Pelican) โดยในขั้นแรกนี้จะให้ความสำคัญแก่นักคิด นักวิชาการ และบุคคลสำคัญชาวไทยเป็นพิเศษ อาทิ เช่น พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุนนาค) เสฐียรโกเศศ สมเด็จพระยาตากษัตริย์ราชานุภาพ หลวงประดิษฐมนูธรรม ศรีบูรพา ดอกไม้สด ฯลฯ

๓. เพื่อให้มูลนิธิโครงการตำรา ฯ มีบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ เป็นต้นไป มูลนิธิโครงการตำรา ฯ จะเริ่มจัดทำ เอกสารวิชาการ ทำนองเดียวกับ Data Papers ของมหาวิทยาลัยคอร์เนล หรือ Discussion Papers ของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

๓.๑ เอกสารวิชาการดังกล่าวนี้ จะจำแนกออกเป็น ๓ ชุดด้วยกัน คือ

(ก) ชุดที่หนึ่ง ได้แก่ เอกสารบทความแปลและเรียบเรียงงานที่ตีพิมพ์ในเอกสารชุดนี้ก็คือ บทความและ ให้งานวิจัยว่าด้วยเมืองไทย ซึ่งเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ โครงการดังกล่าวนี้ เป็นโครงการสืบต่อจาก จุดสารโครงการตำรา ฯ ในอดีต เพียงแต่ลักษณะการจัดทำจะแปรเปลี่ยนไป เน้นการรวบรวมบทความที่สามารถจำแนกอยู่ในหัวข้อและลักษณะวิชาเดียวกัน เข้าด้วยกัน

(ข) ชุดที่สอง ได้แก่ เอกสารงานวิจัย โดยจัดพิมพ์รายงานผลการวิจัยที่มีคุณภาพดี แต่ยังมีได้มีการเผยแพร่เท่าที่ควร

(ค) ชุดที่สาม ได้แก่ เอกสารงานวิทยานิพนธ์ ในการนี้ มูลนิธิโครงการตำรา ฯ จะพิจารณาถ้อยแถลงของวิทยานิพนธ์ที่มีคุณค่าทางวิชาการ แต่ไม่เหมาะที่จะตีพิมพ์เป็นหนังสือตำราแล้ว ตัดต่อให้ผู้เขียนย่อและนำเสนอเป็นบทความ โดยมีความยาวไม่เกิน ๕๐ หน้า เพื่อตีพิมพ์เป็นเอกสารในชุดนี้

๓.๒ การจัดพิมพ์เอกสารวิชาการทั้งหมดตามข้อ ๓.๑ นี้ จะใช้วิธีการพิมพ์เป็นเอกสารโรเนียว จำนวน ๒๐๐ ชุดต่อฉบับ โดยกำหนดเป้าหมายว่า จะพยายามจัดทำให้ได้ปีละ ๑๒ ฉบับ แต่ละฉบับมีบทความหนาไม่เกิน ๑๐๐ หน้า ใช้จ่ายสำหรับโครงการเอกสารวิชาการตกประมาณ ๒๘,๕๐๐ - ๔๘,๕๐๐ บาท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอัตราเงินสมนาคุณที่จะจ่ายเงินสมนาคุณ จะจ่ายเฉพาะแก่ผู้จัดทำเอกสารวิชาการชุดที่หนึ่งและชุดที่สาม ไม่เกินฉบับละ ๒,๕๐๐ บาท โดยให้อยู่ในวินิจฉัยของคณะกรรมการที่มูลนิธิ ฯ แต่งตั้ง ต้นทุนการพิมพ์ (ไม่รวมเงินสมนาคุณ) ตกฉบับละ ๘.๘๘ บาท ราคาจำหน่ายประมาณเล่มละ ๒๐ บาท รายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายของโครงการเอกสารวิชาการ ดูภาคผนวก (ข)

๓.๓ เพื่อให้โครงการเอกสารวิชาการ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่มูลนิธิโครงการตำรา ฯ จึงต้องลงทุนซื้อเครื่องโรเนียว และเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ

๔. โครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น ในปัจจุบัน นักวิชาการชาวญี่ปุ่นได้ให้ความสนใจในการศึกษาเมืองไทยมากขึ้นกว่าเดิม จนเป็นเหตุให้มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับเมืองไทยเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก ประกอบกับญี่ปุ่นได้มีอิทธิพลและบทบาทในเมืองไทยมากขึ้น ดังนั้น ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ เป็นต้นไป มูลนิธิโครงการตำรา ฯ จึงเริ่มมีโครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น

๔.๑ โครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) แปลผลงานของนักวิชาการชาวญี่ปุ่น ว่าด้วยเรื่องเมืองไทย ทั้งที่เขียนเป็นภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ ออกเป็นภาษาไทย

(ข) แปลผลงานของนักวิชาการชาติต่าง ๆ ว่าด้วยเมืองญี่ปุ่น ออกเป็นภาษาไทย

๔.๒ เงินทุนที่จะนำมาใช้ในโครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น จะได้จาก มูลนิธิโตโยต้า (Toyota Foundation) และ/หรือมูลนิธิญี่ปุ่น (Japan Foundation) โดยครอบคลุมรายจ่ายในการแปล และ/หรือรายจ่ายในการจัดพิมพ์ ทั้งนี้ มูลนิธิโครงการตำรา ฯ อาจออกเงินสมทบบางส่วนด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยที่การกลั่นกรองผลงานที่จะดำเนินการแปล เป็นริเริ่มของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ แต่เพียงผู้เดียว

๕. เพื่อให้การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ เป็นไปตามแผนงาน ที่กำหนดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานชั้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการไม่เกิน ๗ คน โดยมีหน้าที่พิจารณาอนุมัติให้การดำเนินงาน เป็นไปตาม แผนงานและนโยบาย ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการบริหารของมูลนิธิ รายชื่อผู้ที่สมควรพิจารณา แต่งตั้ง เป็นกรรมการดำเนินงาน ปรากฏในภาคผนวก (ค)

๖. เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่ระบุข้างต้นนี้ สามารถแล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาอันสมควร เห็นสมควรว่าจ้างเจ้าหน้าที่มูลนิธิโครงการตำรา ฯ เพิ่มขึ้นอีก ๑ คน โดยมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ และมีความรู้ความสามารถในการแปลหนังสือภาษาอังกฤษ พอสสมควร อัตราเงินเดือน ๒,๒๕๐ บาท โดยมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และรับผิดชอบ โครงการเอกสารวิชาการโดยตรง

๕. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๒๓

จากแผนงานประจำปี ๒๕๒๓ ดังที่กล่าวข้างต้น มูลนิธิโครงการตำรา ฯ จึงต้องมีงบประมาณรายจ่ายไม่เกิน ๒๙๙,๓๐๐ บาท ในขณะที่ประมาณการรายรับมีเพียง ๒๗๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น รายจ่าย

แผนงานและงบประมาณการดำเนินงานประจำปี ๒๕๒๔

ของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

๑. นโยบาย

การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในปี ๒๕๒๔ จะยังคงเป็นไปตามแนวนโยบายที่แถลงไว้ในแผนงานประจำปี ๒๕๒๓ กล่าวคือ

(๑) จะส่งเสริมให้มีการผลิตตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยโดยเฉพาะ และเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยทั่วไป ทั้งนี้ โดยถือว่า ตำราประเภทดังกล่าวนี้มีความสำคัญลำดับสูง

(๒) ตำราที่มุ่งอธิบายทฤษฎีและแนวความคิดในสาขาวิชาต่าง ๆ ของสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จะส่งเสริมให้มีการแต่งหรือเรียบเรียงมากกว่าการแปล การส่งเสริมการแปลตำราประเภทนี้จะจำกัดเฉพาะแต่หนังสือที่ถือเป็นผลงานอมตะในแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น

(๓) การส่งเสริมการแต่งและแปลตำราระดับอุดมศึกษา จะให้ความสำคัญแก่สาขาวิชา และลักษณะวิชาที่มีปัญหาการขาดแคลนตำราภาษาไทยมากเป็นพิเศษ

(๔) จะส่งเสริมเกื้อกูลให้นักวิชาการรุ่นหนุ่มสาวได้มีบทบาทในการผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การสืบทอดพันธะหน้าที่ทางวิชาการเป็นไปโดยไม่ขาดสาย

๒. เป้าหมาย

๑. หนังสือและตำรา (จำนวนเล่ม)	๑๕
๒. เอกสารทางวิชาการ (จำนวนเรื่อง)	๑๒
รวม	๒๗

ตารางที่ ๑

รายชื่อหนังสือที่คาดว่าจะสามารถจัดพิมพ์ให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๒๔

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล	ชื่อหนังสือ	สาขาวิชาและประเภทของหนังสือ
๑.	เฉลิมเกียรติ ผิวนวน	<u>ไท-ทาส : การศึกษาปัญหาความหมายของเสรีภาพสำหรับคนสมัยใหม่</u>	หนังสือเรียบเรียงสาขาวิชาปรัชญา
๒.	กาญจณี ละอองศรี	<u>ความสัมพันธ์แบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย พ.ศ. ๑๘๒๔ - ๒๓๔๔</u>	หนังสือแปลสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๓.	เพ็ชรี สุมิตร	<u>ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย</u>	หนังสือแปลสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๔.	ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข	<u>ความเป็นมาของมาเลเซียและสิงคโปร์</u>	หนังสือแปลสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๕.	ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ มานะรังสรรค์ (บรรณาธิการ)	<u>ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย</u>	หนังสือรวมบทความสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๖.	นาฏวิภา ชลิตานนท์	<u>ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย</u>	วิทยานิพนธ์สาขาวิชาประวัติศาสตร์
๗.	เดช บุณาค	<u>กบฏ รศ. ๑๒๐</u>	หนังสือรวบรวมบทความสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๘.	พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และคณะ	<u>สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์</u>	หนังสือแปลสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๙.	ร. แลงกาด์	<u>ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย</u>	หนังสือแต่งสาขาวิชาประวัติศาสตร์
๑๐.	สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร (บรรณาธิการ)	<u>พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุณาค) : นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของเมืองไทย</u>	หนังสือชุด "คนกับงาน"
๑๑.	จิตร ภูมิศักดิ์	<u>ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอมและลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ</u>	หนังสือแต่งสาขาวิชาภาษาและวรรณคดี

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล	ชื่อหนังสือ	สาขาวิชาและ ประเภทของหนังสือ
๑๒.	สมบัติ จันทรวงศ์	<u>ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น :</u> <u>บทวิจารณ์โสกราตีส</u>	หนังสือแต่งสาขาวิชา รัฐศาสตร์
๑๓.	สุลักษณ์ ศิวรักษ์	<u>โสกราตีส</u>	หนังสือแปลสาขาวิชาปรัชญา
๑๔.	เริงชัย มะระกานนท์	<u>การเงินและการธนาคาร</u> <u>ในประเทศไทย (พร้อม-</u> <u>ทั้งภาคทฤษฎี)</u>	หนังสือแต่งสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
๑๕.	ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และ กนกศักดิ์ แก้วเทพ	<u>ภาพหลอนของปัญหาประชากร</u>	หนังสือแปลสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. แผนการดำเนินงาน

๓.๑ ในปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะพยายามผลิตหนังสือและตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ ของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อย่างน้อย ๑๐ เล่ม แต่การณ้กลับปรากฏว่า มีหนังสือของมูลนิธิ ฯ ออกสู่ตลาดเพียง ๖ เล่ม คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของจำนวนตามเป้าหมาย แต่เมื่อรวมต้นฉบับหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์โดยบริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด จำนวน ๖ เล่ม^๑ และโดยบริษัท สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด อีก ๑ เล่มแล้ว^๒ ก็อาจอนุมานได้ว่า มูลนิธิ ฯ ได้ปฏิบัติตามภารกิจบรรลุตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม โดยเหตุที่มูลนิธิ ฯ ไม่มีกำลังทรัพย์ที่จะจัดพิมพ์หนังสือต่าง ๆ เอง จนต้องพึ่งพิงสำนักพิมพ์เอกชนในการจัดพิมพ์และจัดจำหน่าย ความล่าช้าในการจัดพิมพ์จึงเป็นปัญหาสำคัญที่จักต้องดำเนินการแก้ไขในปี ๒๕๒๔ นี้ มูลนิธิ ฯ จะเริ่มติดต่อกับสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนสำนักพิมพ์เอกชนอื่น ๆ เพื่อให้รับจัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือของมูลนิธิ ฯ หากการเจรจาเรื่องนี้สามารถตกลงได้ด้วยดี ก็เป็นที่คาดหวังว่ามูลนิธิ ฯ จะสามารถจัดผลิตหนังสือและตำราในปี ๒๕๒๔ ได้อย่างน้อย ๑๕ เรื่อง ซึ่งมีต้นฉบับอยู่แล้วในขณะนี้ (ดูตารางที่ ๑)

หนังสือที่บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กำลังดำเนินการจัดพิมพ์ ได้แก่

- (๑) สุลักษณ์ ศิวรักษ์, โสกราตีส.
- (๒) เพ็ชรี สุมิตร, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย.
- (๓) ลิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร (บรรณาธิการ), พระยาสุริยานุวัตร (เกิด บุญนาค) : นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของเมืองไทย.
- (๔) เตช บุญนาค, ขบถ รศ. ๑๒๐.
- (๕) กาญจณี ละอองศรี, ความสัมพันธ์แบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย พ.ศ. ๑๘๒๕ - ๒๓๘๘.
- (๖) สุวัฒนา สุกใส และคณะ, ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม ๒.

^๑หนังสือที่บริษัท สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด กำลังดำเนินการจัดพิมพ์ ได้แก่ จิตร ภูมิศักดิ์, ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และ ขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ.

๓.๒ ในปี ๒๕๒๓ มุลนิธิโครงการตำรา ฯ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะพยายามผลิต เอกสารทางวิชาการให้ได้อย่างน้อย ๑๒ เรื่อง แต่การückกลับปรากฏว่า มุลนิธิ ฯ สามารถผลิต เอกสารทางวิชาการได้เพียง ๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๕ ของจำนวนตามเป้าหมาย ความ ล้มเหลวดังกล่าวนี้ เกิดจากความล่าช้าในการติดต่อผู้เขียน และความล่าช้าของผู้เขียนในการ ส่งต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ ต้นฉบับกำลังทยอยส่งสำนักงานของมูลนิธิ ฯ ทุกเดือน จึงคาดว่า ในปี ๒๕๒๔ นี้ มุลนิธิ ฯ จะสามารถผลิตเอกสารทางวิชาการได้อย่างน้อย ๑๒ เรื่อง

(ก) เอกสารทางวิชาการของมูลนิธิ ฯ ซึ่งผลิตได้ในปี ๒๕๒๓ ล้วนแล้ว แต่เป็นบทความที่สรุปจากวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ในปี ๒๕๒๔ มุลนิธิ ฯ จึง กำหนดแผนงานที่จะนำวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาประวัติศาสตร์และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มานำเสนอ เป็น เอกสารทางวิชาการ

(ข) เท่าที่ผ่านมา มุลนิธิ ฯ ยังไม่สามารถนำงานวิจัยที่ตีพิมพ์มานำเสนอ ในโครงการเอกสารทางวิชาการได้ ในปี ๒๕๒๔ จะให้ความสำคัญแก่เรื่องนี้มากขึ้น

(ค) ในปี ๒๕๒๓ มุลนิธิ ฯ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะจัดทำเอกสารบทความ แปลและเรียบเรียงผลงานในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อันว่าด้วยเมืองไทย ซึ่ง เขียนเป็นภาษาต่างประเทศ ทำนองเดียวกับ จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งเคยจัดทำมาแล้วในอดีต แต่ก็ยังไม่สามารถผลิตเอกสารทางวิชาการชุดนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มูลนิธิ ฯ กำลังดำเนินการเรื่องนี้อยู่ และคาดว่าจะสามารถผลิตเอกสารทางวิชาการชุดนี้ ได้อย่างน้อย ๔ หัวข้อ ในปี ๒๕๒๔

๓.๓ การจัดทำหนังสือชุด คนกับงาน มุลนิธิ ฯ ได้เคยจัดทำหนังสือชุดนี้มาแล้ว รวม ๒ เรื่อง คือ

(ก) ชลธิรา กัสตอยุ่ (บรรณาธิการ), ครูเทพ : ชีวิตและงาน

(ข) สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร (บรรณาธิการ), น.ม.ป.ช. :

ชีวิตและงาน

ในปี ๒๕๒๓ มูลนิธิ ฯ ได้รื้อฟื้นโครงการหนังสือชุดนี้ขึ้นมาสานต่อ และสามารถผลิตหนังสือในชุดนี้ได้หนึ่งเรื่อง คือ

ลิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร (บรรณาธิการ), พระยาสุริยานุวัตร (เกิด บุนนาค) :
นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของเมืองไทย.

หนังสือเรื่องนี้กำลังอยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ ในปี ๒๕๒๔ แผนงานในการผลิตหนังสือชุด คนกับงาน จะยังคงมีต่อไป โดยมีหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดทำอยู่หนึ่งเล่ม คือ

ตรีศิลป์ บุญจรรยา (บรรณาธิการ), อิศรา อมันตกุล : คนกับงาน

๓.๔ โครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น การดำเนินการเกี่ยวกับโครงการนี้ในปี ๒๕๒๓ ยังอยู่ในขั้นของการรวบรวมรายชื่อหนังสือและเอกสาร ที่จะอยู่ในข่ายงาน ซึ่งนับว่าล่าช้ามาก อย่างไรก็ตาม การเจรจาขั้นต้นกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิโตโยต้า ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ และในปี ๒๕๒๔ นี้ จะพยายามร่างข้อเสนอกับโครงการนี้ให้แล้วเสร็จ เพื่อนำเสนอขอเงินอุดหนุนจากมูลนิธิโตโยต้าต่อไป

๔. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๒๔

๔.๑ จากแผนงานประจำปี ๒๕๒๔ ดังกล่าวข้างต้น มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จัดต้องมีงบประมาณรายจ่ายรวม ๒๔๓,๔๐๐ บาท โดยที่คาดว่าจะมีรายรับรวม ๒๙๖,๒๐๐ บาท ดังนั้น รายรับจะมีมากกว่ารายจ่ายอยู่ประมาณ ๕๒,๘๐๐ บาท (ดูตารางที่ ๒)

๔.๒ รายจ่ายในหมวดเงินเดือน รวมเงินเดือนของพนักงานมูลนิธิ ฯ จำนวน ๓ คน ซึ่งมีอัตราเงินเดือนดังต่อไปนี้

เลขานุการ	๒,๕๐๐ บาท
ผู้ช่วยเลขานุการ	๒,๕๐๐ บาท
เจ้าหน้าที่ธุรการ	๒,๐๐๐ บาท

ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ เลขานุการจะขอลออกจากตำแหน่ง แล้วให้ผู้ช่วยเลขานุการขึ้นมาดำรงตำแหน่ง เลขานุการแทน^๓ คงเหลือเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ฯ เพียง ๒ คน ดังนั้น รายจ่ายในหมวดเงินเดือนจะเป็นดังนี้

(ก) รายจ่ายหมวดเงินเดือนระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ - ๑๔,๐๐๐ บาท

(ข) รายจ่ายหมวดเงินเดือนระหว่างเดือนมีนาคม - ธันวาคม ๒๕๒๔ - ๔๕,๐๐๐ บาท

รวมรายจ่ายหมวดเงินเดือน ๕๙,๐๐๐ บาท

๔.๓ ในปี ๒๕๒๓ คณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้มีมติให้ว่าจ้างพนักงานมูลนิธิ ฯ ในตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการเพิ่มขึ้นอีก ๑ ตำแหน่ง แต่ผู้จัดการมูลนิธิ ฯ ได้ร้องขอการว่าจ้างดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าปริมาณงานยังมีไม่มากพออันควรแก่การจ้างบุคลากรเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๒๔ นี้ ปริมาณงานของมูลนิธิ ฯ จะมีมากขึ้นเนื่องจากโครงการเอกสารทางวิชาการเริ่มเดินเครื่องอย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประมาณจะมีมากขึ้น แต่ปริมาณงานก็ได้มีอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ในปี ๒๕๒๔ นี้ มูลนิธิ ฯ จะยังไม่ว่าจ้างบุคลากรเพิ่มขึ้น แต่จะใช้วิธีว่าจ้างลูกจ้างพิเศษ โดยมอบหมายงานให้ทำเป็นรายชิ้น ทั้งนี้ โดยขอตั้งงบค่าจ้างพิเศษเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ระหว่างเดือนมีนาคม-ธันวาคม ๒๕๒๔ รวมทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท

^๓ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๓ นายศรศักดิ์ ขอสลาออกจากตำแหน่งเลขานุการสำนักงานมูลนิธิ ฯ ผู้จัดการมูลนิธิ ฯ ได้ขอให้นายสมบูรณ์ ศิริประชัย ดำรงตำแหน่งนี้เป็นการชั่วคราวระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๓ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๒๓ ผู้จัดการมูลนิธิ ฯ ได้รับนางสาวสุชัญญา เปี่ยมจินดา ให้มาเป็นผู้ช่วยนายสมบูรณ์ ศิริประชัย โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการเอกสารทางวิชาการ และเรียนรู้งานในตำแหน่งเลขานุการ เพื่อสืบทอดตำแหน่งดังกล่าวตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๒๓ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ทั้งนายสมบูรณ์ ศิริประชัย และนางสาวสุชัญญา เปี่ยมจินดา มีหน้าที่สะสางงานธุรการต่าง ๆ ภายในสำนักงาน เมื่อการสะสางงานดังกล่าวแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ นายสมบูรณ์ ศิริประชัย จะออกจากตำแหน่งเลขานุการ.

๔.๔ ค่าลิขสิทธิ์และเงินสมนาคุณเป็นรายจ่ายที่จ่ายให้แก่ผู้แต่ง ผู้แปล บรรณาธิการ และผู้ตรวจต้นฉบับหนังสือของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ ทั้งนี้ ไม่รวมรายจ่ายในโครงการเอกสารทางวิชาการ โดยประมาณว่าจะต้องมีรายจ่ายรายการนี้ในปี ๒๕๒๔ จำนวนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เท่ากับงบประมาณปี ๒๕๒๓

๔.๕ ค่าเบี้ยประชุมเป็นรายจ่ายสำหรับการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ ๖ คน เบี้ยประชุมครั้งละ ๑๕๐ บาทต่อคน รวมค่าเบี้ยประชุม ๙๐๐ บาท ต่อการประชุมหนึ่งครั้ง โดยประมาณว่าในปี ๒๕๒๔ จะมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานรวม ๖ ครั้ง รายจ่ายค่าเบี้ยประชุมในปี ๒๕๒๔ จึงตกประมาณ ๕,๔๐๐ บาท

๔.๖ เงินรับรองเป็นงบประมาณที่ตั้งไว้สำหรับเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงาน ประมาณเดือนละ ๕๐๐ บาท

๔.๗ รายจ่ายโครงการเอกสารทางวิชาการ เป็นรายจ่ายสำหรับการผลิตเอกสารทางวิชาการจำนวน ๑๒ เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) เงินสมนาคุณผู้เขียนหรือแปล ๑๕,๐๐๐ บาท

(ข) ค่าพิมพ์ ๓๐,๐๐๐ บาท

รวมรายจ่ายโครงการเอกสารทางวิชาการ ๔๕,๐๐๐ บาท

๔.๘ รายจ่ายสำนักงาน ประกอบด้วยค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าพาหนะ ค่าวัสดุ และอื่น ๆ ประมาณเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท

๔.๙ ประมาณการรายรับของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในปี ๒๕๒๔ เท่ากับ ๒๙๖,๒๐๐ บาท (ดูตารางที่ ๒) รายการสำคัญคือ ค่าลิขสิทธิ์จากสำนักพิมพ์ ซึ่งประมาณไว้ว่าเท่ากับ ๑๕๐,๐๐๐ บาท^๕ และดอกเบียเงินฝากประจำ ๑๒๑,๒๐๐ บาท^๕

^๕ในปี ๒๕๒๓ มูลนิธิ ฯ มีรายรับรายการนี้ไม่น้อยกว่า ๑๙๓,๔๐๐ บาท

^๕เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๒๓ มูลนิธิ ฯ ได้ซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทสหธนกิจไทย จำกัด มูลค่า ๘๖๕,๗๔๘.๘๗ บาท อัตราดอกเบี้ย ๑๓.๕% ต่อปี

ส่วนรายรับจากการขายเอกสารทางวิชาการ ๕,๐๐๐ บาท^๖ แม้ว่าประมาณการรายรับของมูลนิธิ ฯ ในปี ๒๕๒๔ จะเป็นประมาณการในเกณฑ์ต่ำ แต่ประมาณการรายรับก็ยังมีมากกว่าประมาณการรายจ่ายอยู่ประมาณ ๕๒,๘๐๐ บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๖ในปี ๒๕๒๓ มูลนิธิ ฯ มีรายรับจากการขายหนังสือไม่น้อยกว่า ๕๑,๑๕๔.๕๑ บาท (สถิติเมื่อสิ้นเดือนสิงหาคม ๒๕๒๓).

ตารางที่ ๒

ประมาณการรายรับและรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

(บาท)

ประมาณการรายรับ		ประมาณการรายจ่าย	
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ	๑๒๑,๒๐๐	เงินเดือน	๕๙,๐๐๐
ค่าลิขสิทธิ์จากสำนักพิมพ์	๑๕๐,๐๐๐	ค่าจ้างพิเศษ	๑๐,๐๐๐
รายรับจากการขายหนังสือ	๒๐,๐๐๐	ค่าลิขสิทธิ์และเงินสมนาคุณ	๑๐๐,๐๐๐
รายรับจากการขายเอกสารทางวิชาการ	๕,๐๐๐	เบี้ยประชุม	๕,๔๐๐
		เงินรับรอง	๖,๐๐๐
		รายจ่ายสำนักงาน	๑๘,๐๐๐
		โครงการเอกสารทางวิชาการ	๔๕,๐๐๐
		รายจ่ายรวม	๒๔๓,๔๐๐
		รายจ่ายน้อยกว่ารายรับ	๕๒,๘๐๐
รายรับรวม	๒๙๖,๒๐๐	รวม	๒๙๖,๒๐๐

รายงานประจำปี ๒๕๖๓

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

๑. งานส่งเสริมการผลิตหนังสือและตำรา

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะพยายามผลิตหนังสือและตำราในปี ๒๕๖๓ ให้ได้จำนวนอย่างน้อย ๑๐ เล่ม แต่การณ้ปรากฏว่ามีหนังสือที่จัดพิมพ์แล้วเสร็จ และเริ่มจัดจำหน่ายในปี ๒๕๖๓ เพียง ๖ เล่ม* คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของจำนวนตามเป้าหมายในจำนวนนี้ เป็นหนังสือที่เพิ่งตีพิมพ์เป็นครั้งแรกเพียง ๓ เล่ม ส่วนที่เหลืออีก ๓ เล่ม เป็นการตีพิมพ์ซ้ำ (ดูตารางที่ ๒) ในจำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ในปี ๒๕๖๓ ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือและตำราในสาขาวิชาต่อไปนี้เป็น (ดูตารางที่ ๑)

- (ก) เศรษฐศาสตร์
- (ข) สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
- (ค) จิตวิทยา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจำนวนหนังสือและตำราที่จัดพิมพ์ในปี ๒๕๖๓ จะน้อยกว่าจำนวนตามเป้าหมาย แต่เมื่อรวมกับจำนวนหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์อีก ๗ เล่มแล้ว ก็อาจอนุมูลได้ว่าบรรลุตามเป้าหมาย (ดูตารางที่ ๑) เพราะจำนวนรวมทั้งสิ้นเท่ากับ ๑๓ เล่ม แม้จะหักจำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ซ้ำ ๓ เล่มแล้ว ยังคงเหลือ ๑๐ เล่ม ซึ่งเท่ากับจำนวนตามเป้าหมายพอดี ในจำนวนหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ ๗ เล่มนี้ เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัดจำนวน ๖ เล่ม และบริษัท สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด อีก ๑ เล่ม (ดูตารางที่ ๓) ความล่าช้าในการจัดพิมพ์นับเป็นปัญหาใหญ่ที่จักต้องดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจังต่อไปในปี ๒๕๖๔

*ในจำนวนนี้ รวมหนังสือของ เพ็ชรี สุมิกร (แปล) ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนาม ซึ่งจัดพิมพ์เสร็จเมื่อปลายปี ๒๕๖๒ แต่เพิ่งเริ่มจัดจำหน่ายในปี ๒๕๖๓ ในรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ถือว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ดังนั้น จึงถือเป็นผลงานของปี ๒๕๖๓.

ในระหว่างปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้อนุมัติให้มีการแต่งและแปลหนังสือรวมทั้งสิ้น ๑๘ เล่ม (ดูตารางที่ ๔) ในจำนวนนี้ เป็นหนังสือในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ๘ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ๕ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี ๓ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗) และสาขาวิชาปรัชญา และสาขาวิชาจิตวิทยาอีกสาขาละ ๑ เล่ม ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือในสาขาวิชารัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ซึ่งได้รับอนุมัติให้แต่งหรือแปลในปี ๒๕๒๒ เลย

เมื่อรวมจำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์เสร็จแล้ว จำนวนหนังสือที่อยู่ในระหว่างการพิมพ์ และจำนวนหนังสือที่ได้รับอนุมัติให้แต่งหรือแปลในปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีผลงานส่งเสริมการผลิตหนังสือและตำรา รวมทั้งสิ้น ๓๑ เล่ม สาขาวิชาที่มีผลงานมากที่สุด คือสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ๑๓ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี ๖ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔) และสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ๕ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑) ทั้งนี้ปรากฏว่า สาขาวิชาที่ไม่มีผลงานเลยมีอยู่เพียงสาขาเดียว คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (ดูตารางที่ ๑)

เมื่อรวมกับผลงานในปีก่อน ๆ ตามสถิติเมื่อสิ้นปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้จัดพิมพ์หนังสือและตำรารวมทั้งสิ้น ๕๒ เล่ม เป็นหนังสือในแขนงวิชาสังคมศาสตร์ ๑๙ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕) แขนงวิชามนุษยศาสตร์ ๒๙ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘) และอื่น ๆ ๔ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๗.๗) สาขาวิชาที่สามารถผลิตหนังสือและตำราได้มากที่สุด ได้แก่

(๑) ประวัติศาสตร์	๑๗ เล่ม	(คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗)
(๒) รัฐศาสตร์	๔ เล่ม	(คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓)
(๓) เศรษฐศาสตร์	๗ เล่ม	(คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕)

ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๕

ตามสถิติเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีหนังสือที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น ๔๘ เล่ม (ดูตารางที่ ๖, ๗ และ ๘)

ตารางที่ ๑

ผลงานการผลิตหนังสือและคำราชของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ประจำปี ๒๕๒๓

(จำนวนเล่ม)

สาขา	จำนวนหนังสือ ที่จัดพิมพ์เสร็จแล้ว	จำนวนหนังสือ ที่อยู่ในระหว่าง การจัดพิมพ์	จำนวนหนังสือ ที่ได้รับอนุมัติ ให้แต่ง/แปล	รวม	
				จำนวน	%
รัฐศาสตร์	๑	-	-	๑	๓.๒
เศรษฐศาสตร์	-	-	-	-	-
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	-	-	๕	๕	๑๖.๑
ประวัติศาสตร์	๑	๔	๘	๑๓	๔๑.๙
ภูมิศาสตร์	๑	๑	๑	๒	๖.๕
ภาษาและวรรณคดี	๒	๑	๓	๖	๑๙.๔
ปรัชญา	๑	๑	๑	๓	๙.๗
จิตวิทยา	-	-	๑	๑	๓.๒
รวม	๖	๗	๑๘	๓๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๒

รายชื่อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ที่จัดพิมพ์ในปี ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง/แปล และชื่อหนังสือ	สาขาวิชา และประเภทของหนังสือ	สำนักพิมพ์	จำนวนพิมพ์
๑.	มีชัย วรสายัณห์ และคณะ ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม ๑	ภูมิศาสตร์ หนังสือแปล	ไทยวัฒนา -พานิช	๓,๐๐๐
๒.	ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ วิเคราะห์วรรณคดีไทย	ภาษาและวรรณคดี หนังสือแต่ง	ไทยวัฒนา -พานิช พิมพ์ครั้งที่ ๒	๕,๐๐๐
๓.	เจตนา นาควิษระ วรรณคดี (ชุดวรรณไวทยากร)	ภาษาและวรรณคดี หนังสือแต่ง	ไทยวัฒนาฯ พิมพ์ครั้งที่ ๓	๒,๐๐๐
๔.	วิทย์ วิศทเวทย์ ปรัชญา	ปรัชญา หนังสือแปล	ไทยวัฒนาฯ พิมพ์ครั้งที่ ๓	๔,๐๐๐
๕.	วิภาวรรณ ตูยานนท์ ประชาธิปไตยในอเมริกา ๒	รัฐศาสตร์ หนังสือแปล	มูลนิธิฯ	๑,๐๐๐
๖.	เพ็ชรี สุมิตร ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนาม	ประวัติศาสตร์ หนังสือแปล	ไทยวัฒนาฯ	๓,๐๐๐

ตารางที่ ๓

รายชื่อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ซึ่งอยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง/แปล และชื่อหนังสือ	สาขาวิชาและ ประเภทของหนังสือ	สำนักพิมพ์
๑.	สุวัฒนา จุกใส และคณะ <u>ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม ๒</u>	ภูมิศาสตร์ หนังสือแปล	ไทยวัฒนาพานิช
๒.	เพ็ชรี สุมิตร <u>ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย</u>	ประวัติศาสตร์ หนังสือแปล	ไทยวัฒนาพานิช
๓.	กาญจณี ละอองศรี <u>ความสัมพันธ์ในระบบบรรณา การระหว่างเงินกับไทยสมัย พ.ศ. ๑๙๒๕ - ๒๓๔๘</u>	ประวัติศาสตร์ หนังสือแปล	ไทยวัฒนาพานิช
๔.	เดช บุนนาค <u>ขบถ ร.ศ. ๑๒๑</u>	ประวัติศาสตร์ หนังสือแต่ง	ไทยวัฒนาพานิช
๕.	สิริลักษณ์ กักดีเกรียงไกร บรรณาธิการ) <u>พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุนนาค) : นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของไทย</u>	ประวัติศาสตร์ หนังสือชุด "คนกับงาน"	ไทยวัฒนาพานิช
๖.	สุลักษณ์ ทิวรัตน์ <u>โสกราตีส</u>	ปรัชญา หนังสือแปล	ไทยวัฒนาพานิช
๗.	จิตร ภูมิศักดิ์ <u>ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทาง สังคมของชื่อชนชาติ</u>	ภาษาและวรรณคดี หนังสือแต่ง	ดวงกมล

ตารางที่ ๔

รายชื่อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ซึ่งได้รับอนุมัติให้แต่ง/แปล ในปี ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง/แปล	ชื่อหนังสือ
	<u>สาขาวิชาประวัติศาสตร์</u>	
๑.	ชินจิตต์ อ่ำไพพรรณ (แปล)	Field from the Sea:Chinese Junk Trade with Seam during the Late Eighteenth and Early Nineteenth Centuries by Jennifer Wayne Cushman
๒.	พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และ ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข (แปล)	The Awkward Years:The end of the Absolute Monarchy by Benjamin Batson
๓.	ภรณ์ กาญจนรัชฎี (แปล)	The Provincial Administration of Siam 1892 - 1915 by Te j Bunnag
๔.	นาฏวิภา ชลิตานนท์ (แต่ง)	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย
๕.	พรรณี ฉัตรพลรักษ์ (แปล)	Japan's Emergence as a Modern state by E.H. Norman
๖.	ม.ร.ว.แสงโสม เกษมศรี (แปล)	The Impact of the West on Government in Thailand by Walter F. Vella

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง/แปล	ชื่อหนังสือ
๗.	พรพิรมณ์ เขียมธรรม มีทนา เกษกมล สมเกียรติ วัชระนะ วิทยากร เชียงกุล (แปล)	Rural Society and the Rice Economy in Thailand 1880-1930 by David Bruce Johnston
๘.	ร. แลงการ์ด (แต่ง) <u>สาขาวิชาปรัชญา</u>	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย (กฎหมายเอกชน) รวม ๔ เล่ม
๙.	เฉลิมเกียรติ ผิวานวล (แต่ง) <u>สาขาวิชาจิตวิทยา</u>	ไท-ทาส : การศึกษาปัญหาความหมายของเสรีภาพสำหรับคนสมัยใหม่
๑๐.	กาญจนา แก้วเทพ (แปล) <u>สาขาวิชาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา</u>	The social Psychology Organization by Federick Glen
๑๑.	สมบูรณ์ สุขสำราญ (แปล)	Buddhism, Imperialism and War by Trevor O.Ling
๑๒.	นฤจร อธิธีระจรัส (แปล)	Thai Peasant Social Structure by J.M. Potter
๑๓.	นฤจร อธิธีระจรัส (แปล)	Rice and Man by Lucien M. Hanks
๑๔.	ฉลาดชาย รมิตานนท์ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ปราณี วงษ์เทศ พรพิรมณ์ เขียมธรรม วีรดา สมสวัสดิ์ อุ๋ทอง ประศาสน์วินิจฉัย (แปล)	The Golden Peninsular: Culture and Adaptation in Mainland Southeast Asia by Charles F. Keyes

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง/แปล	ชื่อหนังสือ
๑๕.	กนกศักดิ์ แก้วเทพและคณะ (แปล) <u>สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี</u>	Change and Persistence in Thai Society by William G. Skinner & Thomas Kirsch (eds.)
๑๖.	สุกัญญา สุจฉายา (แต่ง)	เพลงปฐพีพากย์ : การศึกษาในเชิงวรรณคดี
๑๗.	สุธา ศาสตร์ (แต่ง)	วิเคราะห์วรรณคดีเปรียบเทียบ : ความรู้พื้นฐาน
๑๘.	ศรีศิลป์ บุญขจร อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ สุวิมล รุ่งเจริญ ศิวรักษ์ ศิวารมย์ อิรวดี ไตลังคะ (แต่ง)	คนกับงาน : อิศรา อมันตกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕

จำนวนหนังสือของโครงการตำรา ฯ ที่จัดพิมพ์แล้ว

ที่กำลังจัดพิมพ์ และที่กำลังบรรณาธิกรณและตรวจสอบคุณภาพ

จำแนกตามสาขาวิชา เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๒๓

สาขาวิชา	หนังสือที่ จัดพิมพ์ แล้ว	หนังสือที่ กำลังจัด พิมพ์	หนังสือที่ กำลังบรรณา- ธิกรณและ ตรวจสอบ คุณภาพ	รวม	
				จำนวน	%
๑. สาขาวิชาสังคมศาสตร์	๑๔	-	๓	๒๒	๓๒.๓๔
๑.๑ รัฐศาสตร์	๔	-	๑	๑๐	๑๔.๗๑
๑.๒ เศรษฐศาสตร์	๗	-	๑	๘	๑๑.๗๖
๑.๓ สังคมวิทยามานุษยวิทยา	๓	-	๑	๔	๕.๘๘
๒. สาขาวิชามนุษยศาสตร์	๒๔	๗	๖	๔๒	๖๑.๗๖
๒.๑ จิตวิทยา	๑	-	๑	๒	๒.๙๔
๒.๒ ปรัชญา	๔	๑	๑	๖	๘.๘๒
๒.๓ ประวัติศาสตร์	๑๗	๔	๓	๒๔	๓๕.๒๙
๒.๔ ภาษาและวรรณคดี	๕	๑	๑	๗	๑๐.๒๙
๒.๕ ภูมิศาสตร์	๒	๑	-	๓	๔.๕๑
๓. อื่น ๆ	๔	-	-	๔	๕.๘๘
รวม	๕๒	๗	๔	๖๓	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ รายการ "อื่น ๆ" ได้แก่ วรรณไวทยากร เล่ม ๑ และ ๒ และ รักเมืองไทย เล่ม ๑ และ ๒

ตารางที่ ๖

จำนวนหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานต่าง ๆ

เมื่อสิ้นเดือน ธันวาคม ๒๕๒๓

(จำนวนเล่ม)

ขั้นตอนต่าง ๆ ของหนังสือ	จำนวน	%
หนังสือที่อยู่ระหว่างการแปล/แต่ง	๒๔	๕๐.๐๐
หนังสือที่อยู่ระหว่างบรรณาธิกรณ	๔	๘.๓๓
หนังสือที่อยู่ระหว่างการแก้ไขก่อนพิมพ์	๗	๑๔.๕๘
หนังสือที่เตรียมพร้อมจะเข้าโรงพิมพ์	๓	๖.๒๕
หนังสือที่อยู่ในโรงพิมพ์	๗	๑๔.๕๘
หนังสือที่ขอระงับชั่วคราว	๓	๖.๒๕
รวม	๔๘	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๗

รายชื่อหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
ตามกระบวนการต่าง ๆ ของหนังสือ เมื่อสิ้นเดือน ธันวาคม ๒๕๖๓

ลำดับที่	รายชื่อหนังสือ	อนุมัติ	แต่ง/แปล	บรรณาธิการ	ผู้จัดทำฉบับ	กำลังแก้ไข	อยู่เรียงพิมพ์	ขอรับ
	<u>สาขาวิชาประวัติศาสตร์</u>							
๑.	อินเตีย	๑๗ พ.ค.๑๖	๐					
๒.	ประวัติศาสตร์อินเตียสมัยใหม่	๒๖ ก.พ.๑๘	๐					
๓.	ความสัมพันธ์แบบบูรณาการระหว่าง จีนกับไทย พ.ศ. ๑๘๒๕-๒๓๘๘	๖ ก.ย. ๑๘					๐	
๔.	ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย	๑๓ ม.ค.๑๘					๐	
๕.	ความเป็นมาของมาเลเซียและสิงคโปร์	๑๓ ธ.ค.๒๐				๐		
๖.	ทหาร การปกครองและสังคมใน ประเทศไทย พ.ศ.๒๔๑๑-๒๔๕๓ การปฏิรูปทางการเมืองในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว	๑ ส.ค.๒๑	๐					
๗.	สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติ- ศาสตร์เชิงวิเคราะห์	๑ ส.ค.๒๑		๐				
๘.	ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	๑๕ ส.ค.๒๒	๐					
๙.	พระบาทสุริยานุวัตร (เกิด บุนนาค) : นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของไทย	๒๕ ก.ย.๒๒					๐	

ลำดับที่	รายชื่อหนังสือ	อนุมัติ	แต่ง/แปล	บรรณาธิการ	ผู้รับผิดชอบ	กำลังแก้ไข	อยู่รอดพิมพ์	จบระเบียบ
๑๐	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย (รวบรวม)	๒๔ ก.ย.๒๒	๐					
๑๑	ชบถ ร.ศ.๑๒๑ (รวมบทความ)	๕ ก.ค.๒๓					๐	
๑๒	ความผันผวนเมื่อใกล้จะสิ้นสุดระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ของไทย	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๑๓	ความรู้จากทะเล : การค้าด้วยเรือ สำเภงจีนกับสยามระหว่างปลายศตวรรษ ที่ ๑๘ และต้นศตวรรษที่ ๑๙	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๑๔	การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๓๔ - ๒๔๕๘	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๑๕	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย	๕ ก.ค.๒๓		๑				
๑๖	ผลกระทบของอิทธิพลตะวันตกต่อรัฐบาล ในประเทศไทย	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๑๗	การปรากฏตัว เป็นชาติสมัยใหม่ของ ญี่ปุ่น	๕ ก.ค.๒๓				๐		
๑๘	สังคมชนบทและ เศรษฐกิจที่ขึ้นอยู่กับ ข้าวของไทย พ.ศ.๒๔๒๓-๒๔๗๓	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๑๙	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย รวม ๔ ฉบับ	๕ ก.ค.๒๓		๑				

ลำดับที่	รายชื่อหนังสือ	อนุมัติ	แต่ง/แปล	บรรณาธิการ	ผู้จัดทำฉบับ	กำลังแก้ไข	อยู่โรงพิมพ์	ขอระงับ
	<u>สาขาวิชาภูมิศาสตร์</u>							
๒๐.	ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม ๒	๑๔ มี.ย.๑๖					๐	
๒๑.	ภูมิศาสตร์ประชากร	๖ ส.ค.๑๔	๐					
	<u>สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์</u>							
๒๒.	การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๔๓	๒๔ ก.ค.๑๗		๐				
๒๓.	ภาพหลอนของปัญหาประชากร	๒๖ ธ.ค.๒๒				๐		
	<u>สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี</u>							
๒๔.	ชีวิตและงานของฮัง เกร มาลโรซ์	๑๖ พ.ค.๑๘				๐		
๒๕.	ชีวิตและงานของปรีดีต ซิลเลอร์	๔ พ.ค.๒๑						๐
๒๖.	ชุดชีวิตและงานของ เบสซ์ท์	๒๕ พ.ค.๒๒	๐					
๒๗.	ศิลปะการละเล่นทางปฏิบัติ	๔ พ.ค.๒๑	๐					
๒๘.	นวนิยายฝรั่งเศสจากกวีถึงกามูส	๑๓ ธ.ค.๒๐				๐		
๒๙.	๑๒๗ นิกประพันธ์ฝรั่งเศส	๖ มี.ย.๒๑						๐
๓๐.	วิจารณ์วรรณกรรมของคอกไม้สด	๑๕ ธ.ค.๑๔	๐					
๓๑.	ศิลปะและความรู้	๑๓ ธ.ค.๒๐	๐					
๓๒.	ประวัติศิลปะ	๓ มี.ค.๑๔		๐				
๓๓.	ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว แลขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อ ชนชาติ	๑๒ มี.ค.๒๒					๐	

ลำดับที่	รายชื่อหนังสือ	อนุมัติ	แต่ง/แปล	บรรณาธิการ	ผู้ดำเนินงาน	กำลังแก้ไข	อยู่โรงพิมพ์	ชำระจบ
๓๔	วรรณคดีเปรียบเทียบ : ความรู้พื้นฐาน	๔ ก.ย.๒๓	๐					
๓๕	เพลงปฏิพากย์ : การศึกษาในเชิง วรรณคดีวิเคราะห							
๓๖	คนกับงาน : อิศรา อมันตกุล	๔ ก.ค.๒๓	๐					
	<u>สาขาวิชารัฐศาสตร์</u>	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๓๗	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น : บทวิจารณ์ โสคราตีส	๒๘ ก.พ.๑๗		๑				
๓๘	ศีลธรรมทางเศรษฐกิจของชาวนา <u>สาขาวิชาปรัชญา</u>	๒๐ ก.ค.๒๒	๐					
๓๙	ชีวิตและความคิดของปรัชญา	๑๙ ก.ย.๒๐	๐					
๔๐	โสคราตีส (พิมพ์ครั้งที่ ๒)	๔ มี.ค.๒๒					๐	
๔๑	ไท-ทาส : การศึกษาปัญหาความหมาย ของเสรีภาพสำหรับคนสมัยใหม่ <u>สาขาวิชาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา</u>	๕ ก.ค.๒๓				๐		
๔๒	เกมส์และการละเล่นของเด็กในชนบทไทย	๑๒ ม.ค.๒๒						๐
๔๓	พุทธศาสนาและจักรพรรดินิยม	๔ ก.ย.๒๓	๐					
๔๔	ข้าวกับมนุษย์	๔ ก.ย.๒๓	๐					
๔๕	โครงสร้างสังคมของชาวนาไทย	๔ ก.ย.๒๓	๐					
๔๖	สังคมไทยกับการเปลี่ยนแปลง	๕ ก.ค.๒๓		๐				

ลำดับที่	รายชื่อ หนังสือ	อนุมัติ	แต่ง/แปล	บรรณาธิการ	ผู้อ่านต้นฉบับ	กำลังแก้ไข	อยู่ในโรงพิมพ์	ขอระงับ
๔๗	แหลมทอง : วัฒนธรรมและการปรับตัวใน บนแผ่นดินใหญ่เอเชีย <u>สาขาวิชาจิตวิทยา</u>	๕ ก.ค.๒๓	๐					
๔๘	จิตวิทยาสังคมของการจัดการองค์การ	๕ ก.ค.๒๓					๐	

หมายเหตุ

เครื่องหมาย ๐ ในช่องต่าง ๆ แสดงถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของหนังสือ

- แต่ง/แปล เท่ากับ ยังแต่ง/แปลไม่เรียบร้อย
- บรรณาธิการ เท่ากับต้นฉบับอยู่ที่บรรณาธิการ
- ผู้อ่านต้นฉบับ เท่ากับ ต้นฉบับอยู่ที่ผู้อ่านต้นฉบับ
- กำลังแก้ไข เท่ากับ ผู้แต่ง/แปล กำลังแก้ไข
- อยู่ในโรงพิมพ์ เท่ากับ ต้นฉบับเข้าโรงพิมพ์แล้ว

ขอระงับ เท่ากับ ผู้แต่ง/แปล/มูลนิธิฯ ขอระงับชั่วคราว

เครื่องหมาย ๘ ในช่องบรรณาธิการนั้น แสดงว่าต้นฉบับเตรียมเสร็จ

เรียบร้อยแล้ว สามารถนำเข้าโรงพิมพ์ได้ทันที เพื่อดำเนินการต่อไป

ตารางที่ ๔

จำนวนหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานต่าง ๆ

จำแนกตามระยะเวลาการดำเนินงาน

เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๒๓

ความล่าช้า (ปี)	จำนวน	%
มากกว่า ๗	๒	๔.๑๗
มากกว่า ๖	๕	๙.๑๗
มากกว่า ๕	๙	๑๗.๓๓
มากกว่า ๔	๓	๖.๒๕
มากกว่า ๓	๙	๑๗.๓๓
มากกว่า ๒	๙	๑๗.๓๓
มากกว่า ๑	๙	๑๗.๓๓
ยังไม่เกินกำหนด	๑๙	๓๖.๕๘
รวม	๕๘	๑๐๐.๐๐

๒. โครงการเอกสารทางวิชาการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารประจำปี ๒๕๒๒ ได้กำหนดเป้าหมายว่า จะดำเนินการผลิตเอกสารทางวิชาการ อย่างน้อย ปีละ ๑๒ เรื่อง ทั้งนี้โดยจะมีเอกสารทางวิชาการ ๓ ชุด

ก. ชุดที่หนึ่ง ได้แก่ เอกสารบทความแปลและเรียบเรียง งานที่ตีพิมพ์ในเอกสารชุดนี้คือ บทความและ/หรืองานวิจัยว่าด้วยเมืองไทย ซึ่งเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ โครงการดังกล่าวนี้ เป็นโครงการสืบต่อจากจุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในอดีต เพียงแต่ลักษณะการจัดทำจะแปรเปลี่ยนไป เน้นการรวบรวมบทความที่สามารถจำแนกอยู่ในหัวข้อและลักษณะวิชาเดียวกัน เข้าด้วยกัน

ข. ชุดที่สอง ได้แก่ เอกสารงานวิจัย โดยจัดพิมพ์รายงาน ผลการวิจัยที่มีคุณภาพดี แต่ยังมีได้เผยแพร่เท่าที่ควร

ค. ชุดที่สาม ได้แก่ เอกสารงานวิทยานิพนธ์ ในการนี้ มูลนิธิโครงการตำราฯ จะพิจารณาถ่วงน้ำหนักของวิทยานิพนธ์ที่มีคุณค่าทางวิชาการ แต่ไม่เหมาะที่จะตีพิมพ์เป็นหนังสือตำรา แล้วติดต่อให้ผู้เขียนย่อและนำเสนอเป็นบทความโดยมีความยาวไม่เกิน ๕๐ หน้า เพื่อตีพิมพ์เป็นเอกสารในชุดนี้

อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มดำเนินการโครงการดังกล่าวนี้ ผู้จัดการมูลนิธิฯ ได้ลดเอกสารทางวิชาการเหลือเพียง ๒ ชุด โดยรวมชุดที่สองและสามเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า โอกาสที่จะจัดพิมพ์ผลงานวิจัยคงมีไม่มากนัก

ในระหว่างปี ๒๕๒๓ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้จัดทำเอกสารทางวิชาการรวม ๓ เรื่อง (ดูตารางที่ ๔) คิดเป็นร้อยละ ๒๕ ของจำนวนตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เอกสารที่จัดพิมพ์ขึ้นทั้งหมด เป็นเอกสารในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ และเป็นเอกสารวิชาการชุดที่สอง ในขณะนี้ มูลนิธิฯ ได้รับต้นฉบับเอกสารทางวิชาการอีก ๒ เรื่อง ซึ่งอยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ (ดูตารางที่ ๑๐) และยังมีอีก ๔ เรื่องที่อยู่ในระหว่างการเขียน (ดูตารางที่ ๑๑)

ตารางที่ ๙

เอกสารทางวิชาการของมูลนิธิโครงการตำราที่จัดพิมพ์แล้ว

เมื่อสิ้นเดือน ธันวาคม ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร
๑	เดอมาลย์ ราชภัฏทาร์กซ์	พัฒนาการเกษตรกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๔๗๕
๒	ลำพวรรณ น่วมบุญลือ	สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัย รัตนโกสินทร์
๓	พัชรินทร์ เปี่ยมสมบุรณ์	การปรับปรุงด้านกฎหมายของประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๕

ตารางที่ ๑๐

เอกสารทางวิชาการของมูลนิธิโครงการตำราที่กำลังจัดพิมพ์

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร
๑.	พวงเพชร สุรัตนกรีกุล	เปรียบเทียบผลงานของเสนาบดีกระทรวงเกษตร พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๔๗๕
๒	ชมพูนุท นาศิริรักษ์	บทบาทของที่ปรึกษาของชาวต่างประเทศในรัชสมัย พระยาสมเด็จพะจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตารางที่ ๑๑

เอกสารทางวิชาการของมูลนิธิโครงการตำราที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

ปี ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร
๑	ชูสิทธิ์ ชูชาติ	วิวัฒนาการเศรษฐกิจหมู่บ้านในภาคเหนือของประเทศไทย พ.ศ. ๒๓๙๔ - ๒๔๗๕
๒	กาญจณี ละอองศรี	การฉ้อราษฎร์บังหลวงวิเคราะห้จากการพัฒนาประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๓	ชัยโยม สุนทรสวัสดิ์	การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกิจการป่าไม้ทางภาคเหนือของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๙ - ๒๔๗๕
๔	สุนทรี อาสะไวย์	การพัฒนาระบบชลประทานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๑ - ๒๔๙๓
๕	สุภรณ์ โอเจริญ	ชาวมอญในประเทศไทย : วิเคราะห์ฐานะและบทบาทในสังคมไทย ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. โครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น

แม้ว่าโครงการหนังสือไทย - ญี่ปุ่น จะดำเนินการไปได้ล่าช้ากว่าที่กำหนด ขณะนี้ก็สืบหน้าไปได้มาก อาจารย์ชาลวาทย์ซึ่งรับเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับมูลนิธิโตโยต้า ได้แจ้งว่ามูลนิธิโตโยต้าตกลงในหลักการจะสนับสนุนโครงการแปลร่วมกับมูลนิธิโครงการตำรา โดยมูลนิธิโตโยต้าจะสนับสนุนทางด้านค่าสมนาคุณผู้แปล และทางมูลนิธิโครงการตำรา เป็นผู้จัดการพิมพ์ หลักการที่ตกลงร่วมกันมีอยู่ ๒ ด้าน คือ ประการแรก หนังสือที่เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น ประการที่สอง หนังสือที่ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นเขียนขึ้นเกี่ยวกับเมืองไทย

หนังสือที่เจ้าหน้าที่มูลนิธิโตโยต้าเสนอมานั้นมีอยู่ ๑๓ เล่ม ดังนี้ :-

- (1) F. Tadashi : Japaness Rural Society
- (2) Masao Maruyama : Thoughts and Behavior of Modern Japanese Politics
- (3) The Japanese and the Jews
- (4) Takeo Doi : Anatomy of Dependence
- (5) Kitaro Nishida : The Study of Good
- (6) Ryumei Yoshimoto : Nihon no Nationalism (Japanese Nationalism)
- (7) Takenobu Kawashima : Nihon shakai no Kazohuteki Kozo (Family like structure of Japanese Society)
- (8) Biography of Eiichi Shibusawa
- (9) Books which describe the activitics of Sontoke Ninomiya
- (10) Akira Tamaki : Inasaku Bunka to Nihonjin (Rice Growing Culture and the Japanese)

- (11) Tsutomu Oouchi : Nihon Nogyo Ron (Views on Japanese Agriculture)
- (12) Wakizo Hosoi : Joko Aishi (Miserable history of Factory Girls)
- (13) Gennosuke Yokoyama : Nihon no Kasoshakai (Society of Japanese lower class)

ทางมูลนิธิโตโยต้าแจ้งว่า ถ้าหากมูลนิธิโครงการตำราฯ ตกลงเลือกหนังสือในชั้นต้นไว้ ๑๐ เล่ม และกำหนดงบประมาณค่าแปล ขอให้ติดต่อไปเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดสรรเงินต่อไป ทั้งนี้อาจารย์ชาญวิทย์ได้ติดต่อให้อาจารย์สุริชัย หวันแก้ว จัดทำรายชื่อหนังสือที่จะเสนอแปล ร่วมกับมูลนิธิโตโยต้า ดังรายละเอียดในหน้าถัดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนหนังสือ

กงเหลือ และหนังสือฝากขาย ของมูลนิธิโครงการตำราฯ

เมื่อสิ้นเดือน ธันวาคม ๒๕๒๓

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ/ชื่อเอกสาร	หนังสือ กงเหลือ	หนังสือ ฝากขาย
๑	การเงินและการธนาคารในประเทศไทย (พร้อมภาคทฤษฎี)	-	๔๓๕
๒	การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ	๓๔๗	๒๑๗
๓	ข่าวในเศรษฐกิจไทย	๑, ๑๔๘	๓๑๒
๔	ครูเทพ	๓๑๕	๑๕๓
๕	จุดสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	๕๒	๖๐๖
๖	น.ม.ส.	๗๑๔	๑๕๕
๗	ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่	๑, ๗๔๖	๑๗๒
๘	ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย	๕๓๒	๑๘๕
๙	ประชาธิปไตยในอเมริกา เล่ม ๑	๔๐๔	๒๔๐
๑๐	ประชาธิปไตยในอเมริกา เล่ม ๒	๕๔๑	๒๘๙
๑๑	ยูโทเปีย	๑, ๗๘๓	๕๘
๑๒	รักเมืองไทย เล่ม ๒	๗๔๐	๑๗๒
๑๓	Barriers and Bridges for Rural Development	๓๖๘	๑๗๒
	รวม	๘, ๔๕๒	๓, ๑๖๖

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ/ชื่อ เอกสาร	หนังสือ คงเหลือ	หนังสือ ฝากขาย
๑๔	พัฒนาการ เกษตรกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๔๗๕	-	๕๐
๑๕	สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัย รัตนโกสินทร์	๓๔	๕๐
๑๖	การปรับปรุงด้านกฎหมายของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๕	๑๑๔	๕๐
	รวม	๑๔๒	๑๕๐

๔. งานส่งเสริมการขาย

ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้จัดงาน "สัปดาห์หนังสือมูลนิธิ
โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์" ขึ้น ณ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เพื่อแนะนำและลดราคาจำหน่ายหนังสือให้แก่นิสิต นักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป

๕. ปัญหาและอุปสรรค

๕.๑ ระบบการแปล/แต่ง

ปัญหาความล่าช้าในการแต่งหรือ แปลตำรา ดูประหนึ่งจะเป็นปัญหาอันหนักหน่วง
สำหรับมูลนิธิฯ เพราะส่วนใหญ่จะมิใช่เป็นความรับผิดชอบของมูลนิธิทั้งหมดก็ตาม ทว่ามูลนิธิฯ
ก็ย่อมมีส่วนรับผิดชอบอยู่โสดหนึ่งด้วย ปัญหานี้ น่าจะเป็นปัญหาของนักวิชาการในบ้านเรา ซึ่งนอกจาก

จะไม่ขยับขึ้นแข็งแล้ว ยังทำงานกันฮึดเอาดึดยาค ดั่งพิจารณาได้จากภาคผนวก ในตาราง ที่ ๘ การสรุปเช่นนี้มิได้ผิดจากข้อเท็จจริงมากนัก เพราะเหตุว่า หนังสือที่เสนอแต่งหรือแปล เข้ามาทางมูลนิธิฯ ก็มีแต่นักวิชาการที่มีชื่อเสียงในแวดวงมหาวิทยาลัยแทบทั้งสิ้น ดังนั้น งาน ที่ค้าง ล่าช้าข้ามปี จึงพอจะสรุปได้ดังกล่าว จำนวนหนังสือเกินกว่าร้อยละ ๖๐ จะเกินกำหนด เวลาที่เสนอไว้ ปัญหาที่จึงนับเป็นปัญหาระยะยาวที่สั่งสมมาโดยตลอด อาจถือว่าเป็นปัญหา ร่วมสมัยได้ มูลนิธิฯ จึงควรกำหนดมาตรการที่รัดกุม เพื่อแก้ไขเรื่องนี้ให้แน่นอน วิธีการและ มาตรการเท่าที่มีอยู่ ดูจะเป็นการตามใจนักวิชาการทั้งหลาย "หากท่านพอใจจะทำก็ทำ ไม่ พพอใจจะทำก็ไม่ทำ"

๔.๒ ระบบการพิมพ์

ปัญหาความล่าช้าในการพิมพ์ยังคงเป็นปัญหาสืบเนื่องอยู่ ในปี ๒๕๒๓ หนังสือ ที่ควรจะพิมพ์เสร็จเรียบร้อยตามเป้าหมาย ควรไม่น้อยกว่า ๑๐ เล่ม แต่เรื่องนี้ ออกจะไผ่ ฝนมากเกินไป ปีที่ผ่านมาจึงมีหนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายเพียง ๖ เล่ม (รับหนังสือพิมพ์ซ้ำ) ถ้าวัดเฉพาะสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชซึ่งมีสัญญาต่อกัน มีเพียง ๒ เล่มเท่านั้น จากจำนวน เป้าหมาย ๑๐ เล่ม อีก ๓ เล่มเป็นการพิมพ์ซ้ำ ส่วนอีกเล่มหนึ่งนั้น มูลนิธิฯ จัดพิมพ์เอง (ดูได้จากตารางที่ ๑) ดังนั้น เป้าหมายที่ว่าปีหนึ่งจะพยายามให้มีหนังสือแค่เพียง ๑๐ เล่ม ก็ยังห่างไกลความเป็นจริง ยกเว้นในปี ๒๕๒๔ ซึ่งมีต้นฉบับพร้อมอยู่แล้วสิ่งที่แก้ไขก็คือ พยายามติดต่อบริษัทเอกชนอื่นในการจัดพิมพ์ ซึ่งมูลนิธิฯ ดำริที่จะทำในปี ๒๕๒๔

๔.๓ ระบบการทำสต็อกหนังสือ

นับเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมานาน ตั้งแต่เริ่มโอนโครงการตำราฯ จากสมาคม สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย มาเป็นมูลนิธิโครงการตำราฯ ในปัจจุบัน เป็นเรื่องแปลก ประหลาดมากที่ว่า การทำสต็อกหนังสือมิได้กระทำอย่างจริงจัง ตรวจสอบบ้างไม่ตรวจสอบบ้าง ทำให้ไม่ทราบตัวเลขที่แท้จริง ในขณะนี้เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ กำลังพยายามสะสางเรื่องนี้ให้เรียบร้อย

โดยทำแบบฟอร์มเพื่อกรอกตัวเลข จำนวนหนังสือคงเหลือทุก ๓-๖ เดือน เพื่ออำนวยความสะดวก
ตรวจนับและสะดวกต่อการบริหารงาน

๕.๔ ระบบการฝากขายหนังสือ

เฉพาะหนังสือประมาณ ๑๐ รายการ ซึ่งพิมพ์ตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ ยังคงสร้างปัญหา
อยู่ สืบเนื่องจากการทำงานที่หละหลวมไม่รอบคอบและรัดกุมเพียงพอ ส่งผลให้ความยุ่งเหยิง
อย่างมากต่อระบบการฝากขายหนังสือ เฉพาะสายส่งคือบริษัทศึกษิตสยาม จำกัด สาขาเหตุที่
สามารถวิเคราะห์ได้ก็คือ ความไม่ตั้งใจทำงาน สะเพร่า ก่อนหน้าปี ๒๕๒๓ ยังไม่มีใบส่งขอ
ที่เป็นกิจจะลักษณะ รวมทั้งใบเสร็จรับเงินด้วย เพิ่งจะมีเมื่อกลางปี ๒๕๒๓ ฉะนั้นใบส่งของและ
ใบเสร็จรับเงินที่ใช้ก่อนหน้านี้นานหลายปี จึงมีโอกาสผิดพลาดได้ง่ายดาย เพราะใช้กระดาษโร
เนียวเป็นแบบฟอร์ม เมื่อเก็บเงินหรือฝากขายหนังสือ จะฮึดสำเนาเสียง ๑ ชุดเท่านั้น
หากไม่เก็บให้ดี หรือสูญหาย โอกาสที่มูลนิธิจะเสียหายจากผลประโยชน์ย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น
เพราะในความเป็นจริง ไม่ว่าจะ เป็นใบส่งของหรือใบเสร็จรับเงิน ล้วนจะต้องมีอย่างน้อย ๓
ใบ เพื่อแยกเก็บไว้เป็นหลักฐาน ดูเหมือนว่า ระบบการฝากขายหนังสือจะเริ่มดีขึ้นเมื่อกลาง
ปี ๒๕๒๓ ทว่าก็ยังไม่ดีนัก ดังได้อธิบายแต่ตอนต้นว่า เจ้าหน้าที่ฯ มูลนิธิมักจะ "มั่งง่าย"
ยกตัวอย่างเช่น ใบส่งของที่ออกให้ลูกค้านั้น บางครั้ง เขียนเฉพาะจำนวนหนังสือ แต่ไม่ได้คิด
จำนวนเงินพร้อมกันไปด้วย พบมากในกรณีนี้ หรือใบส่งของที่มีการสะสมบัญชีและเก็บเงินแล้ว
ก็ไม่ได้จัดการตรวจสอบและบันทึกเป็นหลักฐานว่า "ชำระเงินเรียบร้อยแล้ว" ซึ่งก็ไม่หวั่น
ตรวจสอบและทำให้เป็นระบบ ย่อมทำให้มูลนิธิเสียผลประโยชน์ อันพึงมีพึงได้ เพราะมูลนิธิ
ต้อง เสียค่าโอกาสจากรันเวลาที่ล่วงเลยไป เนื่องจากไม่มีการทวงค่าฝากหนังสือ จึง
ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หนังสือที่ฝากขาย จะเก็บเงินเลยกำหนดเวลาชำระค่อนข้าง
มาก บางครั้งเป็น ปี หรือเกิน ๖ เดือน ขึ้นไป ถึงแม้จะอ้างว่า มูลนิธิเป็นหน่วยงานเอกชน
ที่มีได้มุ่งแสวงหากำไรก็ตาม ในกรณีเช่นนี้ หากมูลนิธิฯ ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง โอกาสที่จะเป็น
องค์กรที่ส่งเสริมการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าแก่วงวิชาการ คงเป็นไปได้ไม่มากนัก

๕.๕ ระบบการทำใบเสร็จ

ปัญหานี้ใกล้เคียงและสัมพันธ์กับปัญหาข้อ ๕.๔ อย่างมาก ใบเสร็จรับเงินอย่าง
ที่หน่วยงานธุรกิจทั่วไปใช้นั้น มูลนิธิฯ เพิ่มมีโอกาสใช้เมื่อประมาณ ๖ เดือนที่แล้ว จึงทำให้
ตั้งคำถามในใจว่า ทำไมก่อนหน้านี้ จึงไม่คิดจะมีใบเสร็จ ปัญหายังไม่ยุติแค่นั้น มูลนิธิฯ ได้
ว่าจ้างสมุหบัญชีของธรรมศาสตร์ ให้ช่วยทำบัญชีให้ ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา จนกระทั่ง
บัดนี้ บัญชีต่าง ๆ ก็ยังไม่เรียบร้อย เนื่องจากสมุหบัญชีมีงานล้นมืออยู่แล้ว มูลนิธิฯ จึงควรรหา
บุคคลอื่นทำงานนี้แทน ยิ่งกว่านั้น จนกระทั่งบัดนี้ ผู้ตรวจสอบบัญชี ก็ยังไม่รับรองบัญชีของ
มูลนิธิฯ ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๑ ขณะนี้ได้พยายามแก้ไขวิธีการใหม่ โดยพยายามสะสางใบเสร็จที่ค้าง
ไว้ให้เรียบร้อย พร้อมทั้งแยกบัญชีเป็นส่วน ๆ ให้ง่ายต่อการตรวจสอบ

๕.๖ ระบบการใช้จ่ายในสำนักงาน

การใช้จ่ายในสำนักงานนั้น มีค่าใช้จ่ายที่แน่นอนอยู่แล้วส่วนหนึ่ง ได้แก่ ค่าไฟฟ้า
ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายสำนักงานอื่น ๆ อันได้แก่เครื่องใช้ต่าง ๆ เมื่อพิจารณา
แล้วเฉลี่ยต่อเดือนแล้ว ค่าใช้จ่ายที่ผ่านมามีค่าใช้จ่ายเกินตัว ค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการบริหาร
อนุมัตินั้น คือ ๒,๐๐๐ บาท สามารถลดลงเหลือแต่ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๐๐ บาท อย่างไม่มีปัญหา
ยกตัวอย่างเช่น ค่าทำความสะอาด มูลนิธิฯ ได้ว่าจ้างคนทำความสะอาด ๒ วันในหนึ่งสัปดาห์
วันละ ๕๐ บาท เดือนหนึ่ง มูลนิธิฯ ต้องจ่าย ๕๐๐ บาท นับเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด ถ้าไม่นับ
ค่าใช้จ่ายเครื่องใช้ต่าง ๆ เพราะตามความเป็นจริง เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ได้อาศัยมูลนิธิฯ เป็น
บ้านพักอาศัย และการทำความสะอาดควรเป็นหน้าที่อยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการว่าจ้างคนทำ
สะอาดด้วยซ้ำไป เพราะมูลนิธิฯ เป็นห้องกระจก ฝุ่นและสิ่งสกปรกก็สามารถเล็ดลอดเข้าไป
ได้ยากการทำความสะอาดจึงง่ายมาก ส่วนขั้นที่ ๒ อันใช้เป็นที่ประชุม ก็ไม่เคยมีการประชุม
เพราะมักจะใช้สถานที่ข้างนอกเพื่อประชุมมากกว่า การทำความสะอาดจึงไม่จำเป็นเท่าที่ควร
ส่วนขั้นที่ ๓ อันใช้เป็นที่เก็บหนังสือ และใช้เป็นที่นอนนั้น ผู้อยู่อาศัยคือเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ เอง
นั่นแหละ ควรจะทำความสะอาดเอง ฉะนั้น หากมูลนิธิฯ จะตัดรายจ่ายอันนี้ ก็คงไม่เป็นปัญหา

เพียงแต่จะทำให้มีคนตกงานเพิ่มขึ้นหนึ่งคนเท่านั้น ข้อเสนอก็คือ ถ้าไม่ต้องการให้มีการว่างงานเกิดขึ้น ก็ยังคงให้มีการทำความสะอาด แต่อาจลดลงเหลือ ๒ อาทิตย์ต่อหนึ่งครั้ง ส่วนค่าใช้จ่ายในสำนักงาน อันเป็นค่าใช้จ่ายรายการใหญ่นั้นที่แล้วมา มีความทลละหลวมพอสมควร เพราะปรากฏว่า มักจะมีการนำเอาเงินค่าใช้จ่ายในสำนักงานซื้อสิ่งของเครื่องใช้อย่างไม่ระมัดระวัง บางครั้งค่าใช้จ่ายในสำนักงานก็ถูกใช้เพื่อเครื่องใช้ส่วนตัว อาทิ เช่น นำเงินค่าใช้จ่ายสำนักงานซื้อผ้าเช็ดตัว เป็นต้น การที่ได้แยกแยะบัญชีค่าใช้จ่ายให้ละเอียดว่า ค่าใช้จ่ายสำนักงานก็ควร จะใช้จ่ายเพื่อสำนักงานจริง ๆ ส่วนค่าสวัสดิการหากจะมีก็ควรแยกออกจากบัญชีต่างหาก ไม่ควรนำมาปนเปกัน แต่เรื่องนี้จะหมดไปในเร็ววัน เพราะเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ที่ขอลาออกจะย้ายออกจากมูลนิธิ ในราวต้นปี ๒๕๒๔ ต่อจากนั้นก็ไม่มีบุคคลมาพักอาศัยมูลนิธิ ต่อไป

๕. ฐานะทางการเงิน

ตามการตรวจสอบเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๓ โครงการตำราฯ มีทรัพย์สิน ๔๗๔,๘๐๔.๔๗ บาท ในจำนวนนี้ เป็นเงินสด เงินฝากธนาคาร และตัวสัญญาใช้เงิน ดังนี้

เงินสด	๕,๐๐๐.๐๐	บาท
เงินฝากธนาคาร	๑๐๔,๐๔๕.๖๐	บาท
ตัวสัญญาใช้เงิน	<u>๓๖๕,๗๕๘.๘๗</u>	บาท
รวม	<u>๔๗๔,๘๐๔.๔๗</u>	บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชีรายรับ - รายจ่าย

ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๒๓

มกราคม

<u>จ่าย</u>		<u>รับ</u>	
๑. คุมสมปอง ดวงไสว (ออกแบบปก)	๕๐๐.- บาท	๑. จุลสารา (๒๕)	๘๕.- บาท
๒. โรงพิมพ์ เรือนแก้ว (ปรด.๑)	๒๕,๓๐๐.- บาท	๒. น.ม.ส. (๓)	๓๔.๕๐ บาท
๓. อ.พรรณี สรจนุญณี (แปล)	๙,๐๐๙.- บาท	๓. การปกครองฯ (๒)	๓๕.- บาท
๔. คุณสิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร (บก.)	๓,๗๕๐.- บาท	๔. ปศ.ญี่ปุ่น ฯ (๑)	๒๒.๕๐ บาท
๕. อ.เพ็ชรี สุมิตร (แปล)	๓,๔๕๐.๖๗ บาท	๕. ครูเทพ (๓)	๓๓.๗๕ บาท
๖. อ.กนกศักดิ์ แก้วเทพ (แปล)	๒,๕๕๗.๕๐ บาท	๖. ยูโทเปีย (๔)	<u>๔๕.-</u> บาท
๗. คุณครุฑกร ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน)	๒,๗๕๐.- บาท		๒๕๙.๗๕ บาท
๘. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๘๐๐.- บาท	๗. ค่าลิขสิทธิ์-	
๙. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	๑,๘๘๕.- บาท	ปศ.เวียดนาม	<u>๓๓,๐๐๐.-</u> บาท
		รวมรับ	๓๓,๒๕๙.๗๕ บาท
		หักแล้วจ่ายเกิน	<u>๑๘,๒๓๖.๑๗</u> บาท
	<u>๕๑,๔๙๕.๙๒</u> บาท		<u>๕๑,๔๙๕.๙๒</u> บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กมภาพันธ์

<u>จ่าย</u>		<u>รับ</u>	
๑. คุณศรศักดิ์ ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน)	๒,๗๕๐.- บาท	๑. ค่าลิขสิทธิ์-ปวศ.	
๒. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๘๐๐.- บาท	เพชรธุรกิจไทย	๓๐,๐๐๐.- บาท
๓. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	<u>๑,๙๕๗.๗๕</u> บาท		
รวมจ่าย	๖,๕๐๗.๗๕ บาท		
รับมากกว่าจ่าย	<u>๒๓,๕๐๒.๒๕</u> บาท		
	<u>๓๐,๐๐๐.-</u> บาท	<u>๓๐,๐๐๐.-</u> บาท	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีนาคม

จ่าย		รับ	
๑. คุณสิริลักษณ์ กักดีเกรียงไกร ๓,๗๕๐.- (เรียบเรียง)		๑. ข้าวฯ (๓๔๒)	๘,๐๐๗.๕๐
๒. คุณสวาท เสนาณรงค์ ๒,๕๐๐.- (อ่านต้นฉบับ)		๒. รักรเมืองไทย เล่ม ๒ (๑๓)	๖๐๐.-
๓. คุณประเสริฐ วิทยาวิฑู ๖,๒๙๕.- (บรรณาธิการ)		๓. การเงินฯ (๒๗๒)	๑๐,๘๒๕.-
๔. คุณประยูร ดาศรี (แปล) ๒,๗๖๘.๗๐		๔. ปวศ.ญี่ปุ่นฯ (๓๐)	๕๓๕.-
๕. คุณชัย วรสายัณฑ์ (แปล) ๔,๗๘๕.๒๐		๕. การปกครองฯ (๑๐๔)	๑,๓๕๒.-
๖. คุณสุวัฒนา สุกลี (แปล) ๗๕๓.-		๖. น.ม.ส. (๑๐)	๔๗.๕๐
๗. คุณรัชนิวารณ เวชพฤดี (แปล) ๒,๕๐๑.๖๕		๗. ครูเทพ (๑๐)	๔๗.๕๐
๘. คุณน้อม งามนิสัย (แปล) ๖,๗๗๖.๒๕		๘. ยูโทเปีย (๑๐)	๔๗.๕๐
๙. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน) ๑,๘๐๑.-		๙. ปว.การประพันธ์ฯ (๑๐)	๑๑๗.-
๑๐. คุณศรัทธาร ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน) ๒,๗๕๐.-		๑๐. ปชต. ๑ (๑๐)	๘๐๐.-
๑๑. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ๒,๑๕๘.๒๕			
		รวมรับ	๒๒,๕๗๘.-
		หักแล้วจ่ายเกิน	๑๔,๒๖๐.๒๕
	๓๖,๘๓๘.๒๕		๓๖,๘๓๘.๒๕

เมษายน

<u>จ่าย</u>		<u>รับ</u>	
๑. อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (อ่านต้นฉบับ)	๕๐๐.-	<u>รายได้จากการขายหนังสือ</u>	
๒. อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (บรรณาธิการ)	๑,๕๐๐.-	๑. การเงินฯ (๓๕)	๑,๓๖๕.-
๓. อ.กาญจณี ละอองศรี (แปล)	๘,๑๖๒.๔๐	๒. Barriers and Bridges	๕๐๐.-
๔. อ.สืบแสง พรหมบุญ (อ่านต้นฉบับ)	๒,๕๐๐.-		
๕. ค่าลิขสิทธิ์-ปศ.- อินโดนีเซีย	๑,๑๕๑.๗๕		
๖. คุณศรีกร ชูสวัสดิ์ (เงินเค็อน)	๒,๗๕๐.-		
๗. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเค็อน)	๑,๘๐๐.-	รวมรับ	๒,๒๖๕.-
		หักแล้วจ่ายเงิน	<u>๑๘,๒๔๕.๘๐</u>
๘. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	<u>๒,๑๔๖.๗๕</u>		
	<u>๒๐,๕๑๐.๘๐</u>		<u>๒๐,๕๑๐.๘๐</u>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม

<u>จ่าย</u>	<u>รับ</u>
๑. โรงพิมพ์ มธ.	
ค่าพิมพ์กระดาษมูลนิธิ ฯ	๔,๗๖๕.-
๒. คุณศรีศักร ชูสวัสดิ์	๒,๗๕๐.-
(เงินเดือน)	(ไม่มีรายการรับ)
๓. คุณวารุณี สมบูรณ์	๑,๘๐๐.-
(เงินเดือน)	
๔. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	<u>๑,๓๗๐.๕๐</u>
รวมจ่าย	<u>๑๐,๖๘๕.๕๐</u>

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีถุนายน

<u>จ่าย</u>	<u>รับ</u>
๑. องค์การโทรศัพท์- ค่าติดตั้งโทรศัพท์	๔,๕๐๐.- <u>รายได้จากการขายหนังสือ</u>
๒. บริษัทโอสมิเปีย- เครื่องโรเนียว	๒๒,๐๐๐.- ๑. การเงินฯ (๘๐) ๓,๑๒๐.-
๓. คุณศรีศกร ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน)	๒,๗๕๐.- ๒. ยูโทเปีย (๑) ๑๓.-
๔. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๘๐๐.- <u>รวมรับ</u> ๓,๑๓๓.-
๕. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	<u>๒,๑๕๒.๗๕</u> <u>หักแล้วจ่ายเกิน</u> <u>๓๐,๐๖๕.๗๕</u>
	<u>๓๓,๒๐๒.๗๕</u> <u>๓๓,๒๐๒.๗๕</u>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรรมาคม

<u>จ่าย</u>	<u>รับ</u>
๑. โรงเรียนพื้ มธ.-พื้พื้ปก ๓,๕๐๐.- เอกสารวิชาการ	<u>รายได้จากการขายหนังสือ</u> ๑. การเงินฯ (๒๕) ๕๗๕.-
๒. โรงเรียนพื้ มธ.-พื้พื้ ๕๕๐.- สมุดฉีกมูลนิธิฯ	<u>รายได้จากการฝากขาย-บ.สุรมงคล จำกัด</u> ๑. ข้าฯ (๓) ๒๕.-
๓. ศูนย์ศักร ชูสวัสดิ์ ๒,๗๕๐.- (เงินเดือน)	๒. การเงินฯ (๓) ๑๕๕.- ๓. น.ม.ส. (๒) ๒๕.-
๔. คุณวารุณี สมบูรณ์ ๑,๘๐๐.- (เงินเดือน)	๔. ครูเทพ (๓) ๓๖.- ๕. ยูโทเปีย (๓) ๓๖.-
๕. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ๓,๗๓๑.๒๕	๖. ปว.ประพันธ์ฯ (๑) ๑๕.๕๐ ๗. จุฬสารฯ (๓๑) ๑๒๕.- ๔๖๒.๕๐ <u>รายได้จากการฝากขาย-สมาคมไศรฐรฯ มธ.</u> ๑. ข้าฯ (๕๐) ๑,๒๕๐.- ๒. ปชต.๑ (๕) ๕๐๐ ๑,๖๕๐.-
	รวมรับ ๓,๐๘๗.๕๐
	<u>หักแล้วจ่ายเกิน ๑๐,๐๔๓.๘๕</u>
<u>๑๓,๑๓๑.๒๕</u>	<u>๑๓,๑๓๑.๒๕</u>

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิงหาคม

จ่าย		รับ	
๑. อ. เสรี พงศ์พิศ (อ่านต้นฉบับ)	๓๐๐.-	๑) รายได้จากการขาย-สำนักงาน	
		๑. ครูเทพ (๑)	๑๕.-
		๒. ปวศ. ญี่ปุ่นฯ (๒๕)	๔๕๐.-
๒. อ. วรินดา ไกรฤกษ์ (บรรณาธิการ)	๔๐๐.-	๒) รายได้จากการฝากขาย-อ. สดชื่น	
		๑. ครูเทพ (๕)	๗๕.-
		๒. น.ม.ส. (๗)	๑๐๕.-
๓. อ. ศิริพันธ์ สิงหะศิริ (อ่านต้นฉบับ)	๑,๕๐๐.-	๓. ปว. การประพันธ์ (๘)	๑๔๕.-
		๓) รายได้จากการฝากขาย-ศูนย์หนังสือมธ.	
๔. อ. วิภากรธร ดุทยานนท์ ๕,๕๖๖.๑๗ (แปล)		๑. การเงินฯ (๑๙๙)	๖,๐๙๖.-
		๒. ครูเทพ (๑๒๒)	๔,๑๕๖.-
		๓. จุลสารฯ (๖๔๕)	๓,๑๙๒.-
		๔. ปชต.๑ (๓๘)	๒,๙๔๐.-
		๕. ชาวฯ (๑๕๐)	๓,๙๕๑.๕๐
๕. โรงพิมพ์ เรือนแก้ว- พิมพ์ ปชต.๒	๒๔,๗๐๐.-	๖. น.ม.ส. (๔๙)	๑,๑๒๙.๕๐
		๗. ยูโทเปีย (๑๘๐)	๑,๖๙๘.-
		๘. ปว. ประพันธ์ (๑๒๘)	๑,๗๑๐.-
๖. อ. มรว. ประกายทอง สิริสุข (แปล)	๖,๑๕๖.-	๙. การปกครองฯ (๑๔๕)	๒,๑๓๘.-
		๑๐. ปวศ. ญี่ปุ่นฯ (๙๐)	๑,๗๐๑.-
๗. คุณสุนทรী อาสะไวย์ (อ่านต้นฉบับ)	๕๐๐.-	๑๑. รักเมืองไทย (๑๐๓)	๔,๕๗๒.-
		๑๒. Barriers and Bridges (๕๒)	๔,๕๖๐.-
๘. คุณศรีกรร ชูสวัสดิ์ (เงินเคียน)	๒,๗๕๐.-	๔) รายได้จากการฝากขาย-ศึกษิตสยาม	
		๑. ชาวฯ (๒๒๖)	๕,๑๔๑.๕๐
		๒. การปกครองฯ (๖๔)	๘๓๒.-
		๓. ปชต.๑ (๑๑๙)	๗,๗๓๕.-
		๔. การเงินฯ (๒๐๐)	๗,๘๐๐.-
๙. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเคียน)	๑,๘๐๐.-		
๑๐. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	๑,๗๖๐.-		
รวมจ่าย	๔๕,๙๓๖.๑๗		
รับมากกว่าจ่าย	๑๔,๑๙๙.๓๓		
	๖๐,๑๓๖.๕๐		
			๖๐,๑๓๖.๕๐

กันยายน

จ่าย		รับ
๑. อ.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (แต่ง)	๗๐๐.-	<u>รายได้จากการขาย-สำนักงาน</u> ๑. การเงินฯ ๒๗๓.-
๒. อ.เจตนา นาควัชระ (แต่ง)	๗๐๐.-	<u>รายได้จากการฝากขาย-สมาคม เศรษฐฯ มธ.</u> ๑. การเงินฯ (๕๐) ๒,๑๐๐.- ๒. จุลสารฯ (๑๐๗) ๔๒๘.-
๓. อ.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (เรียบเรียง)	๒,๐๐๐.-	๓. น.ม.ส. (๔) ๔๕.- ๔. ครูเทพ (๕) ๕๖.๒๕ ๕. ชูโทเปีย (๔) ๔๕.-
๔. อ.วิทย์ วิศทเวทย์ (แปล)	๑,๕๐๐.-	๖. ปว.ประพันธ์ฯ (๒) ๒๗.- ๗. ปวศ.ญี่ปุ่นฯ (๒) ๔๕.-
๕. คุณศรัศกร ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน)	๒,๗๕๐.-	๘. การปกครองฯ (๖) ๕๐.- ๒,๘๓๖.๒๕ <u>รายได้จากการให้เช่าลิขสิทธิ์-ไทยวัฒนาพานิช</u> ๑. ปวศ.เอเชียตะวันออก- ๓๐,๐๐๐.- เลี้ยงให้ ๑.
๖. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๐๐๐.-	๒. ปวศ.เอเชียตะวันออก- ๓๓,๐๐๐.- เลี้ยงให้ ๒.
๗. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	๒,๑๐๗.๕๐	๓. ปวศ.เวียดนาม ๓๓,๐๐๐.- ๔. ปวศ. เศรษฐกิจไทย ๓๐,๐๐๐.- ๕. ปรชญา ๑,๕๐๐.- ๖. วรรมคดี ๑,๕๐๐.- ๗. วิเคราะห์สร- ๒,๐๐๐.- วรรมคดีไทย
รวมจ่าย	๑๑,๕๕๗.๕๐	
รับมากกว่าจ่าย	<u>๑๒๒,๔๕๑.๗๕</u>	<u>๑๓๐,๕๐๐.-</u>
	<u>๑๓๔,๐๐๙.๒๕</u>	<u>๑๓๔,๐๐๙.๒๕</u>
		รวมทั้งสิ้น

ตุลาคมจ่ายรับ

๑. ค่าธรรมเนียมโอนตึกสำนักงาน	๑๐,๐๐๐.-	
๒. คุณศรภัทร ชูสวัสดิ์ (เงินเดือน)	๒,๗๕๐.-	
๓. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๘๐๐.-	(ไม่มีรายการรับ)
๔. คุณสุทธิพันธ์ ขุทรานนท์ (ตรวจ)	๕๐๐.-	
๕. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	<u>๓,๕๔๘.๗๕</u>	
รวมจ่าย	<u>๑๘,๖๔๘.๗๕</u>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤศจิกายน

<u>จ่าย</u>		<u>รับ</u>	
๑. อ.ลำพวรรณ น่วมบุญลือ (เรียบเรียง)	๑,๐๐๐.-	๑) <u>รายได้จากการฝากขาย-สมาคมสังคมนักสตรี</u>	
		๑. ปชต.๑ (๑๗)	๑,๑๙๐.-
๒. อ.เอกมาลัย ราชภัณฑารักษ์ (เรียบเรียง)	๑,๕๐๐.-	๒. ปชต.๒ (๒๑)	๑,๔๗๐.-
			<u>๒,๖๖๐.-</u>
๓. อ.สิริอร วิชชาวณิช (ตรวจสอบ)	๑,๐๐๐.-	๒) <u>รายได้จากการฝากขาย-อ.ละออทอง</u>	
		๑. การปกครองฯ (๑๖)	๒๔๐.-
๔. คุณศรศักดิ์ ชูสวัสดิ์ (บำเหน็จ ๓ เดือน)	๘,๒๕๐.-	๒. ปกศ.ผู้เฒ่า (๑๐)	๒๒๕.-
		๓. ปว.ประพันธ์ฯ (๒๐)	๓๐๐.-
๕. อ.นิพนธ์ พัวพงศกร (ผู้อ่านต้นฉบับ)	๒,๕๐๐.-		<u>๗๖๕.-</u>
๖. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเดือน)	๑,๘๐๐.-	๓) <u>รายได้จากการฝากขาย-สมาคมเศรษฐกิจ มธ.</u>	
		๑. ข้าวฯ (๕๐)	๑,๒๕๐.-
๗. คุณสมบูรณ์ ศิริประชัย (เงินเดือน)	๒,๕๐๐.-	๒. ปชต.๑ (๕)	๔๐๐.-
		๓. ปชต.๒ (๑๐)	๘๐๐.-
๘. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	๑,๒๔๒.๒๕	๔. การเงินฯ (๓๐)	๑,๒๖๐.-
	<u>๑๙,๗๙๒.๒๕</u>		<u>๓,๗๑๐.-</u>
		๔) <u>รายได้จากการฝากขายเอกสารวิชาการ</u>	
		๑. สิทธิและหน้าที่ของสตรีฯ (๔๔)	๓๕๒.-
		๒. พัฒนาการเกษตรกับฯ (๗๔)	๕๙๒.-
			<u>๙๔๔.-</u>
		๕) <u>รายได้จากการขายเอกสารวิชาการ</u>	
		๑. สิทธิและหน้าที่ฯ (๒๔)	๒๔๐.-
		๒. พัฒนาการเกษตรกับฯ (๒๓)	๒๓๐.-
			<u>๔๗๐.-</u>
		รวมรับ	๘,๕๔๙.-
		หักแล้วจ่ายเกิน	๑๑,๒๔๓.๒๕
	<u>๑๙,๗๙๒.๒๕</u>		<u>๑๙,๗๙๒.๒๕</u>

ธันวาคม

<u>จ่าย</u>		<u>รับ</u>	
๑. อ.อุ๋ทอง ประศาสน์วิจิตรชัย (อ่านต้นฉบับ)	๑,๕๐๐.-	๑. การเงินการธนาคาร (๔๕)	๑,๗๕๕.-
๒. คุณพัชรินทร์ เปี่ยมสมบูรณ์ (เอกสารวิชาการ)	๑,๐๐๐.-	๒. ประชาธิปไตย เล่ม ๑ (๘๑)	๕,๒๖๕.-
๓. อ.วิทย์ วิศทเวทย์ (อ่านต้นฉบับ)	๑,๕๐๐.-	๓. ข่าวในเศรษฐกิจฯ (๑๖๔)	<u>๓,๗๓๑.-</u>
๔. อ.สมบัติ จันทร์วงศ์ (แต่ง) งามแรก	๘,๐๐๐.-		<u>๑๐,๗๕๑.-</u>
๕. คุณวิทย์พงษ์ พงศ์พินิตานนท์ (รวบรวม)	๑,๐๐๐.-		
๖. คุณสมบูรณ์ ศิริประชัย (เงินเคียน)	๒,๕๐๐.-		
๗. คุณสุชัยญา เปี่ยมจินดา (เงินเคียน)	๒,๕๐๐.-		
๘. คุณวารุณี สมบูรณ์ (เงินเคียน)	๑,๘๐๐.-		
๙. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	๑,๓๓๔.๕๐		
๑๐. ค่าสมนาคุณผู้จัดการมูลนิธิฯ	๒,๐๐๐.-	รับ	๑๐,๗๕๑.-
๑๑. ค่าสมนาคุณผู้ทำบัญชีมูลนิธิฯ	<u>๓,๐๐๐.-</u>	จ่ายมากกว่ารับ	<u>๑๙,๓๘๓.๕๐</u>
	<u>๓๐,๑๓๔.๕๐</u>		<u>๓๐,๑๓๔.๕๐</u>

สรุปรายรับ-รายจ่ายของมูลนิธิโครงการฯ

เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๒๓

รายรับรวม	๓๐๗,๗๖๓.๕๐
รายได้จากการขายหนังสือ	๑๔๖,๘๖๓.๕๐
รายได้จากค่าลิขสิทธิ์จากสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด	
ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย ๒๓๕๒ - ๒๔๕๓	๖๐,๐๐๐.-
ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม ๑ เล่ม ๒	๖๓,๐๐๐.-
ประวัติศาสตร์เวียดนาม	๓๓,๐๐๐.-
ปรัชญา (พิมพ์ครั้งที่ ๓)	๑,๕๐๐.-
วรรณคดี (ชุดวรรณไวทยากร พิมพ์ครั้งที่ ๒)	๑,๕๐๐.-
วิเคราะห์วรรณคดีไทย (พิมพ์ครั้งที่ ๒)	๒,๐๐๐.-

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายจ่ายรวม	๓๐๐,๘๒๘.๔๘
ค่าจ้างพิมพ์หนังสือ เอกสารวิชาการ (ปก) สมุดรณรงค์มูลนิธิ	๕๔,๘๕๐.-
ค่าใช้จ่ายสำนักงานทั้งปี	๒๕,๔๓๘.-
เงินเดือนเจ้าหน้าที่	๕๖,๖๐๐.-
ค่าสมนาคุณผู้แปล - แต่ง - รวบรวม	๗๓,๑๒๘.๗๕
ค่าสมนาคุณบรรณาธิการ	๑๒,๔๔๔.-
ค่าสมนาคุณผู้อ่านต้นฉบับ	๑๔,๘๐๐.-
ค่าสมนาคุณงานศิลป์	๕๐๐.-
ค่าสมนาคุณผู้เรียบเรียงเอกสารวิชาการ	๓,๕๐๐.-
ค่าลิขสิทธิ์หนังสือประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย	๑,๑๕๑.๗๕
ค่าพิมพ์กระดาษมูลนิธิฯ (โรงพิมพ์ มธ.)	๔,๗๖๕.-
ค่าติดตั้งโทรศัพท์	๔,๕๐๐.-
ค่าเครื่องโรเนียว	๒๒,๐๐๐.-
ค่าธรรมเนียมโอนตึกสำนักงาน	๑๐,๐๐๐.-
ค่าบำเหน็จ ๓ เดือน (เจ้าหน้าที่ที่ลาออก เดือนละ ๒,๗๕๐ บาท) ๘,๒๕๐.-	๘,๒๕๐.-
ค่าสมนาคุณผู้จัดการมูลนิธิฯ	๖,๐๐๐.-
ค่าสมนาคุณผู้ทำบัญชีมูลนิธิฯ	๓,๐๐๐.-
รายรับมากกว่ารายจ่าย	๖,๘๓๕.๔๑

ระเบียบ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ว่าด้วยการจ่ายค่าสมนาคุณการแต่งและการแปลตำรา

๑. อัตราค่าสมนาคุณการแต่งและการแปลตำรา

๑.๑ ในกรณีของหนังสือแต่ง ให้จ่ายเงินสมนาคุณไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘ ของราคาปก คูณด้วยจำนวนการพิมพ์ โดยคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำรา เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยกำหนดอัตราค่าสมนาคุณ ทั้งนี้ให้รวมถึงค่าสมนาคุณสำหรับหนังสือที่เรียบเรียงขึ้นใหม่จากวิทยานิพนธ์ด้วย

๑.๒ ในกรณีของหนังสือแปล ให้จ่ายเงินสมนาคุณแก่ผู้แปลในอัตรา ๒๐๐ บาท ต่อ ๑,๐๐๐ คำ การคำนวณค่าสมนาคุณดังกล่าวนี้ ให้นับจำนวนคำตามต้นฉบับภาษาต่างประเทศ

๑.๓ ในกรณีของหนังสือแปลและเรียบเรียง ซึ่งหมายถึง หนังสือแปลที่ต้องมีการตัดทอนหรือเพิ่มเติมคำอธิบายนอกเหนือจากการแปลธรรมดา คณะกรรมการบริหารมูลนิธิ - โครงการตำราฯ จะเป็นผู้วินิจฉัยกำหนดอัตราเงินสมนาคุณ ทั้งนี้โดยเทียบเคียงกับอัตราค่าสมนาคุณของหนังสือแปล รวมกับค่าเรียบเรียงเพิ่มเติมเป็นพิเศษ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ มีอำนาจวินิจฉัยว่าหนังสือเล่มใดอยู่ในข่ายของหนังสือแปล หนังสือแปลและเรียบเรียง และหนังสือถอดความ

๑.๔ ในกรณีของหนังสือถอดความ ซึ่งหมายถึง หนังสือที่ถ่ายทอดสาระสำคัญจากหนังสือภาษาต่างประเทศมาเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดยมีได้คงไว้ซึ่งอรรถรสของต้นฉบับเดิม ให้จ่ายเงินสมนาคุณในอัตรา ๕๐-๗๕ บาท ต่อ ๑,๐๐๐ คำ ทั้งนี้ตามวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ การคำนวณค่าสมนาคุณดังกล่าวนี้ ให้นับจำนวนคำตามต้นฉบับภาษาต่างประเทศ

๑.๕ ในกรณีของหนังสืออ่านประกอบการศึกษา (Reading) ให้จ่ายเงินสมนาคุณเสมือนหนึ่งหนังสือแต่ง หนังสือแปล หนังสือแปลและเรียบเรียง และหนังสือถอดความ ตามแต่กรณี ทั้งนี้บรรณาธิการผู้รวบรวมจะได้รับค่าบรรณาธิการ (Editing) เป็นการต่างหากอีกประมาณ ๕,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท โดยวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ

๑.๖ หนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะ เป็นประเภทใด หากมีการตีพิมพ์ซ้ำครั้งที่ ๒ เป็นต้นไป ผู้แต่ง ผู้แปล ผู้แปลและเรียบเรียง ผู้ถอดความ และบรรณาธิการผู้รวบรวม จะได้รับค่าสมนาคุณในอัตราร้อยละ ๑๐ ของราคาปกคูณด้วยจำนวนหนังสือที่ขายได้

๒. อัตราค่าสมนาคุณการบรรณาธิการ และการตรวจต้นฉบับ

๒.๑ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิฯ ให้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการของหนังสือแปล หนังสือแปลและเรียบเรียง และหนังสือถอดความ จะได้รับเงินสมนาคุณในอัตราร้อยละ ๑๐ - ๒๕ ของค่าแปล ค่าแปลและเรียบเรียง หรือค่าถอดความ ตามแต่กรณี ทั้งนี้โดยวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ

๒.๒ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิโครงการตำราฯ ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจต้นฉบับหนังสือที่มีผู้เสนอให้มูลนิธิฯ พิจารณาจัดพิมพ์ จะได้รับค่าสมนาคุณในอัตราไม่เกิน ๒,๕๐๐ บาทต่อเล่ม

๓. การจ่ายเงินสมนาคุณ

๓.๑ ผู้แต่ง ผู้แปล ผู้แปลและเรียบเรียง ผู้ถอดความ และบรรณาธิการผู้รวบรวมจะได้รับเงินสมนาคุณเป็น ๓ งวด ดังนี้

- (ก) งวดที่หนึ่ง จะได้รับเงินสมนาคุณหนึ่งในสามของเงินสมนาคุณรวม เมื่อต้นฉบับหนังสือเสร็จเรียบร้อย และส่งมอบต้นฉบับให้แก่เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ แล้ว
- (ข) งวดที่สอง จะได้รับเงินสมนาคุณหนึ่งในสามของเงินสมนาคุณรวม เมื่อคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ มีมติให้จัดพิมพ์เป็นหนังสือแล้ว
- (ค) งวดที่สาม จะได้รับเงินสมนาคุณหนึ่งในสามของเงินสมนาคุณรวม เมื่อการจัดพิมพ์หนังสือนั้นแล้วเสร็จ

๓.๒ หนังสือเล่มใดที่คณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ ลงมติมิให้จัดพิมพ์ ผู้แต่ง ผู้แปล ผู้แปลและเรียบเรียง ผู้ถอดความ หรือบรรณาธิการผู้รวบรวม จะได้รับเงินสมนาคุณเพียงงวดแรก ตามข้อ ๓.๑ (ก) เท่านั้น

๓.๓ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิฯ ให้ทำหน้าที่บรรณาธิการหนังสือแปล หนังสือแปลและเรียบเรียง หรือหนังสือถอดความ จะได้รับเงินสมนาคุณทั้งหมดเมื่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๓.๔ ผู้ตรวจต้นฉบับ จะได้รับเงินสมนาคุณทั้งหมด หลังจากที่ได้ส่งบันทึกความเห็นถึงคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ แล้ว

๔. การมอบอำนาจวินิจฉัย

ในการวินิจฉัยกำหนดอัตราค่าสมนาคุณ คณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ อาจมอบอำนาจวินิจฉัยแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ คนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งด้วยก็ได้
ระเบียบนี้ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ทั้งนี้ให้ใช้กับหนังสือที่อยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์โดยอนุโลมด้วย

(สำเนา)

คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การประเมินผลงานของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
กราบเรียน ท่านประธานมูลนิธิโครงการตำราฯ

ตามที่ได้มอบหมายให้ผมประเมินผลงานของโครงการตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งต่อมาได้จัดทะเบียนเป็นมูลนิธิโครงการ
ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์นั้น ผมใคร่ขอแสดงความคิดเห็นดังนี้

ข้อ ๑. กิจกรรมของมูลนิธิโครงการตำราฯ

๑.๑ โครงการตำราฯ มีบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการมาเป็นเวลา
ประมาณ ๑๐ ปี ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา โครงการตำราฯ ได้มีกิจกรรมหลักอยู่ ๒ ประเภท
คือ

- (ก) การผลิตจุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- (ข) การส่งเสริมการเขียนและแปลตำราระดับอุดมศึกษา

๑.๒ จุลสารโครงการตำราฯ มีจุดมุ่งหมายที่จะแปล เรียบเรียงและย่อ
บทความตลอดจนเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย ซึ่งเขียน
เป็นภาษาต่างประเทศ การจัดทำจุลสารโครงการตำราฯ ได้มีขึ้นในปี ๒๕๑๖ และสิ้นสุดลงใน
ปี ๒๕๑๙ โดยจัดพิมพ์ไปแล้วรวม ๑๒ ฉบับ

๑.๓ การส่งเสริมการเขียนและการแปลตำราระดับอุดมศึกษา จากการ
สำรวจถึงปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ โครงการตำราฯ ได้ส่งเสริมให้มีการเขียนและแปลตำรา
ระดับอุดมศึกษารวม ๕๔ เล่ม จัดพิมพ์ไปแล้ว ๓๖ เล่ม อยู่ระหว่างการตีพิมพ์ ๑๒ เล่ม และอยู่
ระหว่างการตรวจสอบคุณภาพและการบรรณาธิกรณ ๖ เล่ม (ดู ตารางที่ ๑) ผลงานในด้านนี้

ของโครงการตำราฯ มีข้อที่นำส่งเกิดอย่างน้อย ๓ ประการคือ

ประการแรก ในจำนวนตำราระดับอุดมศึกษาที่โครงการตำราฯ ได้ส่งเสริมให้เขียนและแปลขึ้น ๕๔ เล่มนี้ เป็นตำราในสาขาสังคมศาสตร์เพียง ๑๕ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒) และเป็นตำราในสาขามนุษยศาสตร์ ๓๓ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑) เฉพาะตำราในสาขาประวัติศาสตร์มีถึง ๒๒ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗) (ดูตารางที่ ๑)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑

จำนวนหนังสือของโครงการตำราฯ ที่จัดพิมพ์แล้ว
ที่กำลังจัดพิมพ์ และที่กำลังบรรณาธิกรณและตรวจสอบคุณภาพ
จำแนกตามสาขาวิชา
เมื่อสิ้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑

สาขาวิชา	หนังสือที่ จัดพิมพ์แล้ว	หนังสือที่ กำลังจัดพิมพ์	หนังสือที่กำลัง บรรณาธิกรณและ ตรวจสอบคุณภาพ	รวม	
				จำนวน	%
๑. สาขาสังคมศาสตร์	๑๔	๓	๒	๑๙	๓๕.๒
๑.๑ รัฐศาสตร์	๖	-	๑	๗	๑๓.๐
๑.๒ เศรษฐศาสตร์	๔	๒	๑	๗	๑๓.๐
๑.๓ สังคมวิทยาและ มนุษยวิทยา	๓	๑	-	๔	๗.๕
๑.๔ นิเทศศาสตร์	๑	-	-	๑	๑.๘
๒. สาขามนุษยศาสตร์	๒๐	๕	๔	๓๓	๖๑.๑
๒.๑ ภาษาและวรรณคดี	๓	-	๓	๖	๑๑.๑
๒.๒ ปรัชญา	๓	-	-	๓	๕.๖
๒.๓ ประวัติศาสตร์	๑๓	๔	๑	๒๒	๔๐.๗
๒.๔ ภูมิศาสตร์	๑	๑	-	๒	๓.๗
๓. อื่น ๆ	๒	-	-	๒	๓.๗
รวม	๓๖	๑๒	๖	๕๔	๑๐๐.๐

หมายเหตุ รายการ "อื่น ๆ" ได้แก่ วรรณไวทยาการ และ รักเมืองไทยเล่ม ๑

ประการที่ สดข ในจำนวนหนังสือ ๕๔ เล่ม ที่โครงการตำราฯ ส่งเสริมให้เขียน และแปลนี้ เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเมืองไทยโดยตรงเพียง ๑๘ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓) ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒

จำนวนหนังสือที่ได้รับการส่งเสริมจากโครงการตำราฯ
เฉพาะที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเมืองไทย เทียบกับจำนวนรวม
จำแนกตามสาขาวิชา
เมื่อสิ้นเดือนสิงหาคม ๒๕๒๑

สาขาวิชา	จำนวนรวม (๑)	จำนวนที่มีเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับเมืองไทย (๒)	(๒) (๑)
๑. <u>สาขาสังคมศาสตร์</u>	๑๔	๔	๒๑.๐๕
๑.๑ รัฐศาสตร์	๗	๑	๑๔.๒๘
๑.๒ เศรษฐศาสตร์	๗	๒	๒๘.๕๗
๑.๓ สังคมวิทยาและ มนุษยวิทยา	๔	๑	๒๕.๐๐
๑.๔ นิเทศศาสตร์	๑	-	-
๒. <u>สาขามนุษยวิทยา</u>	๓๓	๑๒	๓๖.๓๖
๒.๑ ภาษาและวรรณคดี	๖	๔	๖๖.๖๗
๒.๒ ปรัชญา	๓	-	-
๒.๓ ประวัติศาสตร์	๒๒	๗	๓๑.๘๒
๒.๔ ภูมิศาสตร์	๒	๑	๕๐.๐๐
๓. <u>อื่น ๆ</u>	๒	๒	๑๐๐.๐๐
รวม	๕๔	๑๘	๓๓.๓๓

ประการที่สาม ในจำนวนหนังสือ ๕๔ เล่มที่ได้รับการส่งเสริมจากโครงการ
ตำราฯ เป็นหนังสือแต่ง เรียบเรียง และรวบรวม เพียง ๑๗ เล่ม (คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๘)
นอกนั้น เป็นหนังสือแปลหรือแปลและ เรียบเรียง ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓

จำนวนหนังสือแปลหรือแปลและ เรียบเรียง

เทียบ เป็นร้อยละของจำนวนรวม

จำแนกตามสาขาวิชา

เดือนสิงหาคม ๒๕๒๑

สาขาวิชา	จำนวนรวม (๑)	จำนวนหนังสือแปล หรือแปลและเรียบเรียง (๒)	$\frac{(๒)}{(๑)}$ %
๑. <u>สาขาสังคมศาสตร์</u>	๑๔	๑๔	๑๐๐.๐๐
๑.๑ รัฐศาสตร์	๖	๖	๑๐๐.๐๐
๑.๒ เศรษฐศาสตร์	๕	๕	๑๐๐.๐๐
๑.๓ สังคมวิทยาและ มนุษยวิทยา	๔	๒	๕๐.๐๐
๑.๔ นิเทศศาสตร์	๑	๑	๑๐๐.๐๐
๒. <u>สาขามนุษยศาสตร์</u>	๓๓	๒๓	๖๙.๗๐
๒.๑ ภาษาและวรรณคดี	๖	๑	๑๖.๖๗
๒.๒ ปรัชญา	๓	๓	๑๐๐.๐๐
๒.๓ ประวัติศาสตร์	๒๒	๑๘	๘๑.๘๒
๒.๔ ภูมิศาสตร์	๒	๑	๕๐.๐๐
๓. <u>อื่น ๆ</u>	๒	-	๐.๐๐
รวม	๕๔	๓๗	๖๘.๕๒

๑.๔ ในจำนวนหนังสือของโครงการตำราฯ ที่จัดพิมพ์ไปแล้ว ๓๖ เล่ม (ดูตารางที่ ๑) เป็นหนังสือที่โครงการตำราฯ ลงทุนจัดพิมพ์เอง ๕ เล่มซึ่งจำแนกตามสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

สาขาประวัติศาสตร์	๓	เล่ม
สาขาภาษาและวรรณคดี	๓	"
สาขาเศรษฐศาสตร์	๑	"
สาขารัฐศาสตร์	๑	"
สาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา	๑	"

ข้อ ๒. ฐานะการเงิน

ตามงบดุลของโครงการตำราฯ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๐ โครงการตำราฯ มีทรัพย์สินคิดเป็นมูลค่า ๑,๕๑๖,๓๗๐.๕๕ บาท ในจำนวนนี้ เป็นเงินสด เงินฝากธนาคาร และตั๋วสัญญาใช้เงิน ดังนี้

เงินสด	๒,๐๐๐.๐๐	บาท
เงินฝากธนาคาร	๑๘,๔๕๒.๖๕	"
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	<u>๗๕๐,๐๐๐.๐๐</u>	"
รวม	<u>๗๗๐,๔๕๒.๖๕</u>	"

ข้อ ๓. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๓.๑ จากข้อมูลและข้อสังเกตตามที่กล่าวมาในข้อ ๑.๓ เราจะเห็นได้ว่าเท่าที่ผ่านมาและเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มูลนิธิโครงการตำราฯ ยังมิได้มีแนวนโยบายหลักในการส่งเสริมการเขียนและการแปลตำราระดับอุดมศึกษาอย่างชัดเจน ผลงานที่ปรากฏสู่บรรณพิภพ จึงขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่และความกระตือรือร้นของกรรมการมูลนิธิฯ ในแต่ละสาขาวิชา ดังจะเห็นได้จากการที่โครงการตำราฯ มีบทบาทในการผลิตตำราสาขาประวัติศาสตร์มากเป็นพิเศษ

๓.๒ ปัญหาความล่าช้าในการแต่งหรือการแปลตำรา ความล่าช้าในฝ่ายบรรณาธิการประจำสาขาวิชา ความล่าช้าในการตรวจสอบคุณภาพของตำรา และความล่าช้าในการจัดพิมพ์ ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ปัญหาดังกล่าวนี้นั้นส่วนหนึ่งเกิดจากผู้แปลหรือผู้แต่งเอง แต่อีกส่วนหนึ่งเกิดจากมูลนิธิโครงการตำราฯ (ทั้งคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ) อย่างที่มีอาจปฏิเสธได้

๓.๓ ปัญหาในการจัดพิมพ์และจัดจำหน่าย แต่เดิมโครงการตำราฯ ได้มอบหมายให้สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชเป็นผู้จัดพิมพ์จำหน่าย โดยโครงการตำราฯ ได้รับค่าลิขสิทธิ์เป็นการตอบแทน แต่เนื่องจาก สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีกิจกรรมในการผลิตแบบเรียนระดับประถมศึกษาเป็นหลักประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง หนังสือของโครงการตำราฯ มีใช้หนังสือขายดี ความสนใจในการจัดพิมพ์ จึงมีไม่มากนักและก่อให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการจัดพิมพ์เป็นอันมาก ต่อมาโครงการตำราฯ แก้ปัญหานี้โดยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

(ก) โครงการตำราฯ ติดต่อกับสำนักพิมพ์เอกชนอื่น ๆ ในการพิมพ์หนังสือของโครงการตำราฯ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ สำนักพิมพ์เอกชนจะรับจัดพิมพ์จำหน่าย ก็ต่อเมื่อหนังสือนั้นอยู่ในเกณฑ์ขายดี และมีตลาดกว้างขวางพอสมควร

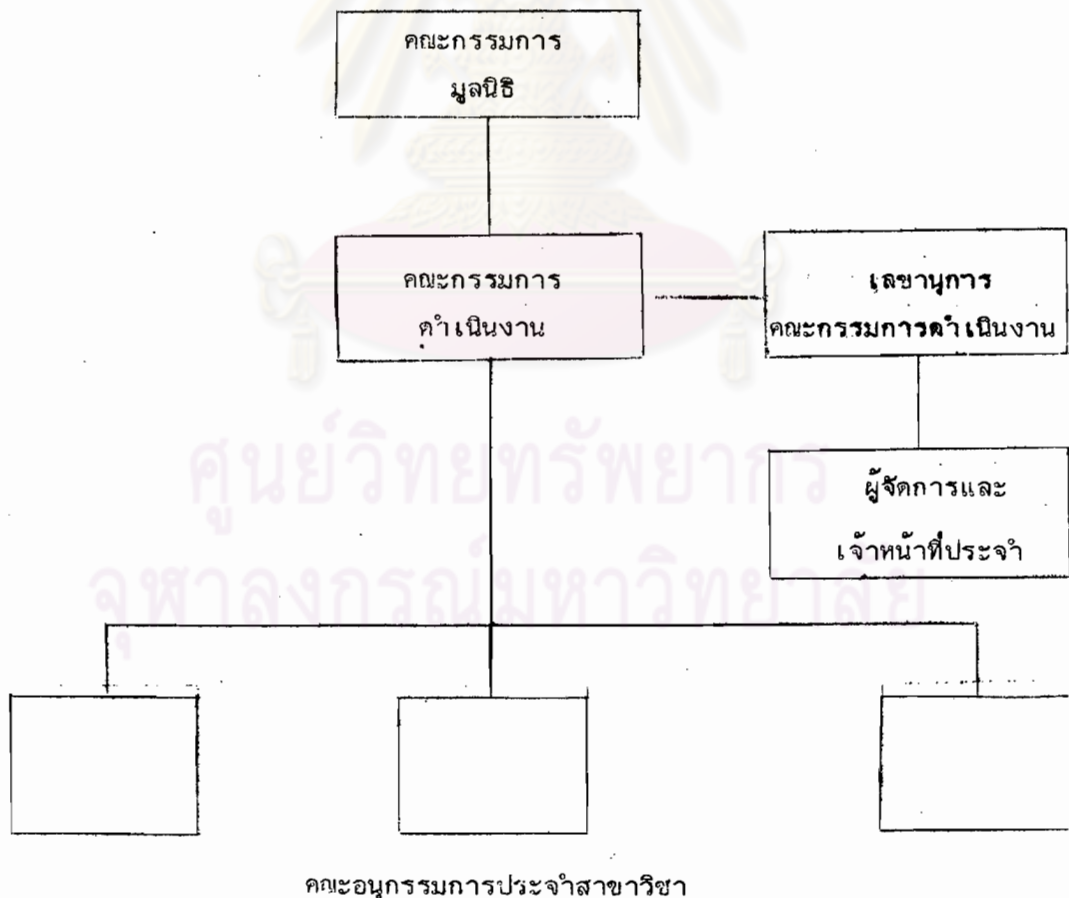
(ข) โครงการตำราฯ ลงทุนจัดพิมพ์จำหน่ายเอง (ดังรายละเอียดในข้อ ๑.๔) แต่ก็มีปัญหาอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ประการแรก โครงการตำราฯ ต้องรับภาระการเสี่ยง และเพื่อที่จะลดการเสี่ยงดังกล่าว โครงการตำราฯ จำเป็นต้องเลือกลงทุนเฉพาะหนังสือที่อยู่ในเกณฑ์ขายดี ประการที่สอง โครงการตำราฯ ขาดกำลังคนและองค์งานที่จะจัดจำหน่ายหนังสือเอง

๓.๔ ปัญหาการเงิน ในปัจจุบัน สถานะการเงินของมูลนิธิโครงการตำราฯ นับว่าไม่อยู่ในเกณฑ์ดีนัก จำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินอย่างระมัดระวัง และอย่างมีประสิทธิภาพ และในระยะยาวอาจต้องหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

๔.๑ การจัดองค์การและการบริหาร ในปัจจุบัน มูลนิธิโครงการตำราฯ ประกอบด้วยองค์งานที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ คณะกรรมการมูลนิธิ และเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ (ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ ๒ คน) คณะกรรมการมูลนิธิ ประกอบด้วยบุคคลที่มาจากสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งต้องการเห็นความก้าวหน้าทางวิชาการโดยมิได้เห็นแก่ผลตอบแทนทางการเงิน แต่ลักษณะการจัดองค์การที่เป็นอยู่นี้ ทำให้กรรมการแต่ละท่านไม่สามารถอุทิศเวลาทำงานให้แก่มูลนิธิ ได้มากเท่าที่ควร ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิ นั้น ในปัจจุบันมิได้มีการกำหนดบทบาทไว้อย่างชัดเจน ทำให้การทำงานไม่สู้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จึงสมควรพิจารณาปรับปรุงการจัดองค์การและการบริหาร ตามแผนภาพดังต่อไปนี้

(ก) คณะกรรมการมูลนิธิฯ มีจำนวนตามที่ระบุไว้ในตราสารของมูลนิธิฯ โดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ

- (๑) กำหนดแนวนโยบายระยะสั้นและระยะยาวของมูลนิธิฯ
- (๒) ควบคุมการดำเนินงานของมูลนิธิฯ ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในตราสารของมูลนิธิฯ
- (๓) ควบคุมการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิฯ ตลอดจนหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม
- (๔) พิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอน และปูนบำเหน็จแก่เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ

(ข) คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วยบุคคลจากสาขาวิชาการต่าง ๆ อย่างน้อย ๕ สาขา แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ สาขา คุณสมบัติที่สำคัญของคณะกรรมการดำเนินงานก็คือ จะต้องเป็นผู้ที่มีชั้นทางวิชาการ มีผลงานทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ และสามารถอุทิศเวลาในการทำงานให้แก่มูลนิธิฯ ได้มากพอสมควร คณะกรรมการดำเนินงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ดำเนินงานตามแนวนโยบายที่กำหนดโดยคณะกรรมการมูลนิธิฯ
- (๒) พิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการตั้งและการแปลตำรา กำหนดตัวบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของตำรา และวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หนังสือของมูลนิธิฯ
- (๓) วินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการจ่ายเงินสมนาคุณแก่ผู้แต่งหรือแปลตำรา บรรณาธิการ และผู้ตรวจสอบคุณภาพของตำรา
- (๔) ควบคุมการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ

ให้คณะกรรมการดำเนินงานเลือกเลขานุการ ๑ คน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเลขานุการ ควรจะเป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาในการทำงานให้แก่มูลนิธิฯ ได้มากกว่ากรรมการท่านอื่น ๆ และมูลนิธิฯ อาจพิจารณาจ่ายเงินสมนาคุณรายเดือนให้ด้วย โดยให้มีหน้าที่คอยควบคุมการดำเนินงานประจำ

ให้สำเร็จลุล่วง ในกรณีที่มูลนิธิ สามารถหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในตำแหน่งผู้จัดการ อาจให้ผู้จัดการดำรงตำแหน่ง เลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

(ค) ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ประจำ ในปัจจุบัน ปริมาณงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังมีไม่มากนัก การจ้างเจ้าหน้าที่ประจำเพียง ๒ คน นับว่าพอเพียงแก่การดำเนินงาน แต่กระนั้นก็ตาม ควรที่จะมีการกำหนดหน้าที่และการแบ่งงานไว้โดยชัดเจนดังนี้ คือ

(ค ๑) ผู้จัดการ ควรจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ โดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- ควบคุมจัดการงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ
- ติดต่อและประสานงานระหว่าง ผู้แต่งหรือผู้แปล บรรณาธิการ ผู้ตรวจสอบคุณภาพของตำรา คณะอนุกรรมการประจำสาขาวิชา คณะกรรมการดำเนินงาน
- ติดตามความก้าวหน้าในการแต่งหรือแปลตำรา การบรรณาธิกรณ การตรวจสอบคุณภาพของตำรา และการจัดพิมพ์
- จัดการเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายหนังสือที่มูลนิธิ เป็นผู้จัดพิมพ์เอง
- จัดรายงานการประชุมของอนุกรรมการประจำสาขาวิชา คณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการมูลนิธิโครงการตำราฯ
- เตรียมเอกสารการประชุม
- จัดทำบัญชีและงบดุลของมูลนิธิฯ

(ค ๒) เจ้าหน้าที่ประจำ ควรเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (พาณิชยการ) โดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- เป็นพนักงานพิมพ์ดีดของมูลนิธิโครงการตำราฯ

- เป็นพนักงานบัญชีของมูลนิธิโครงการตำราฯ
- ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้จัดการ

(ง) คณะกรรมการประจำสาขาวิชา จำนวนคณะกรรมการประจำสาขาวิชาจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายของมูลนิธิฯ ควรแต่งตั้งเฉพาะสาขาวิชาที่มูลนิธิฯ มีนโยบายการส่งเสริมการผลิตตำรา ไม่จำเป็นต้องมีครบทุกสาขาวิชา จำนวนกรรมการในคณะกรรมการฯ แต่ละชุดแล้วแต่เห็นสมควรโดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) พิจารณากลับกรองข้อ เสนอในการแต่งหรือแปลตำรา
- (๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการดำเนินงาน ในการ แต่งตั้งบรรณาธิการและผู้ตรวจสอบคุณภาพตำราเล่มต่าง ๆ
- (๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการดำเนินงานในการ จ่ายเงินสมนาคุณแก่ผู้แต่งหรือผู้แปล บรรณาธิการ และผู้ตรวจสอบคุณภาพตำรา
- (๔) เสนอแนะแนวนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตตำราใน สาขาวิชานั้น ๆ

๔.๒ แนวนโยบายในการส่งเสริมการผลิตตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ โครงการตำราฯ มีกำเนิดขึ้นในช่วงที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ยังไม่มีความตื่นตัวในการผลิตตำราสาขาวิชาต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้เริ่มมีการส่งเสริมการเขียนตำราเท่านั้น หากทว่าการบังคับใช้ระบบตำแหน่งทางวิชาการ ยังมีส่วนกระตุ้นให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความตื่นตัวในการผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้นด้วย ภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ จำเป็นที่จะต้องทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเสียใหม่ เพื่อให้งานในด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการนี้ ควรจะได้กำหนดแนวนโยบายให้ชัดเจนและแนวนโยบายที่ควรพิจารณามีดังนี้ คือ

๔.๒๑ ควรมีแนวนโยบายในการส่งเสริมการผลิตตำรา ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเมืองไทยมากยิ่งขึ้น ดังได้กล่าวไว้ในข้อ ๑.๓ ว่า ในจำนวนหนังสือที่โครงการตำราส่งเสริมให้เขียนและแปลขึ้นในรอบทศวรรษที่ผ่านมา มีเพียงร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่านั้นที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเมืองไทย การส่งเสริมให้ผลิตตำราที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเมืองไทยมากขึ้น ไม่เพียงแต่จะมีประโยชน์ในการพัฒนาวิชาการในเมืองไทยเท่านั้น หากทว่ายังมีผลดีในด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนอีกด้วย

๔.๒๒ ควรมีแนวนโยบายส่งเสริมการผลิตตำรา ในสาขาวิชาที่มีการขาดแคลนตำราในการนี้ มูลนิธิโครงการตำรา ควรจะมีการสำรวจดูว่า ในสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น มีตำราภาษาไทยมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อที่จะกำหนดแนวนโยบายได้ว่าสมควรส่งเสริมการผลิตตำราในสาขาวิชาใดเป็นพิเศษ อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ตำราเบื้องต้นของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เขียนหรือแปลเป็นภาษาไทยมีจำนวนมากพอสมควรแล้ว มูลนิธิโครงการตำรา จึงควรหันมาส่งเสริมการผลิตตำรา ในระดับกลางและระดับสูงมากขึ้น

๔.๒๓ ควรมีแนวนโยบายส่งเสริมการแต่งตำรามากกว่าการแปลตำรา ดังได้กล่าวไว้ในข้อ ๑.๓ ว่า ในจำนวนหนังสือที่โครงการตำรา ส่งเสริมให้แต่งหรือแปลขึ้นในรอบทศวรรษที่ผ่านมา เป็นหนังสือแปล หรือแปลและเรียบเรียงถึงร้อยละ ๖๘.๕๖ (ดูตามตารางที่๓) แม้ว่าจำนวนหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ออกจำหน่าย จะยังไม่มีมากนัก แต่หนังสือแปล หรือแปลและเรียบเรียงนั้น มีข้อบกพร่องสำคัญบางประการ ที่ควรพิจารณาถึง กล่าวคือ ในประการแรก การแปลตำรานั้นต้องใช้เวลาค่อนข้างยาวนานและการตรวจสอบคุณภาพในการแปล ก็ทำได้ด้วยความยากลำบาก ดังนั้น จึงมักปรากฏว่า กว่าที่หนังสือนั้นจะแปลหรือพิมพ์เสร็จ หนังสือนั้นก็เกือบล้าสมัยเสียแล้ว ปัญหาที่มักจะมีมากในสาขาวิชาที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐศาสตร์ ในประการที่สอง หนังสือแปลนั้นค่อนข้างอ่านยาก แม้ผู้แปลจะมีความสามารถในการแปลมากเพียงใดก็ตาม ผลจึงปรากฏว่า นิสิตนักศึกษาไม่สนใจที่จะอ่าน และก่อให้เกิดปัญหาการตลาดอีกทอดหนึ่ง ดังจะเห็นได้ว่า หนังสือของโครงการตำราที่ยังค้างสต็อกเป็น

จำนวนมากนั้น ส่วนใหญ่เป็นหนังสือแปล แนวนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการแปลตำราของ มูลนิธิฯ ควรจะมุ่งไปยังหนังสือที่ถือได้ว่า เป็นหนังสือประเภทคลาสสิกที่สำคัญ และควรที่จะ เข้มงวดในด้านคุณสมบัติของผู้แปลมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๔.๒๔ ควรมีนโยบายส่งเสริมการผลิตหนังสือประเภท "คนกับงาน"

"คนกับความคิด" มากขึ้น ตัวอย่างของหนังสือประเภทนี้ได้แก่หนังสือในชุด Modern Master ของสำนักพิมพ์ Fontana หรือชุด Twentieth - Century Political Leaders ของสำนักพิมพ์ Penguin - Pelican โครงการตำราฯ ได้ผลิตหนังสือประเภทนี้มาแล้ว คือ น.ม.ส. และ ครูเทพ และเล่มที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบคุณภาพ คือ ชีวิตและงานของ อังเดร มาลโรซ์ หนังสือประเภทนี้ มีตลาดค่อนข้างกว้าง และอาจกลายเป็นหนังสือขายดี ของมูลนิธิฯ ได้

๔.๓ การปรับปรุงระบบการบริหารและการแก้ไขปัญหาล่าช้าต่าง ๆ

๔.๓๑ การเปลี่ยนแปลงการจัดองค์การและการบริหาร ตลอดจนการ ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ไว้โดยชัดเจน ดังที่กล่าวไว้ในข้อ ๔.๑ จะช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น ไม่มากก็น้อย

๔.๓๒ การจัดบันทึกรายงานความก้าวหน้าของหนังสือเล่มต่าง ๆ ต่อไป นี้ จะช่วยให้สามารถติดตามความก้าวหน้า และตรวจสอบสาเหตุแห่งความล่าช้า เพื่อดำเนิน การแก้ไขได้โดยง่าย

- (ก) วันที่เสนอขอแต่งหรือแปล
- (ข) วันที่ประธานอนุกรรมการประจำสาขาวิชาได้รับต้นฉบับ
- (ค) วันที่ส่งต้นฉบับให้แก่บรรณาธิการหรือผู้ตรวจสอบคุณภาพ
- (ง) วันที่ส่งต้นฉบับให้แก่สำนักพิมพ์
- (จ) วันที่พิมพ์เสร็จและวางตลาด

ผู้จัดการต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องรายงานข้อมูลเหล่านี้ของหนังสือทุกเล่ม ให้คณะกรรมการดำเนินงานทราบทุกครั้งที่มีการประชุม ในการดำเนินงานประจำวัน ให้เป็นหน้าที่ของเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับผู้จัดการ ในการติดตามและเร่งรัดการทำงานทุกขั้นตอน

๔.๓๓ ในการพิจารณาอนุมัติการแต่งหรือแปลตำราเล่มหนึ่ง เล่มใด ตลอดจนการแต่งตั้งบรรณาธิการ และผู้ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ คณะกรรมการดำเนินงานควร จะให้ความสำคัญแก่ภาระงาน ความตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบของบุคคลเหล่านี้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาความล่าช้าโดยไม่จำเป็น และควรได้มีบันทึกข้อมูลเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาในอนาคต

๔.๓๔ สมควรจะจัดทำระบบการบัญชีต้นทุน (cost accounting) ของการจัดพิมพ์หนังสือแต่ละเล่ม ทั้งที่มูลนิธิโครงการตำราฯ เป็นผู้จัดพิมพ์เอง และที่มอบหมายให้ สำนักพิมพ์เอกชนจัดพิมพ์ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๓๕ ปัญหาความล่าช้าในการจัดพิมพ์ ส่วนหนึ่งเกิดจาก ความล่าช้าในการพิสูจน์อักษร เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ คณะกรรมการดำเนินงานอาจมอบอำนาจให้เลขานุการ ในการว่าจ้างนิสิตนักศึกษาให้มาทำงานดังกล่าวนี้เป็นรายชิ้น และให้ค่าสมนาคุณเป็นแบบเหมาจ่าย

๔.๔ การปรับปรุงวิธีการจัดพิมพ์และการตลาด

๔.๔๑ สถานะการเงินของมูลนิธิโครงการตำราฯ ในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวย ให้สามารถจัดพิมพ์หนังสือได้เองทุกเล่ม มูลนิธิฯ จึงควรกำหนดเป้าหมายประจำปีว่า ในปีหนึ่งๆ จะจัดพิมพ์หนังสือเองได้กี่เล่ม พร้อมทั้งกำหนดวงเงินงบประมาณสำหรับการนี้ไว้ด้วย ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงรายรับจากการขายหนังสือเล่มก่อน ๆ ที่มูลนิธิฯ เป็นผู้จัดพิมพ์ วิธีที่พึงปฏิบัติก็คือ มูลนิธิฯ ควรจะกำหนดวงเงินทุนหมุนเวียนในการจัดพิมพ์หนังสือเอง โดยแยกบัญชีไว้ต่างหาก (เช่น ๒๐๐,๐๐๐ บาท เงินทุนหมุนเวียนก่อนนี้ ใช้สำหรับจ่ายค่าพิมพ์ และค่าใช้จ่ายด้านการตลาดเท่านั้น (เฉพาะหนังสือที่มูลนิธิฯ พิมพ์เอง) รายได้จากการขายหนังสือที่มูลนิธิฯ พิมพ์เอง

จะนำเข้าบัญชีนี้ และใช้เงินทุนในบัญชีนี้ สำหรับการพิมพ์หนังสือเล่มต่อไป

๔.๔๒ การทำสัญญามอบหมายให้สำนักพิมพ์เอกชน จัดพิมพ์จำหน่ายหนังสือของมูลนิธิฯ ควรจะขยายวงรอบให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ปัญหาความล่าช้าในการจัดพิมพ์จำหน่ายน้อยลง

๔.๔๓ สำหรับหนังสือที่มูลนิธิฯ จัดพิมพ์เอง อาจพิจารณาวางตลาดได้ ๒ วิธี คือ วิธีที่หนึ่ง มอบหมายสายส่งเป็นผู้วางตลาด โดยมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร และระบุเงื่อนไขข้อหนึ่งว่า สายส่งจะต้องสำรวจหนังสือค้างสต็อก และส่งมอบรายได้จากการขายหนังสือนั้นทุก ๓ - ๖ เดือน หรือวิธีที่สอง เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ เป็นผู้วางตลาดเอง แต่เพื่อตัดปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ควรใช้วิธีการขายเงินสด โดยให้ส่วนลดแก่ร้านหนังสือ ๓๐-๔๐% ของราคาปก และคอยหมั่นตรวจสอบตลาดทุก ๓-๖ เดือน

๔.๔๔ มูลนิธิโครงการตำราฯ ควรจัดทำ catalog รายชื่อหนังสือต่างๆ ที่จัดพิมพ์ เพื่อส่งไปยังบรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ ตลอดจนหัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้อง ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สารสนเทศว่า หนังสือของมูลนิธิฯ จะสามารถใช้ประกอบการศึกษาวិชาอะไรได้บ้าง

๔.๔๕ ในกรณีของหนังสือที่มูลนิธิฯ ลงทุนพิมพ์เอง ควรจะมีแผนการโฆษณาอย่างต่อเนื่องในนิตยสารรายสัปดาห์ และวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ไม่ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

๔.๔๖ สำหรับหนังสือออกใหม่ ไม่ว่าจะมูลนิธิฯ เป็นผู้จัดพิมพ์เองหรือไม่ก็ตาม ควรจะดำเนินการเขียนบทย่อสาระสำคัญของหนังสือ โดยมีความยาว ๑-๒ หน้ากระดาษพิมพ์ เพื่อโรเนียวส่งนิตยสารรายสัปดาห์-รายเดือน และวารสารทางวิชาการต่าง ๆ (ทำนองเดียวกับ press release) บทย่อดังกล่าวนี้อาจให้ผู้เขียน - แปล หรือให้เจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ เป็นผู้เขียน และควรพิมพ์ส่งในระยะเวลาไล่เลี่ยกับเมื่อหนังสือนั้นวางตลาด

๔.๔๗ หนังสือที่ออกใหม่ทุกเล่ม ควรกำหนดโควตาสำหรับส่งให้วารสารทางวิชาการ และนิตยสารต่าง ๆ เพื่อวิจารณ์

๔.๕ การจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ

หากมูลนิธิโครงการตำราฯ เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะตามที่กล่าวมาในข้อ ๔.๒๑ สมควรที่จะรื้อฟื้นโครงการจัดทำจุลสารโครงการตำราฯ เพื่อมุ่งแปลหรือแปลและเรียบเรียงหรือย่อบทความทางวิชาการเกี่ยวกับเมืองไทย ซึ่งเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ ในการนี้ ไม่จำเป็นต้องจัดทำเป็นหนังสือรายคาบ แต่จัดพิมพ์ตามแต่ละดวง ลักษณะที่ควรเน้น ก็คือ issue - oriented เช่น บทบาทของทหารกับการเมืองไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ฯลฯ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

(นายรังสรรค์ ณะพรพันธุ์)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนางเขาว์ เต็มวัฒนา เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๕
จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จการศึกษอักษรศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ
ปีการศึกษา ๒๕๑๗ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยในระดับปริญญาโทบัณฑิต จาก ศาสตราจารย์
รอง ศยามานนท์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย